PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo | Cena 60 lir | Leto XXIV. Št. 114 (7007) | TRST, torek, 14. maja 1968

ZAČETEK URADNIH AMERIŠKO-VIETNAMSKIH RAZGOVOROV

Harriman in Xuan Tuy sta v dolgih izjavah ponovila že znano stališče svojih vlad

Vietnamski predstavnik je znova poudaril znane štiri točke, Harriman pa je ponovil neutemeljene obtožbe - Prihodnji sestanek bo jutri - Nadaljujejo se spopadi v Sajgonu

PARIZ, 13. — Po sestankih v petek in soboto med ameriško in severnovietnamsko delegacijo, na katerih so se sporazumeli o postopku, so se danes ob 10.40 začeli uradni razgovori med delegacijama, ki sta obe sestavljeni iz enajst oseb. Ameriško delegacijo vodi Averell Harriman, severnovietnamsko pa Xuan Tuy.

Ko so člani delegacij vstopili v dvorano, se je Harriman približal Tuyu in izrazil zadovoljstvo da se zopet vidita. Harriman in Tuy se poznata že od leta 1962, ko sta sodelovala na ženevski konferenci o Laosu. Sledilo je predstavljanje ostalih članov obeh delegacij.

Uradno se razgovori imenujejo «uradni ameriško vietnamski razgovori». Začetna ceremonija je trajala deset minut in ob 10.40 so se začeli razgovori pri zaprtih vratih.

Prihodnja seja bo v sredo ob 10.30. Današnja seja je trajala tri ure in en četrt. Voditelj ameriške delegacije je takoj po seji izjavil časnikarjem, da je bilo ozračje «korektno». Dodal je, da sta se delegaciji sporazumeli, da bosta prečitali vsebino uvodnih izjav, ki sta jih podala danes voditelja dveh delegacij.

Voditelj severnovietnamske delegacije Xuan Tuy se je v začetku svoje izjave zahvalil de Gaullu in francoski republiki in je nato dodal, da je treba Johnsonovo izjavo z 31. marca letos o omejenem bombardiranju v Vietnamu pripisati velikim izgubam, ki so jih utrpele ZDA. Kljub svojim izjavam, je nadaljeval Tuy, nadaljujejo ZDA vojna dejanja proti Severnemu Vietnamu, zaostrujejo sovražnosti v Južnem Vietnamu in pošiljajo nove vojake.

Nadaljeval je: «Dejansko nadaljujejo ZDA svoja napadalna dejanja in niso resno odgovorile na zakonite zahteve vlade Vietnamske demokratične republike, drugih narodov sveta in ameriške napredne javnosti.» Ugotovil je, da ZDA vedno vztrajajo na načelu recipročnosti, in je dodal, da Washington preko vsake realnosti podpira sajgonsko slamnato vlado.

Govoril je zatem o vedno večji krutosti v vietnamski vojni in je dodal, da so ZDA s svojimi petsto tisoč vojaki, 50.000 satelitskimi vojaki in približno pol milijona vojakov slamnate vlade zgradile ogromen vojni stroj proti junaškemu in neukrotljivemu južnovietnamskemu ljudstvu. Obtožil je ZDA, da uporabljajo napalm in fosforne bombe, kemijske proizvode ter strupene pline. Naštel je nato izgube, ki so jih severni Vietnamci in osvobodilne sile prizadele Američanom, in je dodal: «Medtem ko ameriška vlada vodi napadalno vojno v Vietnamu, je ukazal reakcionarjem v Laosu, naj sabotirajo ženevske sporazume iz leta 1962 o Laosu. Vsak dan bombardirajo ameriška letala ozemlje Laosa, vlada ZDA skuša z vsemi sredstvi napadati neodvisnost in nevtralnost Kambodže. Omenil je nato izjave številnih državnikov vseh držav in tudi ZDA, ki obsojajo ravnanje ZDA v Vietnamu. Na koncu je ponovil stališče, ki ga je obrazložil Hanoj 8. aprila 1965, in sicer:

«1. Uveljavitev osnovnih narodnih pravic vietnamskega ljudstva: mir, neodvisnost, suverenost, enotnost in ozemeljska celovitost. V skladu z ženevskimi sporazumi mora vlada ZDA umakniti svoje čete, vojaško osebje in vsakovrstno orožje, odpraviti vojaška oporišča ter razveljaviti svoje vojaško zavezništvo s Sajgonom. Ameriška vlada mora prenehati vojna dejanja proti Severnemu Vietnamu in v celoti ustaviti vse napade na ozemlje in suverenost Vietnamske demokratične republike.

2. V pričakovanju mirne združitve Vietnama in dokler bo naša dežela začasno razdeljena na dve področji, je treba spoštovati vojaške določbe ženevskih sporazumov iz leta 1954 o Vietnamu, in sicer nobena stran ne sme biti udeležena v nobenem vojaškem zavezništvu z neko tujo deželo, prepovedano je postaviti vojaška oporišča ter pošiljati čete in tuje vojaško osebje na njihova ozemlje.

3. Vietnamske zadeve mora rešiti samo južnovietnamsko prebivalstvo v okviru političnega programa južnovietnamske narodnoosvobodilne fronte brez tujega vmešavanja.

4. Mirno združitev Vietnama bo izvedlo prebivalstvo obeh področij brez tujega vmešavanja.»

Na koncu je Xuan Tuy poudaril, da je možnost mirne rešitve vietnamskega vprašanja sedaj odvisna od ZDA, in je dodal, da če se bodo ZDA še dalje zatekale k vojni, da bi dosegle svoje napadalne namene, bo moralo vietnamsko ljudstvo nadaljevati borbo in se bo še odločneje borilo, da brani svojo neodvisnost in svobodo. Pripomnil je: «Ker je vlada ZDA začela uničevalno vojno proti Vietnamski demokratski republiki, mora ona dokončno in brezpogojno ustaviti bombardiranje in vsa druga vojna dejanja na vsem ozemlju Vietnamske demokratične republike.»

Voditelj ameriške delegacije Harriman je v začetku svoje izjave dejal, da se ne strinja s tonom in z bistvom izjave vietnamske delegacije in da jo v celoti zavrača. Pripomnil je, da ne bo danes odgovoril, temveč bo podal pozneje pozitiven odgovor.

Zatem je Harriman izjavil, da je namen te konference «začeti delo miru», in je pripomnil: «Naš smoter v Vietnamu se lahko enostavno in na kratko obrazloži: gre za ohranitev pravice južnih Vietnamcev, da odločajo o svoji prihodnosti brez zunanjega vmešavanja in brez pritiska.»

Skliceval se je nato na razne izjave, ki jih je predsednik Johnson podal v zadnjih tednih in še zlasti na izjavo iz Sv. Antona in na poznejše izjave o omejitvi bombardiranja. Nadaljeval je: «Po 31. marcu smo skušali izslediti znamenje o dejstvu, da bi našim ukrepom sledila podobna dejanja Vietnamske demokratične republike. Ne moremo prikrivati naše zaskrbljenosti nad dejstvom, ker se je vaša vlada odločila, da premesti znatne količine dobav ob povečanju čet s severa na jug. Poleg tega so vaše sile nadaljevale streljanje na naše sile na demilitariziranem področju in preko njega. Vprašujemo vas, kakšne ukrepe nameravate sprejeti s svoje strani, da prispevate k miru.»

Harriman je dejal, da je njegova vlada mnenja, da ženevski sporazumi iz leta 1954 «v svojih bistvenih elementih dajejo podlago za mir v Vietnamu.»

Harriman je nato govoril o «stalni krštivi demilitariziranega področja» in je dejal, da bi moralo to področje imeti funkcijo prave blazine. Morali bi ločiti sile, ki so tam navzoče in to bi bil korak k širšim ukrepom. Povratek demilitariziranega področja k njenemu prvotnemu statusu je lahko važen dokaz dobre volje obeh strani. «Menimo, je dodal Harriman, da je ta dokaz razumen in pripravljeni smo ga izvesti.»

Dejal je nato, da so smotri ZDA zelo omejeni: «Ne skušamo vsiliti naših pogledov nobenemu narodu. Menimo, da morajo dežele jugovzhodne Azije imeti možnost urejati svoje notranje zadeve in svoj mednarodni položaj. V Vietnamu ne iščemo nobenega vplivnega področja, nobene navzočnosti, ne iščemo oporišč, ne iščemo zavezništev. Ne želimo groziti ali škodovati severnovietnamskemu ljudstvu ali zasesti vašo deželo. Toda hočemo, naj bo Južni Vietnam svoboden pred vsakim napadom in naj ima pravico odločati o svoji prihodnosti.» Dodal je, da ZDA nočejo razširiti vojne v jugovzhodni Aziji in da so pripravljene proučevati vsa vprašanja, ki se tičejo bistva miru. Glede ustavitve bombardiranja v Severnem Vietnamu pa je dejal, da «bodo dogodki odločali, ali lahko prevzamemo tveganje, ki bi ga taka ustavitev lahko imela za naše vojake in za naše zaveznike»

Na koncu je dejal, da «želi navesti resna in produktivna dejanja, ki bi jih morali upoštevati». «Predvsem mora biti Južni Vietnam zavarovan pred vsakim zunanjim vmešavanjem. Ponavljamo, da smo pripravljeni umakniti svoje čete, če boste s svoje strani umaknili svoje čete proti severu in boste prenehali infiltracijo in s tem omogočili, da se zmanjša nasilje. Z naše strani ne želimo oporišč v Južnem Vietnamu in smo pripravljeni opustiti svoje naprave ljudstvu tamkajšnje dežele, ki jih bo lahko porabilo po svoji volji. Morali bi obnoviti prvotni status demilitariziranega področja. Sporazumi iz leta 1962 se morajo izvajati, kar se tiče Laosa in tamkajšnje ljudstvo mora imeti možnost živeti v miru kakor želi.»

V Južnem Vietnamu je topništvo osvobodilne vojske včeraj že drugič zasulo z raketami ameriško letalsko oporišče Danang. Boji so se nadaljevali tudi v Sajgonu. Čete osvobodilne vojske so včeraj pognale v zrak del ključnega mostu na cesti med Sajgonom in ameriškim oporiščem Dien Hoa, oddaljenem 32 kilometrov od Sajgona. Področje južno od Cholona na sektorju mostu «Y» so ameriška letala in topništvo spremenila v kup ruševin. Na tem sektorju so se tudi danes nadaljevali manjši spopadi. Osvobodilne sile so tudi ponoči nadaljevale obstreljevanje Dananga. Ameriški vojaški predstavnik je izjavil, da so zaradi pritiska osvobodilnih sil izpraznili taborišče posebnih ameriških sil v Kam Duk severno od Sajgona. Dodal je, da je bilo 19 ameriških vojakov ubitih, 125 pa ranjenih. To oporišče je bilo obkoljeno že od petka.

U Tantove izjave o Vietnamu

EDMONTON (Alberta), 13. — Glavni tajnik OZN U Tant je govoril na univerzi Alberte in je poudaril, da bi ustavitev ameriškega bombardiranja lahko pripeljala do nevtraliziranja vsega Vietnama, Laosa in Kambodže pc

Dejal je: «Prvi najvažnejši korak je v brezpogojni ustavitvi bombardiranja Severnega Vietnama. Številni izvedenci in tudi odgovorni funkcionarji ZDA so izjavili, da je bombardiranje malo ali skoraj nič ni učinkovalo na ritem severnovietnamskih premikov proti jugu. Na drugi strani je nadaljevanje bombardiranja samo okrepilo odločenost severa, da nadaljuje vojno in da se ne pogaja pod pritiskom.»

Izjavil je nato, da če bo na pariških razgovorih dosežen sporazum o ustavitvi bombardiranja, bosta obe strani lahko načeli vsa druga vprašanja. Nadaljeval je: «Zdi se mi, da je pravo vprašanje vietnamske vojne postopoma postalo ne toliko dejstvo, da ena ali druga stran lahko ima politično utemeljeno ali neutemeljeno podlago pač pa surovo nadaljevanje vojne. Zatem je U Tant izjavil, da je naraščanje nasilja v ZDA in drugje posledica psihološkega ozračja, ki ga je ustvarila vietnamska vojna. Nadaljeval je: «Bojim se, da če se ta težnja ne bo spremenila in če se ne vzpostavi načelo svetosti človeškega življenja, bo prihodnost miru in mednarodne varnosti zelo mračna. Poudariti je treba važno točko, da 17. vzporednik ni nikoli veljal kot stalna demarkacijska črta, ki reže Vietnam na dva dela. Po mojem mnenju, ki temelji na programih, ki so jih predložile prizadete strani, vštevši narodnoosvobodilna fronta Južnega Vietnama, ni združitev Vietnama bližnji problem, temveč je problem, o katerem se bo odločalo ob primernem času, ko se bo splošno stanje izboljšalo.»

Volilne perspektive za Slovence

Ker se je pri ustraničevanju uvodnika v nedeljski številki zamešal vrstni red posameznih odstavkov, kar škoduje preglednosti članka, objavljamo danes znova uvodnik v celoti.

Tokratna volilna kampanja za parlamentarne in deželne volitve ni samo v naši deželi mrtva, brez vidnejših volilnih shodov, na zunaj brez zanimanja občinstva, saj govore celo indeksi televizijskih poslušalcev o manjšem zanimanju. Ti zunanji znaki pa še zdaleč ne pomenijo, da se je zanimanje prebivalcev za bistvena vprašanja družbene usmeritve znižalo, temveč so odraz večje politične zrelosti, ko ljudje ocenjujejo in se odločajo ne na osnovi nekaj tednov trajajoče burne, dejansko papirnate kampanje, temveč na osnovi večletnih izkušenj in zaključkov.

Pri volitvah 19. maja gre za bistveno usmeritev javnega življenja v Italiji, za resna vprašanja obeležja levega centra, vloge delavskih strank v italijanski družbi in za perspektive nadaljnjega razvoja.

Zato je posebno razumljivo, da je treba poudariti nujnost, da gredo volivci na volitve, da upoštevajo izkušnje zadnjih let in se v tej zvezi tudi po svoji vesti odločijo za stranke, katerim bodo najprej 19. maja za parlament in senat, teden dni kasneje, 26. maja pa za deželo oddali svoj glas.

Kot vedno, nas zanimajo splošna vprašanja družbene ureditve, splošna vprašanja demokratičnega razvoja v Italiji in to tako kot državljane, kot tudi napredno demokratično usmerjene ljudi. Še posebej pa vsa ta vprašanja zanimajo nas Slovence v Italiji, saj je od zagotovitve demokratičnega razvoja v bistveni meri odvisen tudi naš položaj in reševanje naših vprašanj.

Pri vsem tem je pa seveda važna prisotnost Slovencev v samem volilnem boju, še bolj pa izvolitev Slovencev v parlamentu in v deželni svet.

Ker se želimo v tem članku omejiti zgolj na to področje, bomo napravili samo pregled strank, skupin in kandidatov, ki vključujejo Slovence.

Prav bi bilo, da bi tudi v tej zakonodajni dobi imeli Slovenca v parlamentu. V pretekli je bila poslanka Marija Bernetič, za te volitve pa se tržaška federacija Komunistične partije Italije, ki je edina stranka, ki danes lahko omogoči slovenskega poslanca, ni obvezala v enaki meri kakor je to storila pred petimi leti, ampak je vsaj formalno dala enake možnosti štirim kandidatom, med katerimi je tudi Slovenec. Škoda, da je tako, saj dobiva KPI absolutno večino slovenskih glasov. Kljub vsemu pa bitka ni izgubljena in bi bilo prav, da slovenski volivci KPI s Tržaškega dajo svoj preferenčni glas samo Albinu Škerku.

Na Tržaškem kandidirajo še na listi Enotne socialistične stranke (PSU) Dušan Košuta, na listi Socialistične stranke proletarske enotnosti (PSIUP) pa Vitc Jercog. Nihče izmed obeh nima možnosti biti izvoljen, je pa prav, da jima slovenski volivci omenjenih strank dajo preferenčne glasove.

Slovenska skupnost, katere kandidati so seveda vsi Slovenci, se tudi tokrat udeležuje parlamentarnih volitev. Ker ni možnosti, da bi bili njeni kandidati izvoljeni, je svojo udeležbo utemeljila s tem, da naj bi njeni glasovi pomenili podporo zahtevi, naj se zakonsko zagotovi mesto Slovenca v parlamentu. To je sicer tudi stališče, ker pa bo to zahtevo podprlo premalo Slovencev, ne bo praktičnega učinka. Bliže resnici je sodba, da je Slovenska skupnost storila ta korak zato, da obdrži volivce na domačem borjaču.

Na Goriškem kandidirata za parlament na listi PSU Jožef Češčut, na listi KPI pa Marija Selič, ki nimata možnosti izvolitve, velja pa zanju isto kot za Trst, naj jima slovenski volivci dajo preferenčne glasove.

Goriška SDZ je tudi tokrat sklenila, da bo na parlamentarnih volitvah podprla Krščansko demokracijo. Svoje hude zadrege, kako ta korak vskladiti s stalnim poudarjanjem, da so samo slovenske politične organizacije garancija za afirmacijo Slovencev, ne more kriti niti s sodbo, da slovenski komunisti in socialisti nimajo v svojih strankah nobene besede za slovensko stvar in za korist slovenskega ljudstva. Seveda, kakor izgleda, bodo imeli volivci SDZ veliko besedo pri KD, kadar bo šlo za slovenske koristi.

Velika škoda je, da ni za parlament nobenega kandidata slovenske narodnosti v Benečiji.

Za deželne volitve na Tržaškem je KPI predložila listo, v kateri je od 15 kandidatov šest Slovencev. Prvotno so predstavniki tržaške federacije KPI izjavili, da bo stranka enako podpirala štiri kandidate, čeprav so realne možnosti, da so izvoljeni samo trije. Med temi je dolinski župan Dušan Lovriha. Kakor poročamo na drugem mestu, je tržaška KPI spremenila svoje stališče in se formalno obvezala, da bo Dušan Lovriha izvoljen v deželnem svetu. Komunisti zgornje okolice podpirajo tudi zgoniškega župana dr. Jana Godnača. Prav je, da se slovenski volivci KPI aktivno angažirajo, da dobijo slovenski kandidati čimveč preferenc, kar bi tudi izrazilo številčno težo volivcev slovenske narodnosti.

Na listi tržaške PSU so trije slovenski kandidati, in sicer Lucijan Volk, Nadja Pahor-Grabrovec in Marino Bandi. Nihče od teh nima možnosti izvolitve, velja pa tudi zanje glede preferenčnih glasov, isto kakor za ostale. PSIUP prav tako kandidira na Tržaškem dva Slovenca za deželo.

Slovenska skupnost se je za deželne volitve povezala z goriško SDZ, v koalicijo pa je stopila tudi novo ustanovljena Slovenska levica. Nosilec liste je dr. Drago Štoka, ki kandidira tudi v Gorici in ima daleč največ verjetnosti, da bo izvoljen.

V zadnji številki «Katoliškega glasa» beremo, da so strokovnjaki izračunali, da bo zaradi zavrnitve liste PSU v Vidmu potrebno visoko število glasov za izvolitev zastopnika slovenske skupnosti. Zaradi tega je nastal v vrstah SS preplah, ki pa je po mnenju drugih strokovnjakov neutemeljen, ker bo nova situacija v videmski pokrajini vplivala predvsem na videmsko in v veliko manjši meri na druga okrožja.

Na listi goriške PSU kandidira Marko Waltritsch in z zadoščenjem povzemamo ugotovitve, da bo prav nesreča, ki je doletela PSU v videmskem okrožju, zagotovila njegovo izvolitev v deželni svet. To bi za Slovence bila velika pridobitev. Slabost PSU oz. PSI v pretekli dobi je bila prav v tem, da ni imela nobenega slovenskega svetovalca v deželnem svetu.

Korak nazaj pa je na Goriškem napravila KPI, ki je pred štirimi leti zagotovila izvolitev in tudi izvolila Jožeta Jarca. Na teh volitvah Jarc sicer kandidira, nima pa več podpore stranke, zaradi česar ne bo izvoljen.

Razveseljivo in pomembno je, da v Beneški Sloveniji kandidirajo na deželnih volitvah na listi KPI, PSIUP in KD trije, če upoštevamo še kandidate PSU, katere lista je odpadla, celo štirje kandidati.

Vidimo torej, da obstajajo realne možnosti izvolitve treh Slovencev v deželni svet. Če se bo to uresničilo bo glede slovenskega zastopstva v deželnem svetu ostalo pri starem, čeprav to ne ustreza številčni moči Slovencev v deželi.

Nesreča bi bila, če bi se to število zmanjšalo, zato je od slovenskih volivcev odvisno, da pravilno volijo, predvsem pa, da s preferencami omogočijo izvolitev slovenskih kandidatov.

NA POZIV VSEH SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

Enotna stavka v Franciji v podporo študentom

Položaj se normalizira, ker je vlada izpolnila vse zahteve študentov

PARIZ, 13. — Ogromna množica Parižanov se je danes udeležila protestne demonstracije ob priliki splošne stavke, ki so jo napovedale sindikalne organizacije v podporo študentskim zahtevam.

Stavka, ki so jo ukazali komunistični sindikat «CGT», socialistični sindikat «Force ouvriere» in «demokratični» sindikat «CFDT», se je začel opolnoči in je trajal ves dan. Pariz je bil skoraj popolnoma paraliziran: podzemska železnica je delovala zelo neredno, skoraj vsi linijski avtobusi so ostali v garažah, vozilo je le 40 odsto vlakov. Nekaj pred sedmo uro je bil prekinjen električni tok, dotok plina je zelo skrčen. Na področjih pošte in telefonov je bila stavka popolna, vse šole so ostale zaprte. Zaradi pomanjkanja industrijskega toka so morale zapreti tudi tovarne in delavnice.

Masovna demonstracija se je začela okrog 15. ure, ko se je ogromna množica zbrala na veliki Place dela Republique. Ocena števila demonstrantov je zelo različna. Policija govori o sedemdeset do sto tisoč ljudi, medtem ko trdijo organizatorji, da se je demonstracije udeležilo od šesto tisoč do milijon ljudi. Vsekakor gre verjetno za največjo protivladno demonstracijo, ki jo je doživela povojna Francija.

Okrog 15.30 je izredno dolga povorka zapustila Place de la Republique in prehodila 5 km dolgo pot do Trga Denfert-Rochereau. Na poti, ki jo je povorka prehodila, ni bilo policije, ki je raje čakala na bližnjih križiščih v pripravljenosti, da takoj nastopi, če bi prišlo do neredov. Kljub velikemu številu demonstrantov pa ni prišlo do incidentov. Demonstracije, ki se je zaključila po 21. uri, so se udeležili tudi nekateri vidni predstavniki francoske opozicije, med katerimi predsednik združenja levice Francois Mitterand in tajnik socialistične stranke Guy Mollet.

Kljub masovni demonstraciji pa se ozračje v Franciji počasi normalizira. Danes je namreč vlada izpolnila obljube, ki jih je dal v soboto premier Pompidou. Zjutraj so znova odprli palačo Sorbone, policija je zapustila latinsko četrt, študenti pa, ki so bili aretirani med sobotnimi neredi, so bili izpuščeni na svobodo. Tudi štirje študenti, ki so jih obsodili in zaprli v preteklih dneh, so danes izpustili na začasno svobodo. Tako so bile praktično uslišane študenske zahteve, v podporo katerih je bila organizirana današnja manifestacija.

V Francozih pa je še vedno živ odpor proti početju policije, ki je v preteklih dneh z izredno surovostjo nastopila proti študentom. Ta odpor se je še zaostril po izjavi prof. Khana, docenta na medicinski fakulteti pariške univerze. Prof. Khan je namreč povedal, da je policija uporabila v preteklih dneh proti demonstrantom poseben plin, ki se ga poslužuje ameriška policija in ameriška vojska v Vietnamu. Gre za takoimenovani «klorobenzalmalononitril», ki je lahko zelo nevaren za človeka. Plin je posebno škodljiv za epatične in ledvične centre človeškega organizma in je v večjih količinah lahko smrtonosen. Najhuje pa je, je dejal prof. Khan, da je policija lahko oseminštirideset ur uporabljala omenjeni plin, ne da bi bile o tem obveščene zdravniške oblasti, in da v Franciji ne poznajo še zdravljenja proti zastrupitvi zaradi tega plina.

V okviru splošne stavke so bile velike demonstracije tudi v Le Mansu in Clermont-Ferrandu, kjer je prišlo do incidentov med študenti in policijo

SPOMINSKA SLOVESNOST NA ŽALAH

Ob 50-letnici upora vojakov v Judenburgu

LJUBLJANA, 13. — Ob 50-letnici upora slovenskih vojakov 17. avstrijskega pešpolka v Judenburgu je bila danes pred spominsko grobnico ustreljenih voditeljev upora na ljubljanskih Žalah spominska slovesnost, na kateri je govoril predsednik republiškega odbora zveze borcev NOB Jugoslavije Franc Leskošek. Komemoracije se je poleg zastopnikov družbeno - političnega življenja Slovenije udeležilo nad 200 udeležencev upora.

Upor slovenskih vojakov v Judenburgu, ki so mu sledili upori v Radgoni in drugod, je bila prva pomembna demonstracija proti vojni in militarizmu Avstroogrske v zaledju. Uporu slovenskih vojakov se je pridružilo tudi prebivalstvo, posebno delavci, ki so na področju od Judenburga do Leobna organizirali stavke in demonstracije. Upor je bil zaradi nezadostne organizacije in šibkosti sil nasilno zadušen, 15 voditeljev upora je bilo obsojenih na smrt.

ŽIVAHNA PREDVOLILNA NEDELJA

7.366 kandidatov za nedeljske volitve v zbornico in v senat

Zaradi obsežnih pošiljk propagandnega materiala in izrednega dela so stavkali uslužbenci PTT

RIM, 13. — Pričel se je zadnji teden volilne kampanje, ki se bo po vsej Italiji zaključila za parlamentarne volitve v petek. V naši deželi Furlaniji Julijski krajini pa se bo volilna kampanja prihodnji teden nadaljevala, saj bomo prihodnji teden šli ponovno na volišča izvolit deželni svet.

Zadnja predvolilna nedelja je bila povsem razumljivo dokaj živahna in je mobilizirala vse stranke, ki so imele številna zborovanja, pa čeprav so po večini opustili staro obliko klasičnega volilnega zborovanja in sedaj prihaja do številnejših specializiranih sestankov in razgovorov.

V ospredju zanimanja sta dve bistveni vprašanji. Prvič se na zelo številnih zborovanjih obravnavajo vprašanja mladine, ki so izredno pereča in povrh pa tudi prav vse stranke zanima, kam bodo šli mladinski glasovi, ki jih je več milijonov in ki pomenijo tudi dejanske premike, do katerih lahko pride na volitvah, saj je malo verjetno, da med starejšimi volivci lahko pride do resnejših premikov glasov. Poleg tega pa se še vedno vodi polemika o novi vladi, ki bo izšla iz sedanjih volitev. Skoro sicer ni več dvoma, da gre za obnovitev vlade levega centra, vendar zlasti socialisti pri tem dokaj ostro zahtevajo, da bo nova vlada morala biti odločnejša in učinkovitejša in da se bo morala glede osnovnih usmeritev približati prvi vladi levega centra. Komunisti pa kritizirajo take ugotovitve, češ da niso odvisne od dobre volje ene same stranke, temveč da je treba ustvariti pogoje za novo večino in ošibiti vpliv konservativnih sil.

Vseh kandidatov za parlamentarne volitve je za obe zbornici 7.366. Za poslansko zbornico je treba razdeliti 630 sedežev v 32 volilnih okrožjih, za katere kandidira 5.841 kandidatov 29 strank odnosno raznih skupin, čemur je treba dodati še dva kandidata dežele Val d'Aosta.

Za senat pa je treba razdeliti 315 sedežev in je bilo predloženih 1.523 kandidatur.

Zanimivo je, da se je število kandidatnih list znižalo tako glede senata in poslanske zbornice in da se je vsaj nekoliko omilila poplava raznih list, točneje nepomembnih listič, ki so bile ustanovljene izključno za to, da škodujejo tej ali oni večji in resnejši stranki.

Neposredno z volitvami je povezana tudi poplava raznega propagandnega materiala ki ga vsi po pošti prejemajo v teh dneh na dom. Temu pa so se uprli poštarji, ki pravijo, da ne zmorejo več dela in so zato danes stavkali Vendar ministrstvo za PTT ni istega mnenja, ali točneje, je mnenja, da ne gre za normalno stavko, ker je obvezna pošta, da izpolni želje svojih klientov in ki pošiljajo propagandni material, ki mora biti pravočasno dostavljen saj je drugače brezpredmeten Zato je ministrstvo naročilo ravnateljstvom da narede tudi posebne izmene in da morajo na vsak način voliln material pravočasno dostaviti.

Suspendirana je stavka uslužbencev ENEL, ker je prišlo na posredovanje ministra Bosca do pogajanj. Sindikata CISL in UIL sta proglasila stavko uslužbencev CRI za sredo, 15. maja.

Tretja presaditev v Franciji uspela?

PARIZ, 13. — Zdravniško poročilo, ki je bilo izdano danes zjutraj in ga je podpisal prof. Marciano, ravnatelj bolnišnice Braussais, izjavlja, da je bila včerajšnja presaditev srca opravljena pod zadovoljivimi pogoji in da je stanje pacienta odlično. Popoldansko poročilo pa se glasi: «Razvoj pacientovega stanja je zelo zadovoljiv. Možganske, srčne in ledvične funkcije so z vseh aspektov normalne.»

Gre za tretjo presaditev srca v Franciji, ki je bila včeraj popoldne opravljena v pariški bolnišnici Braussais. «Prejemnik» srca je 45-letni dominikan iz Marseilla Damine Boulogne. Pred dvema leto ma ga je zadela srčna kap in sedaj je bil že šest mesecev v oskrbi neke bolnišnice v Marseillu. To pot so zdravniki pazili na to, da za presaditev niso izbrali osebe že preveč v letih. Boulogne je baje že od 30. januarja prosil, da ga vzamejo v poštev za presaditev srca. «Darovalec» je bil nekaj mlajši in je umrl že v petek. Novost pri tej operaciji je v tem, da so odvzeto srce na umeten način hranili živo 40 ur. Operacijo je opravil prof. Charles Dubost ob asistenci treh drugih zdravnikov in šestih anestezistov pod vodstvom dr. Jaulmmesa. Operacija je trajala od 14. do 20.30.

Prof. Dubost je poznan kot eden izmed najboljših kardiologov kirurgov na svetu. Že januarja 1956 je kot prvi v Evropi opravil operacijo na odprtem srcu (nekaj mesecev potem ko je konec l. 1955 opravil prvo tako operacijo dr. Lillehei v Minneapolisu). Dubost je opravil že razne operacije na srcu in je bilo skoraj naravno, da bo on opravil tudi prvo presaditev srca v Franciji. Toda v dveh primerih so ga prehiteli. Žal pa sta se oba primera že negativno zaključila; pacienta sta bila namreč v obeh primerih fizično že preveč slabotna, da bi lahko poseg prestala.

HOUSTON, 13. — Poročajo, da se je stanje Johna Stuckwisha, ki so mu 7. maja presadili srce, nenadoma poslabšalo. Dobro pa je stanje Everetta Thomasa, ki so mu srce presadili v isti bolnici 3. maja.

MEHIKA, 13. — Glenn Seaborg, ravnatelj ameriške komisije za atomsko energijo, ki je sedaj v Mehiki zaradi drugega vseameriškega kongresa za radiokemijo, je izjavil, da se bodo lahko kmalu uporabljala za ljudi umetna srca, ki jih bo poganjala atomska energija. Ta srca bodo zelo koristno zamenjala sedanje presaditve, ker po zatrjevanju Seaborga ne bo nevarnosti zavračanja in ker bodo vedno na razpolago. Te aparate sedaj preizkušajo. Seaborg pa ni povedal, kako funkcionirajo.

NA VABILO ČEŠKOSLOVAŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA HAJEKA

Jugoslovanski zunanji minister Nikezić na uradnem obisku v ČSSR

Ob prihodu je izjavil, da Jugoslavija z veliko simpatijo spremlja nov razvoj češkoslovaške politike - Razgovori bodo trajali tri dni

PRAGA, 13. — Danes je prispel v Prago jugoslovanski državni tajnik za zunanje zadeve Marko Nikezić, katerega je na letališču sprejel češkoslovaški zunanji minister Hajek in visoki funkcionarji zunanjega ministrstva. Nikezić je novinarjem izjavil, da je še zlasti zadovoljen, da je stopil v stik z novim političnim razvojem, kateremu Jugoslavija sledi z veliko simpatijo.

Nikezić bo ostal na obisku v Pragi tri dni in bo imel več razgovorov s kolegom Hajekom, sestal pa se bo tudi z najvišjimi voditelji predsednikom vlade Černikom in generalnim tajnikom Dubčkom.

Prvi razgovori so se pričeli že danes popoldne in se nanašajo prvenstveno na politična vprašanja in to še zlasti v zvezi z bližnjim sestankom med Titom in romunskim predstavnikom Ceaucescom. Poleg tega se razgovori nanašajo tudi na zaključke razgovorov, ki jih je imela najprej ČSSR nato pa štiri socialistične države v Moskvi in glede katerih niso še vedno javno znane podrobnosti.

Seveda pa je zelo pomembno že dejstvo samo, da je prav v sedanjem razdobju prišlo do uradnega obiska jugoslovanskega zunanjega ministra ČSSR in s čimer je Jugoslavija tudi javno in uradno podprla sedanji nov razvoj na Češkoslovaškem.

Pri vsem tem je treba omeniti, da je že prišlo do resnih razgovorov med Jugoslovani in Romuni in da je prejšnji teden Bakarič, ki je član predsedstva centralnega komiteta partije, bil v Romuniji, kjer je lahko dobro pripravil razgovore med Titom in Ceausescom. Ob koncu meseca pa je že predviden razgovor med Dubčkom in tajnikom madžarske partije Kadarjem, za katerega se govori, da se je med zadnjim sestankom v Moskvi uprl zahtevam Poljakov in Vzhodnih Nemcev, da bi pričeli z izvajanjem pritiska na ČSSR.

Glasilo sindikatov «Prace« danes zahteva od SZ, da odločno zanikajo govorice o možnosti vojaške intervencije v ČSSR. List piše, da bi tak akt na učinkovit način utrdil medsebojne odnose, in da bi mnogo več prispeval kot vrsta člankov o enotnosti med socialističnimi državami.

Na vladni seji ZAR v nedeljo zvečer so pretresali vojaški in politični položaj arabskega sveta. Vlada je razpravljala tudi o Jarringovi misiji in o rezultatih nedavnih razgovorov med Egiptom in Sirijo. Poleg tega pa so še govorili o možnosti, da se zgradijo od Sueza do Aleksandrije naftovodi za hitrejši transport nafte iz Rdečega v Sredozemsko morje.

V uradnih krogih v Bejrutu so poudarili, da se nobena akcija arabskih ilegalcev ne začenja na libanonskem teritoriju. Libanon, poudarjajo, je v nasprotju z Izraelom miroljubna država. Vsekakor, meni Libanon, pa «so odporniške organizacije, ki delujejo na arabskem okupiranem ozemlju, arabsko nacionalno gibanje, ki ima vso pravico delovati za osvoboditev svoje zemlje». V noti varnostnemu svetu OZN Libanon ponavlja približno iste trditve, predvsem pa protestira, zaradi izraelskega napada z možnarji na neko libanonsko vas ob meji.

V prihodnjih dneh se bodo sestali zunanji ministri ZAR, Jordanije, Sirije in Iraka v Bagdadu.

Včeraj so se po Jeruzalemu širili glasovi, da je Jordanija prejela od ZAR «nihil obstat» za začetek pogajanj z Izraelom, podobnih pogajanjem l. 1949 na Rodosu. Predstavnik izraelskega zunanjega ministrstva je dejal, da mu o tem ni nič znanega.

Jordanski kralj Husein je imel v Londonu tiskovno konferenco, med katero je izjavil, da je optimist glede rešitve vprašanja Bližnjega vzhoda. Zatrdil je tudi, da je naletela njegova prošnja za orožje na ugoden sprejem pri angleški vladi in torej sedaj ni verjetna podobna njegova prošnja v Moskvi. Jutri odpotuje Husein v Pariz.

Prizadevanja za rešitev krize na Bližnjem vzhodu

KAIRO, 13. — List «Al Ahram» zatrjuje, da je več vlad stopilo v stik z ZAR z namenom, da bi olajšali akcijo, ki jo opravlja predstavnik OZN Gunnar Jarring, da bi se našla rešitev krize na Bližnjem vzhodu. List zlasti omenja razgovore, ki jih je imel v soboto in nedeljo Salah Gohar, egiptovski podtajnik za zunanje zadeve, z veleposlaniki Italije, Velike Britanije in Švedske.

VRANJE, 13. — Na železniški postaji Ristovac na progi med Vranjem in Bujanovcem sta danes ob 15. uri trčila manevrska lokomotiva in ekspresni vlak Pariz — Beograd — Atene. Poškodovanih je bilo šest vagonov ekspresnega vlaka. Tri hudo in dvajset laže ranjenih potnikov so prepeljali v bolnišnico v Vranju.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 17,8, najnižja 16, ob 19. uri 16,6 stop., vlaga 48 odst., zračni tlak 1014,6 narašča, veter 30 km severovzhodnik, sunki burje 65 km, nebo 3/10 pooblačeno, morje razburkano, temperatura morja 17,5 stop., dežja je padlo 7,6 mm

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 14. maja
BONIFACIJ
Sonce vzide ob 4,35 in zatone ob 19.28 — Dolžina dneva 14,53 — Luna vzide ob 22.38 in zatone ob 5.30.
Jutri, SREDA, 15. maja
ZOFIJA

MOČNO VRENJE V SINDIKALNEM ŽIVLJENJU

Uspela stavka vseh tržaških kovinarjev v obrambo zaposlitve in gospodarstva

Javna tiskovna konferenca obeh sindikatov ob veliki udeležbi delavstva v kinu «Alabarda» - Zasedba tovarne Atlas se nadaljuje

Množica stavkajočih delavcev na javni tiskovni konferenci v kinu «Alabarda»

Včeraj je bila enotna stavka vseh delavcev kovinarske stroke, ki so jo napovedali v obrambo svoje zaposlitve in tržaškega gospodarstva sploh. Stavko sta napovedali FIOM-CGIL in kovinarski sindikat CCdL, pridružila pa se ji je tudi kovinarska organizacija CISL. Doživela je velik uspeh, saj so se je udeležili delavci v ogromni večini.

FIOM-CGIL in CCdL sta ob stavki priredili tudi javno tiskovno konferenco, ki je bila ob 10.30 uri v kinu «Alabarda» in ki se je je udeležilo tako veliko število delavcev, da je bila dvorana natrpana. Prvi je spregovoril tajnik sindikata kovinarjev CCdL dr. Fabricci, ki je omenil vzroke stavke ter poudaril, da nima nobene zveze z volitvami. Za njim pa je spregovoril tajnik FIOM Giuseppe Burlo, ki je podal poročilo obeh sindikalnih organizacij z naslovom: «Za novo in učinkovito gospodarsko politiko v Trstu».

Najprej je poudaril resni položaj glede zaposlitve delovne sile, katere število stalno upada. Iz proučitve položaja sledi, da je bila pri stalnem krčenju števila zaposlenih v zadnjih štirih letih najbolj prizadeta ravno kovinarska stroka zaradi zapiranja podjetij, krčenja njihove dejavnosti, suspenzij itd. Kako je na tem torišču resen položaj, kažejo tudi statistični podatki trgovinske zbornice. Iz njih se vidi, da se je zaposlena delovna sila od prvega januarja 1964 do 29. februarja letos skrčila kar za 10.320 delovnih enot, to je za 13,80 odstotka. Število kovinarjev pa se je v tem času znižalo za 2.534 enot, kar pomeni, kar 18 odstotkov. Najbolj številna stroka v pokrajini se torej nevarno krči. Prvega januarja 1964 je bilo zaposlenih 13.736 kovinarjev konec 1966 leta 12.592, 31. januarja letos 11.563, 29. februarja letos pa samo še 11 tisoč 202. Spričo tega velikega upadanja števila zaposlenih in zapiranja važnih krajevnih podjetij, ugotavljata oba sindikata, da je to posledica zgrešene gospodarske politike nasproti našemu mestu.

V zvezi s tem je omenil Burlo sklepe CIPE o ladjedelstvu, s katerimi so seznanili javnost 8. oktobra leta 1966. Mesto je preživelo od takrat zelo trdo 18-mesečno razdobje, ki je pokazalo, da so imeli delavci prav, ko so zavrnili omenjene sklepe, saj so s tem branili gospodarstvo vsega mesta. Vse stavke v obrambo našega gospodarstva bodo ostale kot najlepše strani zgodovine tržaškega delavskega razreda. Zatem se je sindikalist vprašal, kako se kaže bodočnost našega mesta. Kljub povečanju števila delovnih mest v vodstvu Italcantieri, kjer so zaposlili večinoma uradnike iz drugih mest, se je število zaposlenih delavcev in uradnikov znižalo v Trstu v tem podjetju za 384 enot, kar pomeni, da je v Trstu 700 delavcev in uradnikov manj v tem podjetju, ker jih je prišlo skoraj 400 od zunaj. Potrdila so se torej predvidevanja sindikatov, da bodo sklepi CIPE povzročili skrčenje števila zaposlenih. Upoštevati je namreč treba, da so s tistimi sklepi dejansko obsodili ladjedelnico Sv. Marka na pogin, nova tovarna Grandi Motori pa bo le nadomestila Tovarno strojev.

Zatem je govornik pobijal trditve po krizi v ladjedelstvu, saj gradijo samo v Tržiču za 1 milijon ton ladij. To pomeni, da bi lahko ladjedelnica Sv. Marka še dalje obstajala ter gradila ladje za posebne namene. Ladjedelnica Sv. Marka gradi namreč sedaj zadnjo ladjo za Jugoslavijo («Banja Luka»), ki jo bodo izročili plovni družbi še ta mesec, tako da bo ostalo na stotine delavcev brez zaposlitve. S tem pa so bile prekršene obljube CIPE, da bo ostala ladjedelnica Sv. Marka zaposlena do leta 1970.

Govornik je vprašal oblasti, kako nameravajo zagotoviti zaposlitev delavcev v Sv. Marku do leta 1970. Vprašal je nadalje, zakaj ni dala ladjedelnica iz Tržiča naročil za zloženje dele Sv. Marku, medtem ko je zaupalo toliko dela raznim osebnim podjetjem. Vprašal je tudi, ali je res, da je Italcantieri zavrnila razna naročila, češ da ne bi mogla izročiti ladij v zahtevanem roku, in zakaj vztrajajo pri svojih namenih, da bi premestili čimveč delavcev iz Sv. Marka v Tržič. Sindikalne organizacije menijo, da bi morali v tem okviru spremeniti zasnovo in ustroj nove družbe Arzenal Sv. Marko, zlasti če pomislimo, da ne bo dovolj popravil niti za sam Arzenal. Zatem je navedel zahteve sindikatov glede bodočnosti Sv. Marka in poudarili, da bi morali zgraditi suhi dok drugje in ne sredi ladjedelnice, kar bi jo presekalo na dvoje.

Tudi glede tovarne Grandi Motori je izrekel pridržke, ker ne bo zgrajena do leta 1970, marveč kvečjemu do konca leta 1971. Sploh pa nimajo Dieselovi stroji prave prihodnosti, ker jih bodo nadomestile turbine. Govornik je zatem omenil položaj v Italsider in poudarili, da se nič več ne govori o povečanju zaposlitve v Stabilimenti Meccanici Triestini, kjer se je število delavcev celo skrčilo za približno 100 enot. Dejal je, da bi se rešil položaj s spremembo pomorske politike. Zatem je omenil tudi položaj v tovarni Atlas, kjer so hoteli ukiniti obratovanje, zaradi česar so delavci zasedli obrate. Na koncu je dejal, da sindikata zahtevata izboljšanje načrta CIPE in vseh načrtov podjetij z državno udeležbo ter da se je treba odločno potegovati, da se zgradi v Doberdobu jedrski pospeševalec, kjer bi lahko našlo zaposlitev okrog 5000 delavcev, tehnikov in uradnikov.

* * *

Tudi včeraj so delavci ostali v tovarni Atlas, katero so zasedli v soboto opoldne. Sindikalne organizacije zahtevajo sestanek svojih zastopnikov z vladnim komisarjem Cappellinijem, da bi zvedele, kakšen je stvarni položaj podjetja in kaj nameravajo oblasti storiti, da se zagotovi delavcem nadaljnja zaposlitev.

Solidarnost KPI z borbo delavcev

Tajništvo tržaške federacije KPI je včeraj proučilo resni položaj v zvezi z zaposlitvijo delavcev v Trstu, kar so poudarili tudi delavci s svojo stavko. Ugotovilo je, da stranke leve sredine nadaljujejo z obljubami, medtem ko se gospodarski položaj v mestu slabša. Nobena volilna poteza ne more prikriti hudih posledic načrta CIPE. Skrčenje števila delovnih mest, znižanje dohodka v industriji, stečaji številnih podjetij najbolje kažejo posledice skrčenja ladjedelske dejavnosti. Tajništvo je izreklo k boju delavcev vso svojo solidarnost in obvezuje člane, da se bojujejo za spremembo gospodarske politike. Prav tako je stranka tudi stvarno pokazala svojo solidarnost z delavci podjetja Atlas.

V OKVIRU KULTURNIH IZMENJAV Z LR HRVATSKO

«Jacobus Gallus» je priredil sijajen koncert v Varaždinu

V nedeljo so si pevci iz Trsta ogledali mestne znamenitosti

V okviru kulturnih izmenjav med socialistično republiko Hrvaško in našo manjšino je preteklo soboto, 11. tm. gostoval v Varaždinu naš zbor «Jacobus Gallus».

V koncertni dvorani tamkajšnjega gledališča je zbor izvajal vrsto polifonskih, narodnih in umetnih skladb. Na sporedu so bili zastopani Gallus, Lassus, Lajovic, Ukmar, Vrabec, Slavenski, Matz, Papandopulo in Deu. Zaradi poklicne obveznosti svojih članov je moral zbor odpotovati iz Trsta šele ob 14. uri; in ker je bil začetek koncerta najavljen ob 20. uri in ker je bila vmes še dolga pot nad 300 km, je bila precej utemeljena zaskrbljenost, da bodo pevci prišli do cilja utrujeni, morda celo z zamudo in da se bo to odražalo tudi pri izvajanju.

Izkazalo pa se je, da je bil strah neutemljen. Fol ure pred najavljenim začetkom je bil zbor na cilju. V naglici so se pevci nekoliko umili, hitro preoblekli in z malenkostno zamudo petih minut je zbor že stal na koncertnem odru. (Za kakšno upevanje ali vajo seveda ni bilo časa).

Komaj je zazvenel prvi akord Gallusovega Adulescentulus sum ego, smo že vsi vedeli, da bo to eden naših najboljših koncertov. V akustično idealni dvorani je prišla do izraza vsaka najobčutljivejša dinamična niansa. Pevci so začutili, da bo prišla do veljave vsa njihova prizadevnost, in dali so od sebe vse svoje najboljše sposobnosti. Njihovo podajanje je seveda našlo najtoplejši odziv pri hvaležnem poslušalstvu, ki ni štedilo s priznanjem, tako da je na koncu zbor dodal še Vrabčevo «Bilečanko».

Ob zaključku je goste pozdravil direktor varaždinskega gledališča in obenem obžaloval, da ni bil ta koncert vključen v reden abonma njihove koncertne sezone, kar pa ne pomeni, da se ne bi to lahko zgodilo v prihodnosti. Obenem je zboru podaril lep lovorov venec. V kratkih besedah se je za sprejem in organizacijo zahvalil zborov predsednik Pino Rojc.

Drugi dan se je zbor v spremstvu direktorja gledališča ogledal nekatere važnejše znamenitosti Varaždina in poslušal krajše predavanje o zgodovinski preteklosti in pomenu mesta. Le prehitro je prišla ura povratka. Po krajših nagovorih gostiteljev in gostov [illegible] nastopil pot domov. Ves čas bivanja v Varaždinu sta bila zboru za spremljevalca direktor varaždinskega gledališča in zastopnik zagrebške koncertne poslovalnice, ki je celotno gostovanje tudi organizirala v splošno zadovoljstvo pevcev in poslušalcev.

U. V.

Uspeh devetega koncerta spomladanske simfonične sezone v Verdiju

Na devetem koncertu spomladanske simfonične sezone, ki je bil v soboto v gledališču Verdi, je dirigiral orkester Tržaške filharmonije Claudio Scimone (znan predvsem kot ustanovitelj in dirigent inštrumentalnega ansambla «Beneški solisti»), kot solista pa sta nastopila violinist Franco Gulli in pianistka Enrica Cavallo. Spored so sestavljala dela Tartinija, Mendelssohna, Stravinskega in Salviuccija in kar tri — razen dela Stravinskega — so bila novost za Trst. Izmed teh je tržaškemu občinstvu najbolj ugajal «Koncert za violino, klavir in godalni orkester v d-molu Felixa Mendelssohna, skladatelja, ki ga odlikuje nezmotljivi čut za oblikovno ravnatežje, kar ga pravzaprav uvršča med «klasične romantike». Prvenstveno je Mendelssohn lirik z romantičnim temperamentom in to pride do izraza tudi v omenjenem koncertu, katerega rokopis nosi letnico nastanka 1823, ko je bilo skladatelju komaj 14 let. Delo pa so odkrili šele pred nekaj desetletji in prav pred desetimi leti so ga v Berlinu prvič ponatisnili. Čeprav je to Mendlssohnovo mladostno delo in je torej vsebina sveža in neproblematična, so stavki med seboj dobro odtehtani in s tehničnega stališča predstavlja za soliste nelahko partituro. Violinist Franco Gulli in pianistka Enrica Cavallo sta s svojim izvajanjem dosegla zelo velik osebni uspeh, saj sta koncert podala izredno dognano in odlikovala sta se predvsem z izredno vigranostjo in preciznostjo v skupnem dialogu, kakor tudi v skupni igri z orkestrom. Občinstvu je tudi ugajala skladba «Uvod, Passacaglia in Finale» sodobnega rimskega skladatelja Giovannija Salviuccija, prezgodaj umrlega skladatelja (leta 1937, ko mu še ni bilo trideset let) in o katerem ne moremo torej govoriti o kakem osebnem skladateljskem slogu, čeprav je iz dela samega izstopala močna skladateljska osebnost.

Ostali del sporeda sta dopolnili skladbi Tartinija «Sonata a quattro v a-duru» za godala in Igorja Stravinskega baletna suita «Pulcinella» na teme G. B. Pergolesija, ki spada med neoklasicistične skladbe tega velikega sodobnega skladatelja. V celoti je koncert lepo uspel in številno občinstvo je nagradilo vse nastopajoče, predvsem pa soliste in dirigenta, s prisrčnim in dolgotrajnim ploskanjem.

— h —

NEDELJSKA IN VČERAJŠNJA VOLILNA ZBOROVANJA

Govorniki raznih strank so obravnavali predvsem gospodarska vprašanja

Govor Cuffara (KPI) v Bazovici in Košute (PSU) v Križu - Skupni shod KPI-PSIUP v Miljah

V nedeljo je govoril za KPI v Bazovici inž. Cuffaro in obravnaval očitke KD dolinski občini, češ da s svojim ravnanjem zavlačuje začetna dela za zidavo tovarne Grandi Motori. Dejal je, da je imelo industrijsko pristanišče dovolj časa, da začne s prizadetimi lastniki pogajanja za odkup zemljišč. Prej so zamudili 16 mesecev s prelizkušanjem zemljišča pri Orehu, sedaj pa kričijo, da se bodo zavlekla dela zaradi ravnanja dolinske občine za mesec dni. KD pa se noče spomniti, da je minilo 18 mesecev od sklepov CIPE in noče priznati, da ima občina pravico, da se vsaj določijo cene za odkup zemljišč, preden da dovoljenje za začetek del. Toda ta sporazum se lahko doseže v enem dnevu. K temu je treba dodati, da bo dolinska občina ob svoje športno igrišče, ki ga hoče EPI plačati, kakor da bi bilo pašnik.

V nedeljo je bilo v Miljah enotno zborovanje KPI in PSIUP. Prvi je spregovoril psiupovec Ezio Martone o gospodarskem položaju Trsta ter o velikem skrčenju stevila zaposlenih. Prof. Costa (neodvisni kandidat za senat) je dejal, da je treba izvajati dejansko politiko načrtovanja v državi in v Trstu. Poudaril je tudi potrebo po enotnosti levice. Končno je Cuffaro dejal, da je KD v Trstu prisiljena dajati obljube, ki jih potem ne more izpolniti. Podobna obljuba je tudi pismo Rumorja o jedrskem pospeševalcu.

V nedeljo je govoril v Križu kandidat za poslansko zbornico PSI-PSDI Dušan Košuta. Med drugim je dejal, da bije združena socialistična stranka važno politično bitko, ki teži za spremembo negibnega političnega položaja v Italiji, kar bi pripomoglo, da bi vsi delavci in napredni izobraženci soodločali v javni upravi. Zakonodaja, ki je za nami, je za socialiste mejnik in hkrati odskočna deska za osvojitev boljših razmer in odnosov za obrambo pravic delovnega ljudstva. V minulih petih letih so bili doseženi uspehi kakor tudi neuspehi, toda obračun je konec koncev le pozitiven. Ugoden pa je, ker so se v tej kratki dobi vladanja koalicije leve sredine z navzočnostjo socialistov utrdile demokratične ustanove, saj bi sicer vladala sedaj diktatura desnice. Poskusa državnih udarov za časa Tambronija in afere SIFAR nas kličeta k večji strnjenosti in budnosti tudi proti tistim mednarodnim mračnim silam, ki so tako nesramno oropale vsake svobode bratski grški narod. Podobne primere imamo v Vietnamu, v Južni Ameriki in še drugod po svetu, kjer hočejo z nasiljem zlomiti osvobodilni boj narodov. Te sile ne mirujejo nikjer, niti v Italiji. To nam dokazuje, zakaj si mlada italijanska demokratična republika s težavo utira pot v družbeni napredek. Zato je naša socialistična zgodovinska naloga pomagati silam, ki težijo k temu napredku. Zato socialisti ne smejo biti le opazovalci razvoja družbe v kateri živijo, ampak morajo s svojo prisotnostjo odločno vplivati v prid socialnim reformam.

Zatem je Košuta omenil sodelovanje s Krščansko demokracijo in rekel, da izraža to sodelovanje le dejanske razmere in odnose sil v državi, ki jih je treba upoštevati. Vsekakor naj se v polemiki o vseh teh vprašanjih ne ponavljajo napake iz preteklosti in naj se najde med poštenimi tovariši pravi način pogovora. Košuta je tudi dejal, da socialisti zahtevajo, da vlada revidira atlantsko pogodbo, ker je med drugim nedopustno, da sedijo ob isti mizi tudi grški fašistični polkovniki, ki nimajo z demokracijo nič skupnega.

V zvezi s Slovensko skupnostjo in «tako imenovano Slovensko levico» je govornik dejal, da se ne morejo reševati naša slovenska vprašanja z zapiranjem naše narodne manjšine v rezervate. Potrebno je aktivno delati in sodelovati s tukajšnjo italijansko večino, saj je nemogoče ločiti narodno vprašanje od socialnih vprašanj, ki se tičejo skupno Italijanov in Slovencev.

Govornik se je dotaknil tudi socialnih vprašanj in rekel, da delovno ljudstvo čuti, da bo z zaporo ladjedelnice Sv. Marka ogrožen njegov obstoj ter je zato razumljivo njegovo nezadovoljstvo. Zato je treba čimprej zgraditi obljubljene objekte, da se ublaži kriza v našem mestu.

Slovenski kandidat za deželni svet Lucjan Volk je imel včeraj predvolilna zborovanja v Bazovici, Trebčah, Padričah in na Opčinah. Med drugim je Volk omenil pripadnike slovenske levice in njihov «emocionalni» socializem, ki ne more privesti nikamor še manj pa prispevati k reševanju slovenske problematike v krajevnem obsegu in seveda tudi v državnem. Volk je v nadaljevanju svojih govorov orisal stališče združenih socialistov, ki so po njegovih besedah stvarno začeli reševati vprašanja slovenske manjšine in na tem področju tudi dosegle določene uspehe. Kandidat za deželne volitve na listi združene socialistične stranke je nato pozval slovenske volivce, naj glasujejo za socialiste.

Včeraj je bila v krožku «Salvemini» javna razprava o temi «Radikalci so izbrali združeni socializem». Predsedoval je odv. Guido Tiberini, uvodne besede pa je spregovoril prof. Livio Pesante, ki je rekel, da govori samo v imenu ene izmed skupin, katera se je pridružila k PSI-PSDI. Rekel je, da tudi PSU brani laična načela, kar je bilo za radikalce vedno važno. Sledila je razprava v kateri so obravnavali vprašanja šolstva, razporoke itd.

Prof. Lonza je govoril delavcem Sv. Marka in dejal, da se socialisti potegujejo, da bi bil preostali del ladjedelnice popolnoma zaposlen.

Za PSIUP je govoril na Trgu Goldoni Francesco Franco, ki je dejal, da stranke leve sredine niso sposobne rešiti vprašanj, ki nastajajo z razvojem monopolističnega neokapitalizma. Zato smo priča notranjemu preseljevanju, znižanju števila zaposlenih, itd.

Za KD so včeraj govorili v Trstu poslanec Belci, odbornik Stopper, Cimarosti in Gombac, v Miljah pa prof. Medi in dr. Zanetti. Govorili so predvsem o gospodarskih vprašanjih ter zagovarjali sklepe CIPE. Kar se tiče podjetja Atlas, so dejali, da bi ga moral skušati rešiti beneški liberalni poslanec Alesi, ki je delničar in član upravnega sveta družbe.

V nedeljo in v ponedeljek je imela Slovenska skupnost vrsto shodov v mestu in na podeželju. Govorili so dr. Drago Štoka, dr. Jože Škerk, dr. Boris Pahor, Stanko Pertot, dr. Alojz Tul, Vekoslav Spanger, dr. Rafko Dolhar, Savina Remec, Saša Rudolf, Ubald Vrabec in Ema Kerševan.

Dr. Drago Štoka je dejal, da je treba povečati naložbe na našem ozemlju. Te naložbe naj omogočijo okrepitev pomorstva, industrije, trgovine, kmetijstva, prometnih zvez in turizma. Vsa gospodarska politika bodoče deželne uprave, je dejal dr. Drago Štoka, naj bo usmerjena k povečanju proizvodnje in k ustvaritvi novih delovnih mest. Dr. Boris Pahor je govoril o resnih problemih, ki danes tarejo Slovence v Italiji. Poudaril je, kako je velika nevarnost asimilacije. Proti tej nevarnosti se je treba z vsemi močmi upirati. Saša Rudolf se je zadržal pri vprašanju kmetijstva in njegove modernizacije. Savina Remec je govorila o vprašanjih, ki zadevajo delavstvo in posebno mladino, dr. Rafko Dolhar pa je govoril o potrebi, da se Slovenci v večji meri zaposlijo v javnih službah.

Včeraj je predsednik deželnega sveta sprejel francoskega veleposlanika Etienna Burina des Roziersa, s katerim se je prijateljsko razgovarjal.

Ob 11.15 je sprejel francoskega veleposlanika vladni komisar prefekt Cappellini.

AKCIJA ANPI V KORIST BIVŠIM PARTIZANOM

Borci naj čimprej izpolnijo nove predpisane obrazce

Pokrajinsko tajništvo ANPI uraduje vsak dan od 9. do 12. ure, v torek, sredo in petek tudi od 17. do 19. ure

Iz Rima se je zvedelo, da je vsedržavno združenje partizanov — ANPI že imenovalo dva svoja predstavnika v komisijo, ki bo sklepala o priznanju kvalifikacij partizanskih borcev na podlagi nedavnega zakona o podaljšanju roka za vložitev prošenj. Komisijo sestavljajo, kot smo že poročali, predsednik, trije predstavniki oboroženih sil ter šest predstavnikov treh organizacij bivših partizanskih borcev. Vsi člani komisije, vštevši predsednika, morajo imeti kvalifikacijo bivšega partizanskega borca. Ne ve se še, če so tudi druge partizanske organizacije že imenovale svoje predstavnike v omenjeno komisijo. Združenje ANPI je določilo za svoja predstavnika dva tajnika vsedržavne organizacije.

Pokrajinski odbor ANPI nadaljuje medtem s pripravami za čimbolj obsežno in kapilarno akcijo, ki naj omogoči vsem bivšim partizanskim borcem in svojcem padlih našega ozemlja, da uredijo svoj položaj ter pridobijo vse pravice, ki jim pritičejo kot enakopravnim partizanskim borcem. Odbor obvešča vse prizadete, da je bilo nedavno popisovanje bivših borcev le uvod k tej akciji. Potrebno je torej, da vsi bivši borci izpolnijo nove formularje, ki so že natiskani in jih predložijo s potrebno dokumentacijo. Vse to lahko opravijo na pokrajinskem tajništvu združenja ANPI v Ul. Zonta št. 4, tel. 69119, in sicer vsak dan od 9. do 12. ure, a v torek, sredo in petek tudi popoldne od 17. do 19. ure.

Združenje ANPI bo poskrbelo v bližnji prihodnosti za sestanke bivših partizanov v oddaljenejših krajih, kjer bodo pooblaščenci združenja skrbeli za sprejemanje prošenj in dokumentacije in dajali nasvete. Kraj in datum sestankov bosta naknadno sporocena. Vse bivše borce se naproša, da v največji meri sodelujejo pri tej akciji, da se ne bi zgodilo, da bi bil kdorkoli zaradi nevednosti ali drugih razlogov prikrajšan pri svojih pravicah.

Današnja volilna zborovanja

PSI-PSDI: ob 10. uri na Rotondi pri Bošketu (Miani), 17.30 Ul. Grandi v naselju S. Sergio in ob 18. v Ul. Forti v istem naselju (Lonza), ob 19. Trg Garibaldi (Pittoni).

KPI: ob 10.30 na trgu Stare mitnice (Burlo), 11. Trg Giuliani (Zecchini), 12. Ul. Pigafetta (Zecchini), Drevored GX. Septembra (Rossetti), ladjedelnica Navalgiuliano (Burlo), 16.15 Italsider (Cuffaro), Tobačna tovarna (Bacicchi), 18. Trg Sv. Antona (Calabria), Ul. Matteotti-Sonnino (Tonel), 19. Sv. Rok (Millo), Ul. Marco Polo (dokumentarni film), Brandesia (Zupancic), Trg Pestalozzi (Vidali), 19.30 Ul. del Prato št. 6 (Burlo), 20. Piščanci (Gombač), Ferneji (Donadel), Naselje S. Nazario (Sema).

PSIUP: ob 10. Ul. Teatro romano (Franco), 11. Trg Belvedere (Franco), 12. Vetrobel (Monfalcon), 17. Sv. Alojzij (Bruna Silvestri), 18. Trg Garibaldi (Licia Chersovani).

V dvorani za konferenco tržaške trgovinske zbornice (Ul. S. Nicolò št. 5) bo drevi ob 17.30 napovedana konferenca o deželni finančni družbi Friulia. Družbo bo predstavil njen predsednik dr. F. Malipiero, ki bo postregel tudi s pojasnili na morebitna vprašanja prisotnih gospodarskih operaterjev, katerim je konferenca v prvi vrsti namenjena.

BALET OPERE Z REKE

ALESSANDRO CASAGRANDE
OSTRŽKOVE FANTAZIJE

KREŠIMIR BARANOVIĆ
LECTOVO SRCE

Koreografija: V. KALAN, Z. RELJIĆ
Scenografija: A. AGUSTINČIĆ, D. SOKOLIĆ
Kostumografija: L. WAGNER, R. NENADOVIĆ SOKOLIĆ

V glavnih vlogah: VERA VASIJEVIĆ - VERA BOGDANOVIĆ - SAWAKO YOSHIDA - ŠTEFAN FURJAN - MILJENKO VIKIĆ - PETAR PUSTISEK - NORIO YOSHIDA

Dirigent: VLADIMIR BENIĆ

KULTURNI DOM

V četrtek, 16. maja ob 21. uri — Abonma: PREMIERSKI red A-A1, SPORTNI red H (Vstopnice so še na razpolago)

v petek, 17. maja ob 21. uri — Abonma: I. PONOVITEV red B, SINDIKALNI red G, DIJAŠKI red F (Vstopnice so še na razpolago)

v nedeljo, 19. maja ob 17. uri — Abonma: NEDELJSKI POP. red D, INVALIDSKI red C, OKOLIŠKI red E (Vstopnice so še na razpolago)

Prodaja vstopnic od torka, 14. maja dalje vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih samo eno uro pred pričetkom predstav. Rezervacije na tel. 734265

V Slovenskem klubu bosta danes, 14. maja ob 20.30 dr. RAFKO DOLHAR in dr. DANILO SEDMAK obravnavala temo

PSIHOLOŠKA PROBLEMATIKA ZAMEJSKEGA ČLOVEKA

Na izredno zanimivo predavanje vljudno vabljeni člani kluba in zlasti mladina.

Razna obvestila

Tržaški filatelistični klub «L. Košir» bo imel v sredo, 15. tm. redni sestanek od 19. do 20. ure v prostorih kluba. Ul. dei Montecchi 6 (Sv. Jakob)

ALPINISTIČNI ODSEK SPDT

V petek, 17. maja ob 20.30 bodo v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9 predavali

inž. Miloš Kodrič — O FLORI
Jože Cesar — ZGODOVINA TRŽAŠKEGA ALPINIZMA
Franci Savenc — RAZVOJ ALPINIZMA — USTROJ ALPINISTIČNIH ODSEKOV V SLOVENIJI.

Vabljeni vsi planinci, posebno pa mladina

Šolske vesti

Prošnje privatistov, ki želijo delati vstopne izpite ali sprejemni izpit v klasični liceji, se sprejemajo na znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu do vključno 30. maja 1968.

Gojenci Glasbene matice na reviji solistov v Ajdovščini

V soboto, 11. maja so nastopili gojenci šole GM Črtomir in Mojca Šiškovič ter Borut Kodrič pri reviji primorskih glasbenih šol v Ajdovščini ter dostojno predstavili delo naše glasbeno-pedagoške ustanove.

V imenu Društva glasbenih pedagogov Primorske je pozdravil nastopajoče gojence in predstavnike glasbenih šol prof. Miran Hasl, pri čemer so bili posebno zastopniki tržaške Glasbene matice deležni toplega pozdrava s strani mnogoštevilnega občinstva, ki je polno zasedlo koncertno dvorano. Govornik je poudaril velik pomen glasbene vzgoje in še posebno važnost glasbenih revij, ki jih vsako leto pripravljajo v drugem kraju.

Te revije predstavljajo izbran pregled dela posameznih šol.

Spored je obsegal nastop 21 solistov glasbenih šol iz Ajdovščine, Cerkna, Idrije, Solkana, Šempetra, Tolmina in Trsta ter šolski orkester iz Šempetra, ki ga vodi prof. Konič.

Ob zaključku se je zahvalil nastopajočim in predstavnikom šol v imenu kulturno-prosvetnih organizacij in glasbene sole iz Ajdovščine ravnatelj Klavdij Kolonni ter podelil diplome posameznim šolam.

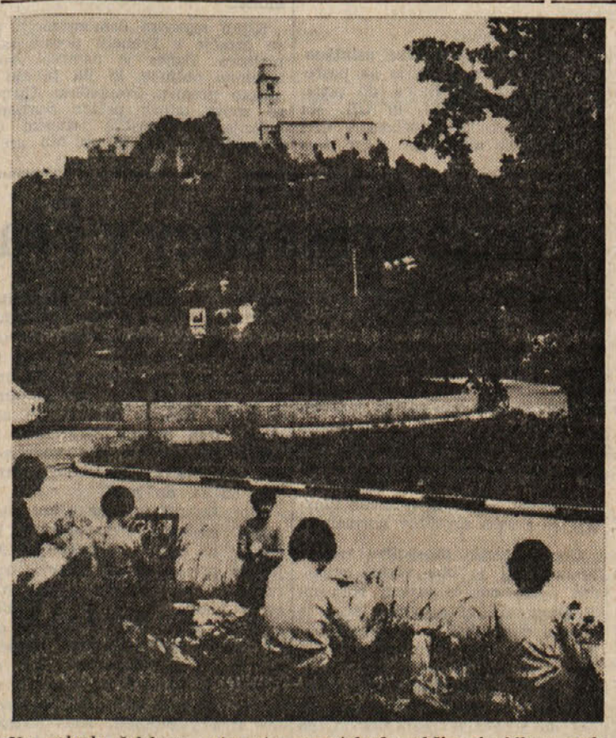

Na pobudo šolskega patronata repentabrske občine je bilo v nedeljo tekmovanje ex tempore med šolarji. Kot motiv za svoje slikarsko delo so otroci večinoma izbrali slikovito repentabrsko cerkev

Učitelji,

v prihodnjem šolskem letu sezite po zgoščenem in res okusno urejenem opisu naše matične domovine

PROF. FRANCE PLANINA
jugoslavija

Sodelavci:
DR. B. KUHAR
DR. M. MIKUŽ
DR. D. ULAGA

Ilustrirala akad. slikarja
J. CIUHA
I. ŠUBIČ

Uredil
C. TRČEK

Lektoriral
J. ŠMIT

tržaška knjigarna
TRST — Ul. sv. Frančiška 20
Tel. 61-792

Gledališča

Verdi

V okviru spomladanske simfonične sezone bo v sredo gostoval v Verdiju zbor Sikstinske kapele iz Rima pod vodstvom Domenica Bartoluccija, ki bo izvajal skladbe Palestrine, Peresija in Bartoluccija. Koncert bo ob 21. uri, prodaja vstopnic pa se začenja jutri.

Teatro Stabile

V četrtek v Avditoriju **«Komedija mačk»** (Daisy, daisy, želja) Romaina Weintgartnerja, v kateri nastopajo deklica, mladenič in dve mački (Magda Mercatali, Mario Mearelli, Antonio Salines in Franco Sabani). Režija Guido Mazzella.

NATURA VIVA - TRZASKI EXOTARIUM - Drev. XX. septembra 31/1. Najnovejše pošiljke: udav-velikan, ki živi na skalah; varanus bengalensis; deset piranas; nove tropske morske ribe; ribe in živali iz Sredozemlja. Odprto tudi ob praznikih od 10. do 13 ure in od 16. do 22. ure.

Kino

Nazionale 16.00 «I Nibelughi». Barvni zgodovinski film.
Excelsior 16.00 «Una notte per 5 ragine». Barvni film. F. Interlenghi.
Fenice 16.00 «Vado, l'ammazzo e torno». G. Hilton, G. Roland. Technicolor.
Eden 16.00 «Helga». R. Gassman, E. Mondry
Grattacielo 16.00 «Indovina chi viene a cena» S. Potier. Technicolor.
Ritz (Ulica San Francesco štev. 10) 15,30 «La scuola della violenza». S. Poitier. Suzy Kendall. Technicolor.
Alabarda 16.00 «Escalation». R. Fantoni, C. Auger. Prepovedano mladini pod 18 letom
Filodrammatico 16.30 «5 ragazze per 100 marines». U. Tognazzi, V. Lisi. Colorscope
Moderno 16.00 «Nick, mano fredda». Paul Newman. Prepovedano mladini pod 18. letom
Cristallo 16.00 «Il seso degli angeli». Sexy-technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Garibaldi 15,30 «Gentlemen John, uccidi». Western Technicolor
Capitol 15,00 «Costretto ad uccidere». C. Heston, D. Plant. Technicolor.
Aurora 163.0 «Vivere per vivere». Y. Montand, A. Girardot. Prepovedano mladini pod 14 letom
Impero 16.30 «Blow up». Mojstrovina M. Antonionija V Readgrave. Prepovedano mladini pod 14 letom
Vittorio Veneto 16.00 «Il marito è mio e l'ammazzo quando mi pare». Catherine Spaak.
Astra — Zaprto, Jutri «Berlino 1945».
Abbazia 16.00 «Squadriglia d'eroi». J. Wayne.
Ideale 16.00 «Trappola per 4». L. Jefferson. Technicolor.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 13. maja 1968 se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo pa je 18 oseb.

UMRLI SO: 55-letna Elvisa Toibero por. Manteo, 49-letni Salvano Di Marlo, 66-letna Angela Vitto por. Guglielmi, 37-letni Luigi Scherlavai, 79-letni Giovanni Gullini, 49-letni Federico Kozuh, 57-letni Federico Pecchiari, 67-letni Giuseppe Gregoric, 84-letna Rosina Crismancich vd. Runco, 65-letni Giovanni Berdon, 1 mesec star Giorgi Parmaklis, 73-letna Maria Simeoni vd. Gebert, 57-letni Bruno Strukel, 88-letna Rosa Bartole vd. Zarrego, 65-letna Romana Fonda por. Sainier, 51-letna Maria Meden por. Mozetti vd. Decilia, 80-letni Massimiliano Tamaro.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Biasoletto, Ul. Roma 16. Davanzo, Ul. Bernini 4. Benussi, Ul. Cavana 11. Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan).

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Vielmetti, Trg della Borsa 12. Centauro, Ul. Rossetti 33. Alla Madonna del Mare, Largo Piave 2. Sant'Anna, Erta di S. Anna 10.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Ide Bolčič darujejo žene iz Boljunca 5000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob pok. Ide Bolčič daruje Vladimir Sčuka z družino 2000 lir za Dijaško matico.

Ker se ni mogel udeležiti pogreba pok. Ide Bolčič daruje M. M. B. 1000 lir za Dijaško matico.

Mali oglasi

POPRAVLJAMO katerikoli navaden ali poseben šivalni stroj. Telefonirati na št. 55-706.

POJASNILO DOLINSKEGA ŽUPANA

Dolinska občinska uprava ni kriva za zakasnitev začetnih del za GMT

Ustanovi EPIT se mudi, ni pa še začela pogajanj za odkup srenjskih zemljišč in športnega igrišča

Vprašanje gradnje tovarne GMT pri Boljuncu je te dni spet prišlo na dnevni red, in to v nekoliko zaostreni obliki. Kakor je znano, je bil v Uradnem listu od 20. aprila objavljen zakon štev. 429 o razširitvi področja Industrijskega pristanišča, ki je stopil v veljavo 6. maja. V soboto, 4. maja, je ustanova EPIT postavila na srenjskem zemljišču med Domjom in Boljuncem tablo z napisom o začetku del za pripravo gradbišča, ki naj bi jih izvedlo podjetje Canarutto. Dolinski župan Dušan Lovriha je takoj opozoril vodstvo EPIT in zahteval, naj odstranijo tablo, kar so storili že v nedeljo, 5. maja. Istočasno, ko so postavili tablo, je vodstvo EPIT obvestilo dolinsko občinsko upravo, da bodo v ponedeljek, 6. maja začeli z delom. župan jih je opozoril, da ne smejo. Zato so v ponedeljek poklicali na vodstvo ustanove EPIT župana Lovriho in podžupana Bandija, ki sta zahtevala, naj EPIT pismeno sporoči občinski upravi, za kakšna dela gre. Obenem sta opozorila vodstvo ustanove EPIT, da mora o taki zadevi sklepati občinski odbor.

Dolinski občinski odbor je imel svojo sejo v sredo 8. maja in je po poročilu župana ter temeljiti diskusiji soglasno sklenil, da se ne dovoli ustanovi EPIT, da bi začela z deli, dokler ne bo po skupnem dogovoru določena skupna cena za srenjska zemljišča in za športno igrišče. Pri tem je občinski odbor potrdil stališče občinske uprave, da ne nasprotuje gradnji tovarne GMT, toda pod pogoji, ki so bili jasno določeni in ki jih je odobril tudi občinski svet. Občinski odbor je v diskusiji med drugim ugotovil, da do sedaj še ni prišlo do konkretnih pogajanj glede odkupne cene srenjskih zemljišč, niti glede športnega igrišča v Boljuncu, za katero EPIT namerava ponuditi 12 milijonov lir, medtem ko bi ureditev novega športnega igrišča stala 150 milijonov lir. Dolinski občini je bil sicer obljubljen prispevek za kritje primanjkljaja proračuna in za nekatera javna dela, drugih konkretnih ukrepov, zagotovil in pojasnil, ugotavlja občinski odbor, pa še ni bilo.

Sklep občinskega odbora je razburil pokrajinsko vodstvo KD, ki je včeraj izdalo poročilo, v katerem očita dolinski občinski upravi, da se bo zaradi nekaterih «malenkostnih formalnosti» zakasnil začetek del verjetno za dober mesec in da bo za to nosila odgovornost dolinska občina. Pri tem še pripominja, da gre za poskus politične špekulacije in da tako početje ne koristi interesom prizadetih lastnikov zemljišč.

V zvezi s tem je vodja demokristjanske svetovalske skupine Hlacia poslal v soboto dolinskemu županu pismeno zahtevo za sklicanje izredne seje občinskega sveta.

Spričo poskusa, da bi se na dolinsko občinsko upravo vrgla odgovornost za morebitno zakasnitev začetnih del za gradnjo tovarne GMT, je dolinski župan včeraj izdal sporočilo, v katerem pojasnjuje zadevo. V svojem poročilu predvsem omenja sklep občinskega sveta od 12.12.1967, ki je bil odobren z večino glasov, razen [illegible], glede prodaje srenjskih zemljišč pod določenimi pogoji.

Med temi pogoji so naslednji: Dogovoriti se je treba glede pravične odkupne cene zemljišč; pripraviti je treba vse potrebno, da se zagotovi hitra izgraditev športnega igrišča, ki je nujno potrebno za nadaljevanje velike športne dejavnosti ne samo mladine iz dolinske občine, ampak vsega vzhodnega predela tržaške pokrajine, in določiti načrte za cestno omrežje za Boljunec, ki je ena najbolj važnih vasi v občini, kajti sedanja cesta med Trstom in Boljuncem bo z zgraditvijo tovarne GMT prekinjena.

župan poudarja, da ni bilo še rešeno nobeno teh prašanj, čeprav so osnovnega pomena in čeprav je minilo že pet mesecev, odkar je bil sprejet omenjeni sklep občinskega sveta. Ob koncu svojega poročila župan še pripominja, da je bil občinski odbor prisiljen sprejeti svoj sklep, ker niso bila rešena [illegible]ena vprašanja, in to z namenom, da bi se pospešila njih rešitev, kar je tudi v interesu čimprejšnjega začetka del in ščiti zakonite interese občanov.

O razvoju te zadeve, ki živo zanima ne samo prizadete lastnike in dolinsko občino, ampak vso našo narodno skupnost, bomo sproti poročali. Pripomniti pa moramo, da je bilo precej mesecev na razpolago za določitev odkupne cene in za pogajanja tako za srenjska zemljišča kakor tudi za športno igrišče. Predvsem pa velja načelo, da je treba spoštovati zakonske predpise, zagotovila in obljube, da se nikomur ne bo godila krivica. Potem bodo odpadle vse škodljive polemike in prepiri.

Goriško-beneški dnevnik

SKLEP DEŽELNEGA ODBORNIŠTVA ZA JAVNA DELA

Odobritev načrta infrastruktur na področju Schiavettija-Brancola

Zgradili bodo ceste ter uredili prostor za službe v industrijski coni - Znesek 250 milijonov

Dež. odborništvo za javna dela je odobrilo izvršilni načrt infrastruktur, vključenih v prvo fazo del za ureditev industrijskega področja «Schiavetti - Brancolo». Gre za dela, ki so poglavitnega pomena za nastanitev prvih industrijskih obratov v tej coni. Skupni strošek predvidenih del znaša 250 milijonov, od katerih bo dežela prispevala 200 milijonov, konzorcij za industrijski razvoj Tržiča pa nadaljnjih 50.

S temi sredstvi nameravajo nakupiti zemljo za nove ceste, nadaljnjih 31.000 kv. metrov za razne služnosti kot so električna kabina distribucijo pogonske sile in zgradili bodo kanalizacijo v novi Ul. Bagni (ki se odcepi od pokrajinske ceste Tržič - Gradež ter seže do vrtljivega mosta v Brancolu). Dolžina novih cest bo znašala nekaj nad 2.300 metrov, široke bodo po 10,5 metra ter bodo imele na vsaki strani pločnik 2,7 metra. Za vse ceste bodo zgradili tudi odtoke. Načrt konzorcija predvideva nadalje izravnavo ter razširitev prvega dela stare ceste Ul. Bagni (med Marcelliano in tovarno vijakov), cesto bodo podaljšali do nove Ul. Bagni. Na tem odseku bodo zgradili še dve cesti; ena izmed njih bo vzporednica ceste Tržič - Gradež in bo speljana do meje občine Tržič.

Z odobritvijo izvršilnega načrta se nudi konzorciju za industrijski razvoj Tržiča ugodna prilika, da v razmeroma kratkem času odda na dražbi ta dela ter jih opravi še pred koncem tega leta.

Včeraj so pokopali Marico Stibilj

Včeraj ob 15.30 je bil v Gorici pogreb 66-letne upokojene učiteljice Marice Stibilj, ki je bila na dan prvega maja žrtev prometne nesreče. Pri glavnem mestnem pokopališču jo je namreč podrl neki avtomobilist, pri čemer je dobila telesne poškodbe ter umrla v soboto zvečer v goriški civilni bolnišnici.

Pokojnica je bila po rodu iz Ustja na Vipavskem ter je poučevala po raznih šolah, med drugim tudi na čipkarski šoli v Gorici, dokler ni stopila v zasluženi pokoj. Pogreba so se udeležili znanci in prijatelji, med njimi tudi nekaj njegovih bivših učenk.

Prejšnji večer ob 22.30 se je na križišču ulic Matteotti Rosselli v Tržiču neki avtomobilist, ki ni dal prednosti, zaletel s svojim avtom v vespo, ki jo je vozil 25-letni Renzo Valle iz Šempolaja 9 pri Trstu. Na zadnjem sedežu pa je imel 16-letnega Lorenza Nuzza iz Šempolaja št. 5. Oba sta padla in se poškodovala. V tržiški bolnišnici so pridržali Valla za 25 dni na zdravljenju

V NEDELJO ZA DAN MATERE V GORICI

Kulturna prireditev slovenskih osnovnih šol in srednje šole

Ob navdušenem ploskanju številnega občinstva so nastopili učenci iz Gorice, Štandreža, Sovodenj, Rupe-Peči, Dola, Podgore, Pevme, Števerjana in Jazbin

Preteklo nedeljo, za praznik matere, so slovenske osnovne šole iz Gorice in okolice ter enotna nižja srednja šola iz Gorice, pripravile skupno kulturno prireditev s kaj pestrim programom, ki jo lahko smatramo tudi kot nekako zaključno prireditev, saj manjka komaj dober mesec do zaključka šolskega leta. Povabilu se je odzvalo lepo število staršev in prijateljev mladine, med katerimi so seveda daleč prevladovale mamice, tako da je bila dvorana Katoliškega doma v Drevoredu XX. septembra do kraja napolnjena.

Ob začetku je učitelj Mirko Lojk v imenu prirediteljev pozdravil goste in vse prisotne, med katerimi smo opazili župana iz Sovodenj Češčuta in Klanjščka iz Števerjana; goriško županstvo sta zastopala odbornika Agati in prof. Bratina, šolstvo pa nadzornik dr. Lebani in ravnatelj dr. Brešan.

Nato je neka dijakinja recitirala Cankarjevo «Hrepenenje po materi». Izmed šol so prvi nastopili otroci iz Štandreža, ki so pod vodstvom učiteljice Dovganove zapeli dve pesmi: «Sonce čez hribček gre» in pa «Petelinček» ter se prav dobro odrezali. Otroci osnovne šole iz Ul. Croce v Gorici so nato podali dva krajša prizora: «Rdeča kapica» in «Vesela pošta» in pokazali precejšnjo sproščenost pri podajanju.

Otroci osnovne šole v Števerjanu so recitirali pesem «Ciciban in čebela» ter podali prizor z rajanjem «Kuharica». Sledila je Pevma s prisrčnim prizorom «Aleš piše mamici», nato pa so nastopili otroci osnovne šole iz Ul. Randaccio v Gorici s prizorom, ki nosi naslov «V šoli» ter nazorno pokazali košček svojega šolskega življenja in tudi zapeli dve pesmici. Prvi del prireditve je zaključila enotna srednja šola in dijaki so zapeli tri pesmi: «Cvetke in žarki», «Zvonikarjeva» ter «Dolenjski furmani». Pri petju so pokazali lepo skladnost in zlitost glasov.

V drugem delu so nas najprej učenci iz Dola presenetili z ljubkim rajanjem, nakar so šolarji iz Podgore prikazali igrico «Prvo povabilo» s katerim so potrdili slovès, da imajo Podgorci poseben dar za gledališke predstave. Šolarji iz Jazbin so recitirali pesem «Mamica» ter deklamirali «Voščilo mamici». Učenci iz Rupe in s Peči so predvajali pesem — prizor «Sarafan» ter Prešernovo pesem «Nuna in kanarček». Mnogo smeha je vzbudil prizor učencev iz Sovodenj «Katrica» v katerem se je zlasti Katrica odlikovala z živahnim podajanjem svoje vloge. Zapeli so tudi pesem John Brown.

Veličastna je bila zadnja točka, ko so učenci vseh osnovnih šol skupaj nastopili na odru ter zapeli «Preljubo veselje».

Ves program se je zavlekel preko dve uri, vendar se ni nihče dolgočasil in številno občinstvo je vse nastopajoče sprejelo z živahnim ploskanjem.

Prav bi bilo, če bi tako skupno prireditev osnovnih šol pripravili tudi v bodoče na praznik matere ali za zaključek šolskega leta. Prejšnja leta so tudi učenci višjih srednjih šol v Gorici pripravili zaključno prireditev ob koncu leta, ki pa je zadnja leta odpadla in tudi letos ni ničesar slišati o kakšnih pripravah. Tako so učenci osnovnih šol in niž. sred. šole po prizadevanju svojih učiteljev v nedeljo zamašili to vrzel. Želeti pa bi bilo, da bi v prihodnje pritegnili k nastopu tudi druge osovne šole, ki so tokrat manjkale.

V VELJAVI OD 15. MAJA

Poletni urnik javnih lokalov

Jutri, 15. maja stopi na Goriškem v veljavo poletni urnik javni lokalov, ki bo veljaven do vključno 31. oktobra.

Odpiranje: V Gorici in po drugih občinah: kavarne in bari ob 6. uri; restavracije, gostilne in krčme s kuhinjo ob 6.30 uri; osmice ob delavnikih ob 10. in ob nedeljah ob 11. uri.

ZAPIRANJE:

Restavracije, gostilne, kavarne in bari v Gorici, Gradežu in Tržiču ob 1. uri po polnoči; v ostalih občinah na Goriškem ob 24. uri.

Krčme s kuhinjo po vseh občinah ob 24. uri.

Osmice po vseh občinah ob 21. uri.

Gospodarji imajo pravico, da lahko odpirajo do eno uro kasneje in da zaprejo do eno uro prej kot določeno.

Prav tako imajo lastniki lokalov možnost, da preko dneva zaprejo lokal po naslednjem urniku:

1. kavarne, bari, krčme s prodajo mrzle hrane ali brez ter po osmicah velja popoldanska zapora od 13.30 do 15.30.

2. restavracije in gostilne z barom ali brez, ter krčme s kuhinjo od 15.30 do 17.30.

Protosinhrotron in Krščanska demokracija

Danes zvečer ob 21. uri je krščanska demokracija sklicala predvolilno zborovanje, ki bo v mestni dvorani UGG v Gorici. Na njem bo govoril univerzitetni profesor Enrico Medi iz Rima, ki je bil svoj čas podpredsednik Euratoma ter bo ob tej priliki govoril o protosinhrotronu, njegovih značilnostih in o možnosti, ki jo ima naša pokrajina za postavitev take naprave pri Doberdobu.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Tržaški slovenski gospodarstveniki na obisku koprskih pristaniških naprav

Prireditve v počastitev 25-letnice vstaje primorskega ljudstva - Srečanje jugoslovanskih, italijanskih, češkoslovaških in avstrijskih književnikov

Na Primorskem je bilo včeraj več prireditev v počastitev 25-letnice začetka množične vstaje primorskega ljudstva proti okupatorju. Osrednja slovesnost je bila v Podragi, znani prtizanski vasi pri Vipavi, kjer so odkrili spomenik padlim partizanom in žrtvam fašističnega nasilja Podrage in okoliških vasi. Kakor znano, so v Podragi pripravljali upor proti fašističnim zavojevalcem že leta 1941. O deležu vasi v NOB je govoril prvoborec Franc Lozej-Marko, nato pa je sledil kulturni program, ki so ga izvajali domači pevski zbor, šolski otroci in orkester JLA iz Ajdovščine.

Večja slovesnost je bila včeraj tudi na Reki, kjer so slavili obletnico ustanovitve 13. primorsko goranske udarne divizije. Kakor je znano, so to divizijo sestavljali predvsem borci Istre, Gorskega Kotora in Like. Slovensko delegacijo je vodil podpredsednik skupščine Slovenije Janko Rudolf.

* * *

S posebnim vlakom je prispela v nedeljo v Koper skupina slovenskih gospodarstvenikov iz Trsta. Obisk sta organizirali železniško transportno podjetje in Luka Koper. Goste sta spremljala generalni konzul Jugoslavije v Trstu inž. Marijan Tepina in predsednik Slovenske kulturno gospodarske zveze Boris Race.

Predstavniki gospodarskih krogov iz Trsta so si ogledali pristaniške naprave, nato pa so se z direktorjem Luke Danilom Petrinjo pogovarjali o razvoju koprskega pristanišča. Popoldne so se s posebnim vlakom odpeljali po novi železnici v Kozino.

* * *

Koprsko podjetje Stavbenik je doseglo visoko kvaliteto svojega dela, saj je prodrlo tudi na zelo zahteven zahodni trg. Skupaj z ljubljanskim Gradisom so namreč prevzeli gradnjo stanovanj v francoskem mestu Strassbourgu. Francoski partner bo poskrbel za mehanizacijo, naši podjetji pa bosta prispevali strokovno vodstvo in delovno silo. Iz podjetja Stavbenik bo odšlo v Francijo 50 članov kolektiva, ki se bodo mudili tam okrog 14 mesecev.

* * *

Dolgo pričakovani koprski hidrogliser je končno odplul na prvo poskusno vožnjo. Slovesnost je bila dopoldne ob 11.30 v koprskem potniškem pristanišču. Hidrogliser «Krila Jadrana» je prispel iz Splita, pričakovali pa so ga predstavniki turističnih organizacij in hotelskih podjetij iz vse Slovenije. Med gosti sta bila tudi republiški sekretar za gospodarstvo Franc Razdevšek in predsednik gospodarske zbornice Slovenije Leopold Krese. Hidrogliser bo prevažal turiste med večjimi mesti istrske obale in italijanske riviere, zlasti do Benetk in Riminija. Za prvo poskusno vožnjo so izbrali relacijo Koper-Benetke.

Hidrogliser je sovjetske proizvodnje. Je najsodobneje opremljen in lahko sprejme okrog 100 ljudi. Lastnik je splitsko letališče, ki ga je dalo na razpolago novi slovenski turistični agenciji Globtur. Kakor je znano, sta agencijo ustanovila koprski Slavnik in ljubljanska Prehrana.

* * *

Lepa sončna nedelja je včeraj spet vabila na koprsko obalo številne izletnike, predvsem iz notranjosti Slovenije in iz zamejstva. Opazili smo tudi precej kopalcev zlasti v Portorožu. Veča se tudi število stalnih turistov. Največ jih je v hotelu Palace v Portorožu (okrog 400), pričakujejo pa tudi nove skupine, predvsem iz Švedske.

Kljub gostemu prometu čez soboto in nedelio so na koprskih cestah zabeležili le štiri prometne nesreče.

* * *

Na Belem križu pri Piranu se je zaključilo srečanje jugoslovanskih, italijanskih, češkoslovaških in avstrijskih književnikov. Ob zaključku so posamezni književniki obiskali slovenske in italijanske šole na koprski obali, pripovedovali učencem odlomke iz svojih del ter jim odgovarjali na razna vprašanja. Napravili so tudi izlet ob slovenski in hrvatski obali Istre in v Postojno.

Celotno srečanje je poteklo v prijetnem razpoloženju. Na sporedu je bilo več pomembnih referatov in zanimivih razprav predvsem o najrazličnejših najrazličnejših nasprotjih, ki se pojavljajo v sodobnem svetu.

Dve nesreči v Glinščici

Zaradi padcev v dolini Glinščice sta se morala v nedeljo dva izletnika zateči na zdravljenje v splošno bolnišnico.

Huje se je ponesrečil 36-letni Franco Barbieri iz Ul. R. Manna 19, ki je na poti, ki pelje na Kras zdrsnil na melišču in padel tri metre niže na skalo. Pri padcu si je mož zlomil desno nogo. Prijatelji, ki so ga spremljali na izletu, so poklicali rešilni voz RK s katerim so ponesrečenca odpeljali v splošno bolnišnico. Tu so Barbierija pridržali na ortopedskem oddelku kjer se bo moral zdraviti 40 dni.

Na stezi, ki teče ob Glinščici, je nekaj ur pozneje padel 16-letni Giovanni Crismani iz Ul. S. Rita 3. Mladi izletnik se je ranil po glavi in levi roki, zaradi česar se bo moral na nevrokirurškem oddelku splošne bolnisnice zdraviti teden dni.

Hude posledice padca na ulici

Žrtev hudega padca je bil včeraj 53-letni Herbert Missiani, ki stanuje v Ul. di Scorcola 19. Okrog poldne je mož hodil po Ul. Romagna, ko je verjetno zaradi nenadne slabosti padel na pločnik ter se hudo ranil po čelu. Bolničarji RK, ki so prihiteli na kraj nesreče, so ga v nezavesti odpeljali v splošno bolnišnico, kjer so ga zaradi hudih poškodb sprejeli na nevrokirurški oddelek s pridržano prognozo.

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

Vnovčenje materinih vrednostnih papirjev je sprožilo zapleten sodnijski postopek

Brat je hotel imeti delež materine dediščine, ki jo je sestra kasirala na poštnem uradu

Pred tržaškim kazenskim sodiščem (predsednik Ligabue, tožilec Pascoli, zapisnikar Strippoli, zastopnik zasebne stranke Annoscia, obramba Padovani, Kostoris in Vinciguerra) je bila včeraj zapletena obravnava proti trem osebam, ki so bile obtožene, da so ponaredile javne listine, oziroma da so krivo pričale.

Na zatožni klopi so sedeli: 30-letni Raffaele De Francesco iz Ul. Revoltella 10, 57-letna Maria Braini por. Mocor iz Doline (Strada di Rosandra) in 56-letni Enrico Sirca iz Žavelj (Aquilinia) Ul. Flavia 35.

V tem primeru gre za nekdaj pogoste, toda danes na srečo bolj redke spore, ki zadevajo odnose med dediči. Kljub dolgemu postopku in prizadevanju prizadetih strank, pa se je vsa zadeva razblinila skoraj v nič.

Glavno vlogo sta igrala pri vsem tem dva ožja sorodnika, brat in sestra, katerih koristi so se v določenem trenutku križale ter povzročile vse nadaljnje nevšečnosti.

Maria Braini je dalj časa vzdrževala pri sebi svojo priletno mater Marijo Marsič vd. Braini. Že priletno žensko so morali nekega dne odpeljati v bolnišnico, kjer je potem tudi umrla. Dogodki, ki so pripeljali obtožence pred sodnike, so se odigrali v prvih mesecih predlani.

V zadnji polovici januarja predlani je prišla na poštni urad v Žavljah Maria Braini ter zahtevala izplačilo večjega števila državnih vrednostnih papirjev (buoni del tesoro), ki so se glasili na ime njene matere. Poštni uslužbenec, ki je vodil tedaj poštni urad v Žavljah, je bil De Francesco. Nekaj dni prej je bil zamenjal svojega predstojnika, ki je bil trenutno odsoten. Na ženskino zahtevo je De Francesco dejal, da mora prej dobiti pojasnila od svojih predstojnikov, kar je tudi storil. Uslužbenec je tudi zahteval od Brainijeve, naj mu pokaže pooblastilo njene matere, da lahko vnovči vrednostne papirje. Brainijeva je ugodila njegovi zahtevi, toda pooblastilo je obdržala. Poštni uradnik pa se ni bil še popolnoma prepričal o celotnem poteku zadeve ter je dejal, da bo šel v splošno bolnišnico obiskat priletno Marsičevo. Baje je to tudi storil, toda o tem ni nobenega dokaza. De Francesco je pa takoj na zaslišanju poudaril, da je šel v bolnišnico, da bi se prepričal, če je Marsičeva še pri življenju. Ko je to ugotovil, je bil pripravljen, da vnovči vrednostne papirje. Te je Brainijeva podpisala na hrbtni strani. Ker pa je bila potrebna še ena priča, je žensko poklicala trgovca Sirco, ki ima trgovino v bližini. Ta pa je podpisal kot garant, ker je poznal mater in hčer (podobne usluge pa je često delal najrazličnejšim ljudem, čeprav ni imel od tega nobenega dobička).

S pravnega stališča se je vsa zadeva zapletla, ker zakon predvideva posebna pravila, ko gre za vnovčenje vrednostnih papirjev, katerih lastniki so nepismene osebe. To je bil prav primer priletne Marsičeve. Poštni uradnik je priznal, da se ženska ni podpisala s križem na hrbtni strani vrednostnih papirjev. Vsaj v nekaterih primerih je to storil lastnoročno. Spričo tega je Brainijeva podpisala papirje bolj v svojstvu prejemnika denarnega nakazila, kot pa garanta. Sircov položaj je bil popolnoma jasen, saj je trgovec podpisal listine, ki so mu jih predložili, a za ostalo se ni zanimal.

Nevšečnosti so nastale, ko je brat Brainijeve Giovanni ugotovil, da se je dediščina po materi razblinila v nič. Naročil je odv. Annosci, naj preuči zadevo ter naj mu pomaga do uveljavitve lastnih pravic. Tako se je zvedelo, kaj se je zgodilo v žaveljskem poštnem uradu in od tu tudi kazenski postopek.

Ta pa se je včeraj razblinil takorekoč v nič, ker so sodniki oprostili Brainijevo in De Francesca zaradi pomanjkanja dokazov, Sirco pa, ker dejanje ni kaznivo. Pri vsem tem je verjetno bilo odločuče dejstvo, da je imela Brainijeva v rokah izvirno pooblastilo svoje matere, da vnovči vrednostne papirje.

KINO «IRIS» PROSEK

Po uspehu včerajšnje predstave in na željo obiskovalcev — ponovi danes, 14. t. m. ob 19.30 zabavni film:

SIGNORE E SIGNORI

(GOSPE IN GOSPODJE)

Igrajo: VIRNA LISI, GASTONE MOSCHIN, OLGA VILLI, ALBERTO LIONELLO in BEBA LONČAR

Mladini pod 18. letom vstop prepovedan!

18. MAJ

SOBOTA

VELIKA KMEČKA OHCET V LJUBLJANI

SUPERMARKET - Ljubljana, pasaža na Ajdovščini in vsi

MARKETI v Ljubljani bodo odprti neprekinjeno ves dan

OBVESTILO CENJENIM TURISTOM, KI BODO PRIŠLI GLEDAT KMEČKO OHCET

VESTI Z ONKRAJ MEJE

Srečanje in pohod partizanskih kurirjev ob 25-letnici vstaje primorskega ljudstva

Vrsta prisrčnih sprejemov v različnih krajih severne Primorske - Pogovor z delegacijo KPI iz Gorice - Izgradnja trgovskega centra

Prejšnjo soboto so se v partizanskem Cerknem, kjer ima skoraj vsaka hiša kakšno spominsko obeležje v spomin na narodnoosvobodilno vojno, zbrali nekdanji partizanski kurirji iz vse Slovenije; med njimi je bilo tudi več takih, ki živijo sedaj v Italiji. To je bilo že dvajseto srecanje nekdanjih kurirjev, posvetili pa so ga spominu na 25. obletnico vstaje primorskega ljudstva. Nekdanji kurirji so iz Cerkna šli skozi dolini Idrijce in Soče ter zaključili srečanje pozno zvečer v Bukovici pri Novi Gorici.

Kurirje so Cerkljani izredno toplo sprejeli. Na trgu pred spomenikom padlih se je zbrala precejšnja množica, ki sta ji med drugimi spregovorila tudi predsednik prireditvenega odbora Jože Jelerčič in komisar nekdanjih rednjih kurirskih postaj na Primorskem Ludvik Kukavica. Po krajšem kulturnem programu, ki so ga izvedli učenci osnovne šole, so nekateri kurirji obiskali bolnišnico Franjo, drugi pa so se napotili v drugo znano partizansko vas Gorenjo Tribušo. Tam je bila med vojno najpomembnejša kurirska postaja P7 na Primorskem. Njeni kurirji so vzdrževali zvezo s številnimi vojaškimi in političnimi organi. Med drugim so prenašali vsak dan tudi po 60 kg Partizanskega dnevnika, predhodnika našega lista, ki je v dvajsetih urah dosegel Tržič in Trst. Kurirji, katerim je Franc Rejec, sam član postaje orisal njeno delovanje, so v Gorenji Tribuši sprejeli patronat nad šolo ter obdarovali njene učence.

Ponovno so se vsi udeleženci srecanja zbrali v Tolminu, kjer je na množičnem zborovanju govoril predsednik občine Franc Skok. Orisal je delovanje kurirskih postaj na Tolminskem in Primorskem. Po odhodu iz Tolmina so kurirji obiskali še Brda, kjer so položili venec pred spomenik padlim v Gonjačah, svoje srečanje združeno s pohodom pa so zaključili v Bukovici pri Novi Gorici. Tam so jim pripravili pester kulturni program združen z družabnim večerom.

* * *

V Novi Gorici se je mudila prejšnji teden sedemčlanska delegacija goriške sekcije KPI, ki jo je vodil sekretar Italo Chiarion. Člani delegacije so se pogovarjali s predstavniki novogoriških komunistov o reorganizaciji jugoslovanske ZK, njenih pogledih na aktualna vprašanja mednarodnega delavskega in komunističnega gibanja ter o vrsti drugih zadev. Med drugim so govorili tudi o razvijanju odnosov med Jugoslavijo in Italijo.

Vrsta novih trgovskih lokalov v Novi Gorici je tik pred dograditvijo. V okviru trgovskega centra bodo še pred koncem tega meseca izročili namenu novi paviljon, ki je dolg nad 100 metrov. V njem so dobile svoje poslovne prostore številne trgovske organizacije iz Nove Gorice in drugih mest. Potrošniki bodo lahko nakupovali v novem centru zelo raznovrstno potrošno blago. V prvem nadstropju poslopja pa bo dobila svoje prostore Goriška knjižnica.

Goriški planinci na Sinjem vrhu

Skupina goriških planincev SPD se je preteklo popoldne povzpela iz Ajdovščine na Podrto goro in Sinji vrh. Iz Ajdovščine so krenili peš čez Gorenje ter si spotoma ogledali tudi prizorišča hudih bojev med osvobodilno borbo. Imeli so srečo lepega vremena in bili deležni krasnega razgleda na Vipavsko dolino. Na povratku so šli skozi Šturje ter se v večernih urah vrnili v Gorico.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna ALESANI — Ul. Carducci 38 — tel. 22-68.

TRZIČ

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna «Alla salute» dr. Fabbris . Ul. Cosulich 117 . tel. 72480.

RONKE

Danes ves dan in jutri je odprta lekarna «Alla stazione» dr. Matitti, Vermegliano, Ul. Garibaldi 3 — tel. 77-446.

Kino

Gorica

VERDI. 17.15: «Al di la della legge», L. V. Cleef in A. Sabato. Ameriški kinemaskope v barvah.

CORSO. 17—22: «L'uomo che valeva miliardi», Fredrick Stafford in Raqmond Pellegrin, francoski kinemaskopski film v barvah.

MODERNISSIMO. 17.30: «Col cuore in gola», J. L. Trintignant in E. Aulin. Francoski kinemaskope v barvah; mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE. 17.00: «Flashman», Paul Stevens in Claudie Lange, barvni kinemasposki film.

VITTORIA. 17.15-21.30: «Super spia K», Steffen Boyd in C. Sparov. Ameriški barvni film .

Tržič

AZZURRO. Cineforum ob 21. uri: «La rimpatriata», W. Chiari in L. Roman.

EXCELSIOR. 16.00: «24 ore di terrore». Kriminalni film.

PRINCIPE. 17.30: «Il pianeta errante», G. R. Suart in A. Colli.

Ronke

EXCELSIOR. Zaprto.

RIO. 19—21.30: «Una sceriffo tutto d'oro», R. Kean. Kinemaskope v barvah.

Delovanje Ljudskega odra v Dolu (1922)

Kakor je razvidno iz zgornje fotografije, so imeli v Dolu takoj po prvi svetovni vojni (slika je bila posneta 1922. leta) dokaj razvito prosvetno dejavnost. Domači učitelj Bregant je v okviru Ljudskega odra naštudiral z mladino igro Hajduk Volkašin, s katero so nastopali v domačem kraju. Sliko smo prejeli na posodo od Bonete, predsednika domačega prosvetnega društva. Ker je po naših vaseh prav gotovo še precej takšnih fotografij, morda tudi izpred prve svetovne vojne, pozivamo lastnike, naj jih vsaj začasno odstopijo, da jih prefotografiramo ter tako obvarujemo pred uničenjem

OB STOPETDESETLETNICI ROJSTVA

Spomini delavca na K. Marxa

Odličen družabnik - Svojih dejanj ni obešal na veliki zvon - Velikansko znanje

(Nadaljevanje in konec)

Vsa navdušena je bila za stvar delavskega gibanja in vsak, tudi najmanjši uspeh v boju proti buržoaziji ji je bil v zadoščenje in radost. Tudi tri Marxove hčere so se že od zgodnje mladosti z najgloblјo prizadevnostjo zavzemale za moderno delavsko gibanje, ki je bilo zmerom osrednji predmet pogovorov v Marxovi družini. Razmerje med Marxom in njegovimi hčerami je bilo tako globoko in tako neprisiljeno, kot si ga le lahko predstavljamo. Dekletom je bil njihov oče bolj brat ali prijatelj, zakaj Marx je zaničeval vse vnanje atribute očetovske avtoritete. V resnih rečeh je bil svetovalec svojih otrok, sicer pa, če mu je le čas dopuščal, je bil njihov tovariš pri igri. Marx je imel nasploh zelo rad otroke. Večkrat je pripomnil, da mu je pri svetopisemskem Kristusu najbolj všeč njegova velika ljubezen do otrok. Če Marx ni imel v mestu nobenega opravka in se je med sprehodom nameril proti Hampstead Heathu, je bilo dostikrat mogoče videti pisca «Kapitala», kako se je podil okrog s tropom pocestnih otrok.

Kakor vsi zares veliki možje je bil Marx brez sleherne domišljavosti in je cenil vsako pošteno prizadevanje in vsako mnenje, ki je temeljilo na samostojnem mišljenju. Kakor sem že omenil, je zmerom hotel vedeti, kaj najpreprostejši delavec meni o delavskem gibanju. Tako je dostikrat popoldne prišel k meni, me povabil na sprehod in je potem z menoj govoril o vsem mogočem. Jaz sem mu kajpak kar prepuščal besedo, saj je bil resničen užitek poslušati njegovo razvijanje misli in kramljanje. Takšni pomenki so me zmerom sila pritegnili in zelo nerad sem se spet ločil od njega. Nasploh je bil odličen družabnik, ki je vsakogar, kdor je prišel z njim v stik, močno vezal nase in, lahko celo rečem, očaral. Njegov humor je bil neuničljiv, njegov smeh izredno prisrčen. Če se je našim somišljenikom v katerikoli deželi posrečilo, da so izbojevali kako zmago, tedaj je sila sproščeno in z glasnim vzklikanjem dal duška svojemu veselju, pri čemer je vso svojo okolico potegnil za seboj. Kako se je veselil ob slehernem volilnem uspehu naših tovarišev v Nemčiji, ob vsaki dobljeni stavki in kako bi se šele veselil, če bi doživel še orjaške majske demonstracije! Iz nasprotnikov in njihovih napadov se je le norčeval in vredno je bilo, slišati ironijo in sarkazem, s katerima je o njih govoril. Nenavadna je bila brezbrižnost, ki jo je kazal do svojih lastnih del, če so opravila svoje. Če je pogovor kdaj nanesel na njegove spise iz zgodnejših let, mi je navadno dejal: «Če hočeš imeti vse moje spise, tedaj pojdi k Lassallu, ta je vse zbral. Od večine nimam sam nobenega izvoda.» Kako je bilo to res, priča dejstvo, da me je dostikrat prosil, naj mu za nekaj časa posodim ta ali oni njegov spis, katerega izvod sem imel.

Dobršen del Marxovih spisov je ostal veliki množici skozi desetletja povsem neznan in še do zdaj niso dobili svoje ustrezne ocene. Zlasti velja to za tiste spise, ki jih je napisal pred revolucijo oseminštiridesetega leta in med njo ter še več let po njej, ki pa jih je bilo tedaj sila težko razširjati. Tudi sicer je v širših krogih malo znanega o Marxovih delih, zakaj Marx svojih dejanj nikoli ni obešal na veliki zvon. Tistim, ki so z Marxom in Engelsom sodelovali od najzgodnejših časov naprej, zveni dokaj komično, če kdo ustanovitev Splošnega nemškega delavskega društva označuje kot začetek sodobnega delavskega gibanja. To društvo je bilo vendar ustanovljeno šele v začetku šestdesetih let, v času, ko so se Marx, Engels in drugi že dvajset let z vso zavzetostjo ukvarjali s propagando in se bojevali. Tega kajpak ne govorim kot nasprotnik Lassalla, ki sem ga v letih 1848, 1849 in 1850 celo osebno poznal, čigar pomembno silo sem zmerom zelo cenil, in rad priznam mogočni učinek njegove propagande, s katero je gibanje potisnil precej naprej. Lassalla sem zadnjikrat videl v oktobru in novembru 1852, med kölnskim procesom proti komunistom, ki se ga je udeležil kot gledalec. Med svojimi ponovnimi obiski v Londonu mi ni prišel pred oči. V delavsko društvo ga ni bilo in pri Marxu sem ga zgrešil.

V začetku oktobra 1868 mi je Marx z velikim veseljem sporočil, da so prvi zvezek «Kapitala» prevedli v ruščino in da ga v Petrogradu tiskajo. Zelo je cenil tedanje gibanje v Rusiji in z velikim spoštovanjem je govoril o ljudeh, ki so tam toliko žrtvovali za študij in za razširjanje teoretičnih del, in pa o njihovem razumevanju za moderne ideje. Ko je potem dobil iz Petrograda dotiskan izvod ruskega «Kapitala», so on, njegova družina in njegovi prijatelji praznovali ta dogodek kot pomembno znamenje časa.(3)

Po vsakem porazu delavcev v boju proti razredu izkoriščevalcev se je Marx z mogočnim zanosom zavzel za stvar premaganih in sijajno branil zatirane pred zasramovanjem zmagovalcev, ki nikoli ni izostalo. Tako je bilo po junijski vstaji v Parizu leta 1848, tako je bilo po porazu revolucije oseminštiridesetega leta v Nemčiji in prav tako je bilo po zatrtju komune 1871, ko so reakcionarji vsega sveta in celo velik del neosveščenih delavcev srdito planili po branilcih komune. Marx je bil prvi, ki se je takoj postavil na stran pobitih in preganjanih borcev komune. Adresa generalnega sveta Internacionalne delavske asociacije «Državljanska vojna v Franciji» priča, s kolikšno silo in energijo je to storil. Zares! Po porazu spoznamo svoje resnične prijatelje!

Po porazu komune je bila dejavnost Internacionale za Marxa čedalje napornejša in ga je vse manj notranje zadovoljevala. Poleg množice dobrih bojevnikov prinese vsaka revolucija na površje tudi nekaj nevrednih elementov, vse vrste pustolovcev, ki tako ali drugače skušajo priti na svoj osebni račun. Precej takih je bilo tudi med begunci po komuni. Ker pa niso prišli na svoj račun, so izkoristili sleherno priložnost, da bi netili prepire. V pomoč jim je bila tudi neenotnost v vrstah komunardov samih. Blanquisti, prudhonisti, avtonomisti, anarhisti in vsi mogoči drugi «isti» so si bili venomer v laseh. Vse to se je dogajalo tudi na sejah generalnega sveta. Dostikrat je prišlo do zelo viharnih sej in Marx se je moral zelo truditi, če je hotel te človečke spraviti k pameti. Ni mogoče opisati potrpežljivosti ki jo je pri tem zmerom razodeval. Marsikdaj pa je ob šepavih nazorih in bedastih načrtih razočaranih komunardov tudi njemu zavrelo.

Najbolj nepotrpežljivi za pametne razloge so bili tedaj blanquisti. Menili so, da imajo revolucijo že v torbi in so razglašali smrtne obsodbe na levo in desno.

Do sem je bilo to samo humoristično. Toda razprtije med Francozi so prizadele tudi delegate drugih narodov. Potem so prišle še Bakuninove spletke — seje v High Holbornu, kjer se je tedaj sestajal generalni svet, so bile najburnejše in najnapornejše, kar si jih je moč zamisliti. Jezikovna smešnjava, daljnosežne razlike v temperamentu, razlike v pojmovanjih — bil je res orjaški posel za tistega, ki je hotel vse to premagati. Tisti, ki očitajo Marxu nestrpnost, bi morali videti, kako je znal prisluhniti idejam ljudi in jim prikazati napačnost njihovih sklepov in zaključkov.

Od nekje dalje mora biti kajpak vsak politični borec nestrpen in po mojem mnenju je treba pripisati Marxu v veliko zaslugo, če je storil vse, kar je mogel, da bi stremuški in dvolični elementi ostali zunaj Internacionale. Zlasti prve čase je zelo pisana družba silila vanjo, med drugimi tudi ateistični far Bradlaugh. (4) Predvsem Marxu se je treba zahvaliti, če je bilo tem ljudem dano razumeti, da Internacionalna delavska asociacija ni noben razsodnik za religiozno itd. sektaštvo.

Marxu je bilo v veliko zadoščenje, da sta se starejši hčerki Jenny in Lavra poročili z dobrima somišljenikoma. Jenny je vzela Charlesa Longueta, Lavra pa dr. Pavla Lafargua. Da se bo tudi najmlajša Marxova hči Eleonor zvezala z nadarjenim socialnim demokratom dr. Edvardom Avelingom, tega žal nista dočakala niti vrla gospa Marx niti sam Marx. Kako bi sodelovala v propagandistični dejavnosti svojih otrok za osvoboditev delavskega razreda, s kakšnim veseljem bi pozdravljala veličastni napredek, ki ga je v zadnjih desetih letih napravilo moderno delavsko gibanje!

Ko je leta 1883 umrla njegova najstarejša hči, ki je imela vse lastnosti svoje matere, in te so bile samo dobre, je ta udarec zadel našega prijatelja Marxa v času, ki je bil izredno težak in usoden. Komaj dvanajst mesecev prej, 2. decembra 1881, je izgubil svojo dobro življenjsko družico. To sta bila udarca, po katerih si nikoli več ni opomogel. Marxa je že takrat mučil hud kašelj; če si ga slišal kašljati, si mislil, da bo njegovo široko, mogočno postavo razneslo. Ta kašelj ga je toliko bolj izčrpal, ker je bila njegova konstitucija zaradi nenehnega čezmernega dela že nekaj let izpodkopana. Že sredi sedemdesetih let mu je zdravnik prepovedal kajenje. Marx je bil strasten kadilec in menil je, da je sila veliko žrtvoval, ko se je odpovedal kajenju. Ko sem ga po tej prepovedi prvikrat obiskal, je bil sila ponosen in zadovoljen, ker mi je lahko povedal, da že toliko in toliko dni ni kadil, in da tudi ne bo, dokler mu tega zdravnik spet ne dovoli. In zmerom, kadar sem po tej prepovedi prišel k njemu, mi je znova pojasnjeval, koliko dni in tednov je že, odkar je opustil kajenje, in da ves ta čas ni niti enkrat kadil. Njemu samemu se je zdelo neverjetno, da je to zmogel. Toliko večje je bilo njegovo veselje ko mu je čez nekaj časa zdravnik spet dovolil po eno cigaro na dan.

Vsi so enih misli o tem, da je Marx žal mnogo prezgodaj umrl. Tiste, ki so mu bili bliže, je njegovo zdravje že dolgo skrbelo; kadar je šlo za njegovo znanstveno delo in za interes delavskega gibanja, tedaj Marx sebi ni priznašal. Noben prijatelj, pa tudi noben član njegove družine ni mogel v tem pogledu niti najmanj vplivati nanj. Kakšno velikansko znanje je šlo z njim v grob, o tem pričajo spisi, ki jih je zapustil, čeprav v njih ni niti desetina tistega, kar je še nameraval napisati. Toda vsaj ta zapuščina se nam je ohranila in nam bo dostopna.

Vsem nam je v veliko zadoščenje, da je najstarejši in najboljši prijatelj Karla Marxa Friderich Engels še telesno krepak in duhovno svež med nami. On bo stranki posredoval še mnoga dela, ki jih je Marx zapustil (5)

Medtem ko nam Marx tako še po svoji smrti daje zmerom novo znanje in nove vidike, se njegovi nauki vse bolj širijo med bojujočimi se proletarci; povsod je delavsko gibanje pod vplivom teh naukov. Marx ni vrgel med množice samo mogočnih besed: «Proletarci vseh dežel, združite se!» S svojimi nauki je ustvaril tudi podlago, na kateri se to združevanje lahko opravlja in se opravlja. Internacionala, katere duša je bil Karl Marx, je spet vstala, mogočnejša, silnejša, kakor je bila stara, in prapor, okrog katerega se zbirajo delavski bataljoni mednarodnega delavskega gibanja, je prapor, ki ga je 1848 dvignil Marx in ga vse svoje življenje nosil pred bojujočim se proletariatom. Pod tem praporom koraka zdaj delavska armada naprej, od zmage do zmage.

F. Lessner v «Die neue Zeit» (1892-93)
Prevedel Boris Ziherl

(2) Sklep o praznovanju prvega maja kot delavskega praznika je bil sprejet 6 let po Marxovi smrti, na ustanovnem kongresu Druge internacionale leta 1889 v Parizu.

(3) Ruski prevod «Kapitala» je bil prvi prevod tega dela v tuj jezik.

(4) Charles Bradlaugh (1833-1891) je bil angleški novinar in politik, meščanski radikal, ki je v tedniku «The National Reforme» ostro napadal Marxa in Prvo internacionalo.

(5) Engels je vsa zadnja leta svojega življenja urejeval Marxovo zapuščino, izdal II, in III. zvezek «Kapitala», vendar dela ni utegnil dokončati. Tako so mnogi Marxovi spisi, med njimi tudi «Teorije o presežni vrednosti», izšli šele po Engelsovi smrti, da ne govorimo o t. i. zgodnjih delih, od katerih so mnoga šele v tridesetih letih našega stoletja postala dostopna širšemu krogu bralcev.

PRIHODNJE DNI V KULTURNEM DOMU

V četrtek, petek in nedeljo pride na gostovanje v Trst balet reške Opere z dvema baletoma s Casagrandejevo «Ostržkovo fantazijo» in Baranovičevim «Lectovim srcem». (Slika iz Casagrandejeve «Ostržkove fantazije»)

VTISI IN RAZMIŠLJANJA NA POTI PO ROMUNIJI

Stik s pravo stepo rodi občutek resnične širine in prostranosti

V vlaku z mladimi Poljaki - Namakanja koruznih polj - V Brajli

VI.

Moj romunski kolega se je odlikoval po izredni notranji dinamiki. Živo ga je zanimalo prav vse, kar sem mu utegnila povedati o našem zamejstvu, o Slovencih, pa tudi o sosedni Italiji. Mladi izobraženci si v Romuniji nadvse želijo stika s tujcem. Hlastno iščejo vsake količkaj ugodne priložnosti, da se z njim spustijo v pogovor. Brškone je to vsaj deloma posledica dolge povojne izolacije. Ima pa pri tem svojo težo tudi sama romunska narava, ki je v bistvu prožna, živahna in dovzetna za vsako novost. Taka pozornost ti dobro dene in te kar podžiga k pripovedovanju. Nisem je našla drugod na vzhodu, tudi v bližnji Bolgariji ne.

Brasov (140.000 preb.) je prikupno mesto sredi slikovite okolice, nedaleč od prometno važnih prehodov iz Transilvanije v Vlaško nižino. Kronstadt, kakor se je naselbina prvotno imenovala, so zgradili nemški doseljenci, ki so sem prišli iz Saške v 12. stol. Mnogo Nemcev se je po zadnji vojni odselilo, vendar jih je v Romuniji še vedno skoraj 400.000.

Brasov je šele pred nekaj leti spet prišel do svojega starega imena. Po vojni je bil Orasul Stalin (Stalinovo mesto), kakor njegov dvojnik ob Volgi. Ko je veliki Georgijec izginil s prizorišča, je njegovemu spominu brž odklenkalo tudi v satelitskih državah. Mestna hiša in bližnja stolnica v gotskem slogu dajeta kraju, posebno, skoraj nemško obeležje. Črna cerkev, kot se stolnica tudi imenuje zaradi požara, ki je potemnil njene zidove, je bila dograjena v 15. stol. Velja za eno najlepših romunskih cerkva v tem slogu. Priznati moram, da me notranjščina ni razočarala, čeprav sem še bila pod vtisom pristne nemške gotike, ki sem jo leto prej uživala ob Renu. Popoldne sem se povzpela na bližnji grič, kjer se dvigajo ruševine starega gradu. Pogled na mesto in na širne smrekove gozdove je bil očarljiv. Staro se tu smotrno prepleta z novim. Brasov je namreč eno najvažnejših romunskih industrijskih središč. Vse polno je tu obratov kovinarske, strojne, kemične in tekstilne industrije.

Vrnila sem se spet v Ploiesti in že naslednjega dne nadaljevala pot proti vzhodu. Zopet so si sledila pšenična in koruzna polja, pa sončnice, pašniki z živino, traktorji na neskončnih preoranih površinah in od časa do časa značilna nizka poslopja kmetijskih zadrug. Do zadnje vojne je bila Romunija zaostala agrarna dežela. Nepovoljne posestne razmere so dušile vsak napredek. Veleposestnikom in velikim kmetom je pripadala ena tretjina zemlje, mali kmetje pa so bili zelo revni. Tehnična stopnja kmetijstva je bila nizka, pridelek kljub rodovitni zemlji slab. Po vojni so izvedli agrarno reformo in razdelili med potrebne kmete skoraj poldrugi milijon hektarov zemlje. Kmalu so začele nastajati kmetijske zadruge, pa tudi velika državna posestva. K naprednejšim oblikam v kmetijstvu so pripomogla melioracijska in namakalna dela. Skoraj polovica celotne površine je danes obdelane. Od zemlje živi še vedno več ko tri četrtine prebivalcev. Glavni kulturi sta pšenica in koruza. Dobro uspevajo tudi tobak in sončnice ter v novejšem času soja.

V mestecu Buzau sem morala izstopiti in počakat na zvezo za Galati. Kolodvor so preletavali bombniki z bližnjega vojaškega letališča. Kmalu je prispel brzec Jasi-Bukarest s številnimi poljskimi vozovi za Varno. Zahodni Slovani zahajajo zdaj pretežno na Črno morje, saj so bolgarska in romunska kopališča le vabljivejša od baltskih. Na vlaku je bilo polno mladih Poljakov, slokih, čvrstih fantov in plavolasih deklet. Radovedno sem opazovala svoje severne brate. Presenetilo me je njihovo umirjeno, zadržano vedenje. Kako bi na taki poti žuborelo pri nas ali tudi kje v Srbiji! Kljub skupnemu poreklu igra zemljepisna širina vendarle precejšnjo vlogo.

Pot proti Galatiju je bila izredno zanimiva. Prvič sem tu prišla v stik s pravo stepo, ki spominja že na južno Rusijo. Vzorno urejeni nasadi sladkorne pese in sončnic so kmalu bili za nami. Pokrajina je postajala vedno bolj odprta. Na poljih, kjer so pšenico ravno poželi so se zdaj pasle velike črede ovac. Živinoreja je tu še ekstenzivna, pol nomadska. Pastirji gonijo drobnico poleti v gore, pozimi pa v Dobrudžo in na obdonavske pašnike, v tako imenovano Balto. Naselja so postajala vse bolj redka, razdalje od postaje do postaje večje. Kadar smo se ustavili, se je ob progi vedno dvigal velik silos, v ozadju pa so se belile značilne nizke, večinoma s slamo krite domačije. Nekdanja pastirska stepa se je tu le deloma spremenila v žitnico. Popolnoma me je prevzel občutek širine in prostranosti, kakršnega doslej nisem poznala. Tako si predstavljam ruski svet, zlasti v Ukrajini. Čutila sem, da bi mi bilo zdaj laže razumeti duševnost ljudi, ki na njem živijo. Gre za popolnoma drugačne dimenzije kakor pri nas. Njihovo podobo sem veckrat zaslutila v delih ruskih mojstrov. Sredi stepe popustijo vezi sodobne civilizacije. Spet prisluhneš naravi, njeni prvotni biti. Vlak se je polagoma približal Donavi.

V okolici Braile, ki je znano žitno pristanišče, so se lesketali veliki, mavricam podobni vodni kolobarji. Šele ko smo se približali, sem spoznala, da gre za naprave, s katerimi umetno namakajo koruzo. Padavin je namreč tu letno manj ko 500 mm. Podnebje je izrazito celinsko in to kljub bližini Črnega morja. Pokrajina je bila ponekod zelo suha, drugod spet mocvirna, z mlakami in gostim bičevjem. Mimo vrste nižjih, pustih vzpetin smo dospeli v Galati, ki je le 3 km od sovjetske meje. Izstopila sem.

Mesto, ki se ga tudi pri nas še iz avstrijskih časov spominjajo starejši pomorščaki, ni napravilo name ravno najboljšega vtisa. Kolodvorska poslopja so bila nizka in zanemarjena, bližnje ceste zaprašene. S starim cvilečim tramvajem sem se odpeljala v središče. Vse me je debelo gledalo. Če sem koga ogovorila v tem ali onem jeziku, je začel momljati in mahati z rokami. Vedela sem toliko kot poprej. Edini večji hotel sem morala naravnost izvohati. Kasneje sem zvedela, da domačini niso vajeni inozemcev, saj gre za področje, ki ga tujski promet še ni zajel. Zdi se, da niso več imeli opravka z drugorodci, odkar so ruske čete odkorakale spet na vzhod.

Dr. KSENIJA LEVAK

(Nadaljevanje sledi)

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Delen uspeh naj vam ne odvzame volje za nadaljnje delo. Radost nad uspehom v družini.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Vse kaže, da boste v službi napredovali. Sklenili boste novo prijateljstvo.

DVOJČKA (od 21.5 do 21.6.) Svoj program razvijajte postopoma. Ne jemljite si k srcu zlobnosti soseda.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Po opravljeni nalogi si privoščite počitek. Srečen konec slabega začetka.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Zelo lepe možnosti za vse umetnike. Doživetje, ki ga ne boste pozabili.

DEVICA (od 23.8 do 22.9.) Potrpežljivo počakajte na odgovor. Iskren pogovor med prijatelji.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Sodelavci se bodo naveličali vašega pridiganja. Izpopolnjena duševna ubranost.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 21.11.) Pazite, da bi ne poolegli strastem. Poslabšanje čustvenega odnosa.

STRELEC (od 22.11. do 21.12.) Primanjkuje vam samo odločnosti. Zavrnite predlog nekega prijatelja.

KOZOROG (od 22.12. do 20.1.) Ne dovolite, da bi v važnem razgovoru izgubili prisebnost. Odpočijte se.

VODNAR (od 21.1 do 19.2.) Odvečna zaskrbljenost zaradi neke pošiljke. Povabljeni boste na sprejem.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne posojajte denarja. Grenak priokus po ljubezenski pustolovščini.

RADIO TELEVIZIJA

TOREK, 14. MAJA 1968

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 7.00 Koledar - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Slov. pesmi - 12.00 «Pratika» - 12.30 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba po željah - 17.00 Mandolinski ansambel - 17.20 Slovenščina - 17.30 Lavagninovi motivi - 17.40 Radijska univerza - 17.55 Zbor «Vinko Vodopivec» - 18.15 Umetnost - 18.30 Čelist A. Vendramelli - 18.55 Orkester - 19.10 Plošče za vas - 19.40 Melodije - 20.00 Šport - 20.35 Stravinski: «Razuzdančevo življenje» - v odmoru: Pogled za kulise.

Trst

12.05 Plošče - 12.25 Tretja stran - 13.15 Juke box - 14.00 Album za mladino - 14.40 Strani iz arhiva.

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 14.00, 16.00, 19.15 Poročila - 7.10 Jutranja glasba - 8.00 Prenos RL - 10.45 Plošče - 11.00 Otroški kotiček - 11.15 Orkester - 11.30 Pevci - 11.45 Godala - 12.00 in 12.50 Glasba po željah - 14.10 Za mlade poslušalce - 15.30 Operetni svet - 16.30 Tretja stran - 17.15 Sacha Distel - 17.40 Ital. popevke - 18.00 in 19.30 Prenos RL - 19.00 Poje R. Carlos - 22.10 Orkester.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Popevke - 9.06 Zvočni trak - 10.35 Ura glasbe - 11.30 Plošča za poletje - 14.45 Popevke - 15.45 Novosti - 16.00 Program za mladino - 17.05 Stare in nove plošče - 18.00 Dialog - 18.20 Glasba za mladino - 19.15 Roman - 20.25 Orkestri - 21.00 Volilna tribuna - 22.00 Respighi: «Sneguljčica».

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila - 8.45 Orkester - 10.00 Roman - 11.00 Filmske novosti - 11.45 Plošča za poletje - 13.35 Brez naslova - 14.05 Juke box - 15.15 Violinist L. Kogan - 16.00 Plošča za poletje - 17.35 Enotni razred - 18.20 Enciklopedija - 20.06 «Ferma la musica» - 22.00 Zbori.

III. program

10.00 Klavicembalo - 10.25 Schubertova simfonija - 12.45 Violist V. Tretjakov - 14.30 Iz Rossinijevega «Othella» - 15.30 Smetana - 16.20 Porena, glasba za orkester - 17.20 Angleščina - 18.30 Lahka glasba - 18.45 Ital. gospodarstvo - 19.15 Koncert - 20.30 Odkritje starega Egipta.

Slovenija

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 19.30 Poročila - 7.25 Informativna oddaja - 8.08 Operna matineja - 8.55 Pot v vesolje - 9.25 Vaški kvintet - 9.40 «Cicibanov svet» - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Turistični napotki - 11.20 Ritmi - 12.00 Na današnji dan - 12.10 «Rimski virtuozi» - 12.40 Pihala - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 E. Adamič: Uspavanka - 14.25 Lahka glasba - 15.40 V torek na svidenje! - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Simf. orkester - 18.00 Aktualnosti - 18.15 Slov. glasba - 18.45 Svet tehnike - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Lidija Kodrič - 20.00 E. O'Neill: «O divjina» - 20.56 Pesem godal - 21.15 Deset melodij - 22.15 Jug. glasba - 23.05 Saki - Odprto okno.

Ital. televizija

12.30 Šola - 13.30 Dnevnik - 17.00 Spored za najmlajše - 17.30 Dnevnik - 17.45 Program za mladino - 18.45 Vera - 19.15 Poljudna znanost - 19.45 Šport in kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Volilna tribuna - 22.00 G. Rocca: «La scorzeta de limon» - 22.45 M. Salvatore - 23.00 Dnevnik

II. kanal

19.00 Francoščina - 21.00 Dnevnik - 21.15 Odpornistvo na Danskem - 22.10 Glasbena prireditev - 22.45 Slovstvo in umetnost.

Jug. televizija

20.00 in 22.20 Poročila - 9.40 in 14.50 TV v šoli - 10.35 in 15.40 Angleščina - 11.00 in 16.10 Splošna izobrazba - 17.00 Atletski miting Alpe Adria - 18.00 Glasbena medigra - 18.15 Telesna rekreacija - 18.35 Film za otroke - 18.50 Torkov večer - 19.15 Sudan, Uganda - 19.55 Vijavaja - 20.40 Okus po medu — film.

IVAN REGENT:

SPOMINI

29.

Višji kulturni svet je prevzel bogato knjižnico Ljudskega odra in vodstvo vse tiste bogate kulturne dejavnosti, ki je ležala do tedaj na plečih omenjenega društva. Del denarja, ki smo ga dobili od konzumnih zadrug, smo namenili za revijo Njiva, ki smo jo nameravali izdajati in ki naj bi v svojih stolpcih nudila prostor vsem naprednim slovenskim sodelavcem. Uredništvo te revije je prevzel učitelj Ferdo Kleinmayr, delo odgovornega urednika pa jaz. Revija ni mogla takoj iziti, ker je italijanska vojaška oblast njeno izhajanje ovirala. Treba je bilo nekajkrat stopiti do te oblasti in zahtevati, naj končno že izda dovoljenje za izdajanje revije. Poti do oblasti sem moral opraviti sam. Naposled smo dovoljenje dobili in revija je mogla iziti. Pri reviji so poleg Kleinmayrja in mene sodelovali še naslednji tovariši: dr. Josip Agneletto, Pavla Hočevarjeva, dr. Lavo Čermelj, Milan Skrbinšek, Miroslav Ambrožič, dr. Ivo Šorli, Karel Širok (pesnik), Marija Kmetova, dr. Josip Volavšek, Silvester Škerl, Josip Ribičič, Igo Gruden (pesnik), Jože Pahor (pisatelj), France Bevk (pisatelj), Janko Samec (pesnik in recenzent), Stanko Kosovel (pesnik), Josip Bratož, Franc Milost, Stanko Klemenčič (pesnik), dr. Rudolf Perhavc, Miroslav Pretnar, Katica Subotičeva, Albert Širok (pesnik), Emil Hojak, Jožko Kralj (pesnik), Fran Zgur (pesnik), dr. Henrik Tuma, Marija Čokova, Ciril Drekonja (pesnik), Narte Velikonja (pisatelj).

V uredniškem odboru so bili Jože Pahor, dr. Čermelj, dr. Ferfolja in še nekateri drugi kulturniki.

Revija Njiva je začela izhajati 9. marca 1919. Izšlo je 17 številk, zadnja je izšla 10. oktobra 1919.

Revija kljub številnim dobrim sodelavcem in dobrim prispevkom ni dosegla svojega namena. Voditelji slovenskih narodnjakov se — verjetno iz strahu, da bi izgubili svoje pozicije — niso hoteli vključiti v to vseslovensko kulturno akcijo. Vključili pa so se vanjo predvsem učitelji, iz vrst katerih je bil tudi glavni urednik revije Ferdo Kleinmayr. Osebno sem želel, da bi bila revija poljudna in odprta vsem naprednim tokovom. Želel sem doseči, da bi slovenski in hrvatski socialisti s sodelovanjem pri njej kolikor mogoče prispevali h kulturnemu razvoju svojih narodov in položili temelje za enotno fronto Slovencev in Hrvatov v Italiji. Revija ni hotela biti in ni bila vaba za slovenske narodnjake. Vendar so jo ti poslednji bojkotirali, tako kot so bojkotirali vse, kar je bilo naprednega.

Poleti 1919. smo na neki seji višjega kulturnega sveta in uredništva Njive razpravljali o položaju slovenskega in hrvatskega ljudstva v Julijski krajini, posebej pa še o šolstvu. Ugotovili smo, da italijanska oblast v pokrajini ne le ni hotela slovenskih šol, ki so bile na ozemlju bivšega vojnega področja, marveč je zapirala slovenske in hrvatske šole tudi drugod. Bilo bi preveč in tudi ni naloga tega spisa, da bi natančno opisal razmere, ki so vladale v naših krajih po prihodu italijanske vojske. Bil je okupacijski režim in s tem je povedano vse. Navzlic temu se na seji navzoči nismo mogli strinjati s tem, da so v nekaterih krajih slovenske šole zapirali, in to celo tam, kjer bi po našem morali odpirati še nove. Po pregledu šolskega položaja, ki ga je natančno orisal dr. Lavo Čermelj, smo sklenili, da gremo dr. Tuma, Čermelj in jaz k civilnemu komisarju Julijske krajine in mu razložimo, kakšen je položaj slovenskih šol, ter zahtevamo, da jih ne zapirajo več. In res smo šli k njemu. Ko pa pri njem nismo nič opravili, je višji kulturni svet sklenil, da moram jaz k italijanskemu ministru za prosveto v Rim. Razložil naj bi mu, v kakšnem položaju so slovenske šole, ter zahteval, da se te zopet odprejo. Izročil naj bi mu tudi peticijo, ki jo je bil sestavil dr. Lavo Čermelj.

V Rim sem potoval s sodrugom Avgustom Gasparijem (bratrancem slikarja Maksima Gasparija), ki je slučajno potoval v Rim.

Do ministra, ki ni napravil name posebnega vtisa, sem prišel šele naslednji dan popoldne s pomočjo sekretarja socialistične stranke Lazzarija. Sprejel me je v posebni ministrski sprejemnici v parlamentu. Razložil sem mu, po kaj sem prišel in mu izročil spomenico o slovenskih šolah. Preden sem odšel, sem mu še enkrat priporočil, naj spomenico dobro prečita. Vendar se mi je zdelo, da mož, ki ni delal vtisa preveč samostojnega človeka, ne bo napravil tega.

Iz Rima sem odpotoval v blatne kopeli Abano, da bi si tam zdravil revmatizem. Čez nekaj dni sem dobil sporočilo iz Trsta, da pride k meni v Abano dr. Lavo Čermelj. Z njim naj grem še enkrat v Rim zaradi slovenskih šol, toda tokrat k ministrskemu predsedniku Francescu S. Nittiju. Z dr. Lavom Čermeljem sva odpotovala v Rim. S posredovanjem socialističnih poslancev Italije je Nitti dr. Čermelja in mene sprejel v ministrski posvetovalnici v parlamentu. Pri Nittiju sva bila s Čermeljem prav gotovo več kot pol ure in mu razložila položaj slovenskih šol. Nitti nama je odgovoril, kakor se spominjam, da razume našo skrb in pravilnost naše zahteve po odpiranju slovenskih in hrvatskih šol. Povedal pa je tudi, da nam v tem primeru veliko ne more pomagati, ker da ima, kar zadeva odnos do hrvatskega in slovenskega prebivalstva v Julijski krajini, močno opozicijo v italijanskih nacionalistih, ki mu mečejo polena pod noge. Obljubil pa je, da bo skušal kljub temu pomagati.

Mnenja sem, da pot dr. Tume, dr. Čermelja in moja do civilnega komisarja, moja pot do prosvetnega ministra v Rimu ter pot dr. Čermelja in moja do ministrskega predsednika Nittija ni bila povsem zaman, saj so, dokler je bil Nitti predsednik vlade, Slovenci in Hrvati le čutili nekako olajšanje. Komaj je treba povedati, da so nam pri boju za slovenske in hrvatske šole pomagali tudi takratni in kasnejši italijanski socialistični poslanci.

Ko je italijanska vojska zasedla Julijsko krajino, je ločila slovenske in hrvatske socialistične organizacije v tej pokrajini od tistih, ki so ostale na ozemlju, ki je postalo del Jugoslavije. Jugoslovanska socialnodemokratična stranka je bila tako razdeljena na dva dela. Strankin vodilni kader se je na ozemlju, ki ga je zasedla italijanska vojska, skrčil na minimum, na nekaj oseb. Rudolf Golouh je odšel iz Trsta v Ljubljano, kjer je prevzel važno mesto v slovenski pokrajinski vladi. Dr. Tuma se je vrnil v Gorico in je užaljen zaradi Ferfoljeve in Golouhove nacionalne politike dolgo časa odklanjal vsakršno delo v stranki. Anton Jernejčič je bolehal, ni bil več pri svojem nekdanjem zdravju, zavoljo česar je moral svojo nekdanjo aktivnost v stranki močno skrčiti; France Milost se je začel čedalje bolj vdajati pijači; naši izredno dobri aktivisti Nace Mihevc, Franc Jernejčič, Ljudevit Vencajz, Andrej Bahun, Franc Gruden in drugi so se že pred leti, ker so bili železničarji, preselili v Ljubljano; Ferfolja je večinoma reševal svoje zavoženo gospodarstvo s prekupčevanjem: Srebrnič pa se še ni bil vrnil iz Rusije; z Vinkom Kermoljem ni bilo mogoče več računati; 1920. leta se je vrnil ing. Dragutin Gustinčič v Trst, od koder pa ga je italijanska oblast kmalu izgnala, ker ni imel dovoljenja za bivanje v Italiji. Vrnil se je šele novembra meseca kot agronom pri tržaških konzumnih zadrugah. Ostal sem sam z reducirano pomočjo, ki mi jo je še vedno rad nudil Anton Jernejčič, dela pa je bilo čez glavo.

Množice so trumoma začele prihajati v slovenske in hrvatske socialistične organizacije. To dejstvo nam dokazuje, da so delavske in kmečke množice navzlic izdajstvu večjega dela socialnodemokratičnih voditeljev ob začetku vojne ohranile zaupanje v socialistično gibanje in da se je to zaupanje neverjetno stopnjevalo. To, da so slovenski in hrvatski narodni listi v Julijski krajini in Istri ves čas vojne podpirali Avstro-Ogrsko, je odtujevalo množice od teh listov in njihovih strank. Delavci so prihajali v naše organizacije zato, ker so spoznali, da si bodo mogli izboljšati gmotni položaj in si pridobiti svoje pravice, samo če bodo organizirani. Kmetje so prihajali z zahtevo po pomoči pri ustanavljanju kmečkih zadrug. Okoličanski vrtnarji in kmetje so prišli že 1919. leta s prošnjo, naj jim ustanovimo center zadružnega gibanja a hkrati tudi kmečko-vrtnarsko zadrugo.

(Nadaljevanje sledi)

šport šport šport šport

ATLETIKA

REKORD ŠPORTNEGA ZDRUŽENJA BOR V TRŽIČU

Mini-tekmovanje: Dušan Švab 53''6

Nekaj dobrih rezultatov na ženskem mitingu v Trstu

Iz mini tekmovanja v Tržiču velik rezultat za Dušana Švaba: 53''6 na 400 m, nov odlični rekord Bora. Kratka je ta vest, se pa da o njej mnogi povedati. Kaj je mini tekmovanje?

Mini tekmovanje je iznajdba organizatorjev atletskih tekmovanj, ki daje možnost atletom, da lahko nastopijo prav takrat, ko so v najboljši formi v svoji panogi, tudi če takrat ni na sporedu večjih prireditev. V severni Italiji, posebno v Lombardiji, so se taka tekmovanja, ki jih prirejajo navadno v soboto popoldan, že močno uveljavila, na vrata naše dežele pa so sramežljivo potrkala komaj letos. Prvo je bilo prav v nedeljo v Tržiču, kjer so prireditelji pokrajinskega tekmovanja za naraščajnike dopolnili program s štirimi panogami za člane, ki niso imeli sicer nikjer drugje možnost nastopati. Od borovcev je v Tržič šel samo Dušan Švab, da bi preiskusil svojo hitrost pred zahtevnim nastopom na 1500 m, danes v Ljubljani. Čeprav je Švab v dobri formi je bilo domenjeno, da v teku na 400 m ne bi preveč pritisnil, saj je današnji tek v Ljubljani veliko zahtevnejši.

Kdor atleta dobro pozna, razume kako je prišlo do exploita. Dušan Švab, 22-letni linotipist, ne pozna malodušnosti. Vedel je, da bo danes tekel napornih 1500 m v Ljubljani, ko pa je počil startni strel se ni mogel sprijazniti z dejstvom, da bi tekel samo za trening. Zagrizeno se je zagnal po stezi in srčno dal iz sebe kar je mogel. Pri 300 m so ga začeli ogrožati drugi tekači, Dušan pa se ni predal in čvrsto odbil vse napade. Zmagal je v svoji skupini in dosegel odličen čas 53''6. Čestitamo!

Na istem tekmovanju je osebni rekord popravil tudi Tržačan Tassini, ki je zmagal v svoji skupini teku na 400 m z odličnim časom 50''. Tassini bo na 400 m startal tudi danes popoldne v Ljubljani.

• • •

Ob zelo slabi udeležbi je bilo v nedeljo v Trstu atletsko tekmovanje za pokal Italija za članice. Ker je bilo tekmovanje deželnega značaja so nastopile tudi Furlanke, ki so v enajstih panogah zmagale šestkrat, medtem ko so predstavnice Ginnastice Triestine osvojile 5 prvih mest. Edera je nastopila z minimalno postavo in ni dosegla nobenega vidnega mesta ne rezultata. Bor se tekmovanja ni mogel udeležiti, ker nima še predvidenega minimalnega števila atletinj-članic.

V posameznih panogah so bili doseženi večinoma prav dobri rezultati, zmagale pa so skoraj vedno favoritinje in tudi z velikim naskokom. Smolo je med tekom na 80 m z zaprekami imela sprinterka Licia Rossi. Zanesljivo je vodila in šla dobremu rezultatu nasproti, na zadnji zapreki pa se je spotaknila in nesrečno padla. Ta nezgoda utegne imeti za tržaško ekipo še neugodne posledice v nadaljnem razvoju za pokal Italija. Atletinja se je malo kasneje oddolžila v teku na 100 m, kjer je zmagala v dobrem času 12''7. Tehnično najboljši je bil rezultat 155 cm Luciane Giamperlati v skoku v višino. Za osebnim rekordom 164 cm je sicer atletinja občutno zaostala, z bolj intenzivnim treningom v nadaljevanju sezone pa se utegne tekmovalka še povrniti nad 160 cm in startati kot favoritinja na državnem prvenstvu, ki bo v začetku julija prav v Trstu.

Videmska metalka Del Giudice je po pričakovanju zmagala v krogli in disku. Boljši je bil njen rezultat v krogli z znamko 12,07 m. Dobro se je v tej panogi odrezala tudi Tržačanka Cerar, ki je dosegla 10,41 m. Borovka Sonja Lukač ni nastopila, ker je še mladinka.

Do novega osebnega rekorda je prišla v teku na 400 m Videmčanka Schiavo. Tekačica je verjetno mislila tudi na rezultat pod minuto, s časom 60''7 pa je bila vseeno zadovoljna. V ostalih panogah članskega sporeda ni bilo drugih posebnih rezultatov.

Med pokrajinskim prvenstvom za naraščajnice, ki se je odvijalo istočasno so od devetih možnih kar 8 prvih mest osvojile tekmovalke Ginnastice in premoč je razbila v disku le predstavnica Edere Crevatin. Škoda da na startu ni bilo mladih borovk, ki bi lahko dosegle, kljub nepripravljenosti, kak vidnejši uspeh in to tudi v panogah, kjer je bila konkurenca številnejša.

IZIDI

Pokal Italija za članice

80 m zapreke: 1. Schiavo Elena (Gualf Videm) 13''4.

Krogla: 1. Del Giudice Brunella (Gualf) 12,07.

400 m: 1. Schiavo Elena (Gualf) 60''7.

100 m: 1. Rossi Licia (Ginnastica Triestina) 12''7.

Višina: 1. Giamperlati Luciana (Ginnastica Triestina) 1,55.

Kopje: 1. Nanino Ivana (Gualf) 27,92.

200 m: 1. Demarchi Luisa (Ginnastica Triestina) 27''5.

800 m: 1. Del Conte Franca (Ginnastica Triestina) 2'33''.

Disk: 1. Del Giudice Brunella (Gualf) 34,06.

Daljina: 1. Giamperlati Luciana (Ginnastica Triestina) 4,77.

4x100 m: 1. Gualf Videm (Zaleteu, Bertolutti, Kerp, Lombardi) 52''4.

Ženska promocijska liga

Gladka zmaga Gaje nad šesterko FARI C

FARI C — GAJA 0:3
(13:15, 10:15, 2:15)

V nedeljo je bilo v telovadnici Zandonai v Trstu zanimivo promocijsko srečanje med FARI C in GAJO. Že sam rezultat 3:0 pove, da so padriško-gropajska dekleta odpravila svoje nasprotnice s precejšnjo lahkoto.

Prvi set so osvojile z rezultatom 15:13. V tem setu je Gaja predvajala že dokaj zrelo igro in je tu pa tam prikazovala res nekaj dobrih tehničnih prvin. V drugem setu pa je popustila in celo zgubljala z 8:0, toda set so si končno le priborile. Tretji in zadnji set se je končal v korist gajevk z rezutlatom 15:2.

To je že tretja zaporedna zmaga gajevk in z nadaljevanjem take igre si bodo prav gotovo priborile višja mesta.

PETER G.

Drevi FARI C - Sokol B

Drevi se bosta srečali v Trstu v okviru ženskega promocijskega odbojkarskega prvenstva šesterki FARI C in Sokola B. Tekma bo v telovadnici Zandonai in se bo začela ob 20.30.

Šolski skrbnik prof. Angioletti predaja pokal predstavnicam slovenske višje gimnazije za zmago na medšolskem odbojkarskem turnirju

KOLESARSKA DIRKA VETERANOV V LONJERJU

Domačin Anton Maver drugi za gostom iz Padove Billatom

Niti letos ni Maverju uspelo, da bi v domači vasi osvojil prvo mesto. Lani ga je v zadnjih metrih presenetil Zamprogna, letos pa je Billato kakih sto metrov pred ciljem silovito pritisnil na pedala ter prepričljivo zmagal. Maver je zaostal za njim kakšnih pet metrov. Ostali tekmovalci pa so prispeli na cilj z velikimi zamudami. Kriv za to selekcijo je bil vzpon od Boljunca do Ključa, kjer smo lahko videli, kateri kolesarji so bili res najboljši.

Vseeno pa je za Lonjerca drugo mesto uspeh, saj pred startom niti od daleč ni upal, da se bo uvrstil med prvo peterico. Še enkrat je pokazal (in to v zelo hudi konkurenci), da je v Trstu najboljši. Upoštevati moramo, da je tekmoval popolnoma sam, medtem ko so se drugi favoriti predstavili z močnimi ekipami. To velja predvsem za Billata ter Bartolija in Ladovaca, ki so prišli na dan v finalu. Brez skrbi lahko rečemo, da je bil Maver najbolj nadzorovan med vsemi prisotnimi, čeprav ni bil v najboljši formi. Pogumna so mu dajali predvsem sovaščani, ki so mu sledili na celotni progi ter ga venomer spodbujali. Od Sesljana do Ključa je bila v prvi vrsti vedno vidna le Maverjeva plava majica. Bil je vseskozi najborbenejši, medtem ko so drugi raje počivali in čakali na ugoden trenutek.

Na dirki so se zbrali res najboljši kolesarji veterani Treh Benečij ter nekateri asi iz Lombardije. Že po vpisih je bilo razvidno, da bo dirka borbena ter hitra. Proga je bila letos napornejša od lanske, poprečna hitrost pa veliko večja, saj so na koncu zabeležili na 68 km dolgi poti čas dveh ur, kar niso mačje solze, če upoštevamo, da so vsi tekmovalci imeli nad 40 let.

Kolesarji iz Padove in Mantove so prispeli v Lonjer že v zgodnjih dopoldanskih urah, ko so se Lonjerci še pripravljali za dirko, ki se je pričela ob 14.30. Uro prej pa je bilo v vasi črno avtomobilov, gledalcev ter seveda kolesarjev. Točno ob določeni uri se je kolona podala skozi vas, nato pa so šli vse do Ključa, kjer je bil pravi start. Vseh trideset kolesarjev je startalo zelo hitro. Toda že pred Bazovico je bilo jasno, da ne bodo vsi vzdržali silovitega tempa. V drevoredu pred vasjo se je vrsta razcepila na tri skupine, ki so imele med seboj precejšnje presledke. V prvi so seveda bili vsi najboljši, od Turata do Zamprogne, Maverja, Billata, Ladovaca, Bartolija, Selvatica, Semenzata ter nekaterih drugih. V Bazovici silovit sprint za leteči cilj. Osvojil ga je Bruno Steffilongo pred bratom. V naletu so se kolesarji podali proti Padričam in Trebčam. Trebenski leteči cilj je bil znova plen Steffilonga B., ki je takoj v začetnih kilometrih hotel uiti ter nekako ohraniti svojo prednost do konca. Toda vodil je le do Nabrežine, kjer je imel nekaj sekund naskoka. Tu se je podal v zasledovanje Bartoli, ga pri Sesljanu ujel ter se sam podal naprej. Pri zavijanju na Trbiško cesto pa je prišlo do defekta pri kolesu, moral se je ustaviti, glavnina pa mu je ubežala. Tukaj je Maver nekoliko potegnil, da bi videl moči posameznikov. Poskus bega mu ni uspel, kajti preveč so ga nadzorovali. Ritem vožnje je nekoliko upadel, tako da je Bartoliju uspelo znova vključiti med najboljše. Trbiška cesta je naporna in nobenemu se ni zljubilo, da bi pričel graditi kak napad. Za to bi bila potrebna skupina kakih petih ljudi. Za posameznika je bilo skoro nemogoče, da bi se oddaljil od tovarišev. Preveč je strmine, pihal je veter. V višini Proseka, pri stavbi Coca-Cole, je bil leteči cilj, ki ga je osvojil Ladovac, nekaj metrov za njim je privozil Maver, tretji pa je bil Zamprogna. Tedaj pa je nenadoma švignil iz skupine Selvatico, ki je imel pri igrišču base-balla kar 40'' naskoka. Glavnino je vodil v zasledovanju Maver, ki je skrčil pri Banih razdaljo na 25'', na ovinku pri Padričah pa je ujel ubežnika. Tedaj pa nov napad Maverja. Pridobil si je petdeset metrov naskoka, za njim je bil Vrabec. Maver ga je povabil, naj sodeluje pri begu, ta pa nikakor ni hotel preiti na prvo mesto. Njegova naloga je bila, da nadzoruje najnevarnejšega dirkača. Tako se je beg izjalovil kompaktno proti Boljuncu, kjer je bil zadnji leteči cilj. Prvi je bil Ladovac, drugi Maver, nato pa vodeča skupina. Na vrsto je prišel tedaj najnapornejši del proge, to je vzpon od Boljunca do Ključa. Ladovac, Maver, Billato, Zamprogna so si priborili nekaj naskoka pred ostalimi. Toda že pred Borštom je Zamprogna, ki je hitrostni kolesar, popustil. Ostali trije so pot nadaljevali, Maver je pričel vedno bolj forsirati v upanju, da se bo otresel obeh nasprotnikov, ki imata močan sprint. Sam se namreč najbolje znajde na vzponu. Prvi je popustil Ladovac, Maver pa je vedno močneje pritiskal na pedale. Billato mu je sledil, malo pred Ključem pa je začel popuščati. Rešilo ga je edino to, da je bilo vzpona konec. Do cilja je še dober kilometer, oba kolesarja se divje poženeta navzdol proti Lonjerju, tristo metrov pred ciljem kratek vzpon, na njem je prvi Maver, tedaj pa se Billato požene z drugega mesta, sto metrov pred ciljem sta oba kolesarja še vedno skupaj, kolesar iz Padove silovito sprinta ter osvoji končno zmago le nekaj metrov pred Maverjem. Po 38'' je prispel na cilj Ladovac, počasi so nato prikapljali še drugi, triindvajseti pa je prišel čez ciljno črto še drugi Lonjerc, Mirko Kjuder. Trije kolesarji pa so prišli po najvišjem določenem času.

Vrstni red na cilju po 68 km:

1. Billato Lavinio (SG Zanon Cadoneghe - Padova) točno v 2 urah
2. Maver Anton (Coppi - Hausbrandt Trst) z istim časom
3. Ladovac Anton (Veterani Cotur Trst) po 38''
4.—6. Selvatico, Sbrofatti, Bartoli po 1'3''
7. Žerjal po 2'43''
8. Marchetto 2'50''
9. Zamprogna 3'
10. Morato 3'37''
23. Kjuder Mirko 18'23''

Sedaj pa še nekaj, kar je važnejše od dirke same na sebi. Kot je znano, so dirko organizirali v vasi, kjer živijo samo Slovenci. Ali ni zato nesramno, da je bilo na pokalu, ki so ga nabavili z denarjem Slovencev, samo italijanski napis namesto vsaj dvojezičnega. Toliko na znanje organizatorjem, da ne bo v prihodnosti prišlo do teh milo rečeno neljubih «spodrsljajev».

Radi

Na startnem mestu kolesarske dirke veteranov v Lonjerju

ODBOJKARSKA MOŠKA D LIGA

Po izredni borbi Kras zmagovit

Kras — Libertas Turriaco 3:2
(15:11, 10:15, 15:7, 12:15, 15:8)

Kras: L. Budin, L. Milič, B. Milič, Z. Simoneta, M. Budin, Škrk, Wilhelm (K), Kobal in B. Simoneta.

Libertas Turriaco: Furlan, G. Tamarian, C. Tamarian, Gregorin, Trentin, Portelli, Farfoglia, Sverzut (K) in Gosolo.

Sodnik: G. Palombari; zapisnikar: S. Pedeli.

Tudi v osmem kolu moškega odbojkarskega prvenstva D lige je šesterka Krasa iz zgoniške občine uspešno zaključila svoj trud in žela na domačem igrišču proti močni ekipi Libertas iz Turjaka kar peto zaporedno zmago. Po pričakovanju je bila tekma izredno ostra in borbena ter se je zavlekla na pet dolgih setov. Obe šesterki sta izredno čutili tekmo, ki je bila odločilnega pomena za vrh lestvice, zato je logično, da je bila predvajana igra precej nervozna. Vendar dejavnik, ki je na nedeljski tekmi odigral osrednjo vlogo, je bila neznosna vročina, ki je proti koncu srečanja igralcem dobesedno «odrezala» noge. Tekma, ki bi se morala začeti ob 10.30, se je pričela s polurno zamudo, ker je manjkal glavni sodnik. In točno ob 11. je začelo neusmiljeno pripekati izza oblakov in če pripomnimo, da je tekma trajala kar dve uri in pol (do 13.30), si lahko sami predstavljamo izmučenost igralcev ob koncu spopada.

Prvi set se je najbolj zavlekel, ker sta bili šesterki še sveži in sta predvajali precej zrelo odbojko. Krasovci so si nabrali nekaj točk prednosti in kljub ostri reakciji Turjaka, so domačini obdržali vodstvo do konca seta. Ob menjavi igrišča se je v vrstah Krasa pojavila prva kriza: igralcem je zmanjkalo sape in zmedo krasove ekipe je skrbno izkoristila gostujoča šesterka, ki je močno povedla. Kras je proti koncu ostreje pritisnil in zmanjšal nasprotnikovo prednost na 10:12, vendar dlje domačini niso prišli.

V tretjem setu so Krasovci ob podpori občinstva zaigrali kot prenovljeni in nasprotniku ni uspelo zbrati več kot sedem točk. Ta uspeh je krasovce neverjetno spodbudil in v četrtem setu so domačini povedli kar 8:2. Nihče ni tedaj več dvomil, da se tekma bliža koncu. Vendar močno sonce je še enkrat uspavalo domačine, ki so dopustili, da jih je šesterka iz Turjaka dohitela (12:12) in nato osvojila niz. Po štirih razburljivih setih je bilo stanje ponovno izenačeno: igralci obeh šesterk so bili tedaj tako izmučeni, da so se komaj držali na nogah in redkokdaj so imeli jasne ideje. V tem kritičnem položaju pa so gledalci nudili Krasu vso svojo podporo in burno navijali za domače barve. Krasovci so tedaj dali iz sebe še zadnje moči ter zaključili s precejšnjo razliko v točkah peti set in tekmo v svojo korist. Navdušenje je bilo nepopisno tako med igralci kot med gledalci: zmago, ki je negotova do zadnjega, se očitno bolj ceni.

Kras je torej tudi v nedeljo dosegel svoj smoter in odpravil, čeprav z minimalno razliko, direktnega nasprotnika za eno boljših mest na lestvici. Domačini so našli v šesterki iz Turjaka hujšo oviro, kot smo si pričakovali. To pa predvsem zaradi izredne vročine, ki je mučila igralcem živce in reflekse. Tolkači niso imeli zmeraj dobro podanih žog, ker je bilo delo podajačev izredno otežkočeno zaradi oslepljivega bleščenja sončnih žarkov. Kljub vsem tem okoliščinam pa so se krasovci vrgli v borbo z vsem srcem in tako zadovoljili svoje število občinstvo, ki je aktivno sledilo igri. Nedeljsko tekmo si je namreč ogledalo nad 100 ljudi, kar je za Krasove razmere svojevrsten rekord.

—bs—

DANES, OB 16. URI V LJUBLJANI

Tudi naši atleti na mitingu Alpe-Adria

Nastopila bosta tudi člana Bora Furlanič in Švab

Na mednarodnem atletskem mitingu Alpe Adria, ki bo danes popoldne v Ljubljani, bodo nastopile reprezentance Slovenije, Hrvatske, Štajerske in Koroške in skupina atletov iz naše dežele. Na startu bodo Miani in Blasig (Italcantieri Tržič), Tassini in Fučka (Libertas Trst) in Furlanič in Švab (Bor). Atleti in atletinje iz Vidma se mitinga zaradi službenih in šolskih obveznosti žal ne bodo mogli udeležiti, isto pa velja tudi za Ginnastico Triestino, ki je resno računala na svoje predstavništvo.

Kakšne so možnosti atletov iz naše dežele:

Tassini, 400 m — Na podlagi nedeljskega rekorda 50'' spada med favorite. Njegov najresnejši konkurent bi moral biti domačin Miloš Mele, ki ima osebni rekord 48''5, ki pa še ni v najboljši formi. Tassini ima lepe možnosti, da v močni konkurenci doseže čas pod 50''.

Miani, 3000 m — V panogi, kjer bo po predvidevanju organizatorjev nastopilo nekaj vrhunskih evropskih specialistov, visoke uvrstitve ne moremo pričakovati. Ker pa je Miani velik borec, ki zna dati vse iz sebe, pričakujemo zelo dober čas okoli 8'20'' - 8'25''.

Blasig, 1500 m — Tudi on je klasični dolgoprogaški garač, ki pa se je v zadnjih dveh letih nenavadno in uspešno vrnil h krajšim progam 800 in 1500 m. V ostri konkurenci ima možnost, da doseže dober rezultat okoli 4'2''.

Furlanič, 1500 m — Po nedavnem rekordu 4'19''9 ponovno možnost za novo napredovanje. Glede tega smo optimisti. Spodleteti bi mu moralo, le če bi startal skupno s precej močnejšimi tekači, ki bi mu že v samem začetku vsilili prehiter ritem teka. Naša napoved: 4'15''.

Švab, 1500 m — Tudi zanj bo sestava skupine, kjer bo startal odločilnega pomena. Fant je trenutno sposoben časa okoli 4'20''. Značaj tekača obeta ostro borbo za prestiž s Furlaničem.

Fučka, krogla — Nedeljska vest o metih okoli 15 m je napaka. Moralo bi se glasiti 13 m. Že dve leti se od atleta res pričakuje, da bo začel naskakovati 15 m, v resnici pa še ni presegel 14 m. Fučka v krogli letos še ni dosegel nič posebnega in upamo, da mu bo nekaj uspelo prav v Ljubljani. Kako bo nanj psihološko vplivala prisotnost jugoslovanskih «asov», ki bodo metali okoli 18 m?

Poleg skupine omenjenih 6 atletov bosta v Ljubljani startala tudi dva državna reprezentanta in sicer skakalec v višino Crosa, ki je pred tednom dni dosegel 209 cm, in mlada sprinterka Molinari (11''8 na 100 m). Za tehničnega vodjo dvema državnima predstavnikoma, ki bosta tekmovala v posebni konkurenci, je bil imenovan trener Ginnastiche Triestine Cassano.

Miting Alpe Adria se bo začel ob 16. uri na Centralnem stadionu ob Titovi cesti v Ljubljani.

Izreden odpor Sokola močni ekipi Marzotta

Izid ne kaže dovolj jasno poteka srečanja

Marzotto — Sokol 3:0 (15:6, 15:2, 15:9)

Sokol: Zavadlal 2, Filipčič 5, Gabrovec 3, Štok 4, Caharija 1, Batagelj 2, Pertot, Zidarič.

Sodnik: Sansone.

Zapisnikar: Mascherini.

V nedeljo je ženska ekipa nabrežinskega Sokola nastopila v Valdagnu, kjer je zgubila tekmo s tamkajšnjim Marzottom, ki je najboljša ekipa v tej skupini. O izidu tekme ni bilo dvomov že kmalu po začetku prvega seta. Marzotto ima neprekosljivo obrambo in zelo učinkovit napad. Poleg tega so vse igralke tudi odlično atletsko pripravljene.

«To je bila najlepša tekma, kar sem jih letos videl», je izjavil po tekmi trener Marzotta. Istega mnenja je bilo tudi občinstvo Sokola, ki je v velikem številu prišlo v Valdagno. Tekma je bila zelo napeta in zanimiva od prvega do zadnjega trenutka, zlasti če pomislimo na začetek prvega seta, ko je bil po sedmih servisih na vsaki strani mreže rezultat še vedno 0:0. Nato so domačinke povedle in obdržale lahno vodstvo do stanja 7:6, ko se je Nabrežinkam zataknilo in niso mogle dalje. Set se je tako zaključil pri stanju 15:6. Zmeda, ki je ob koncu prvega seta nastala v vrstah Sokola, se je nadaljevala še v celotnem drugem setu. S tem nočemo reči, da je bila tekma monotona. Nasprotno: Nabrežinke so večkrat odvzele nasprotnicam servis, le do točke niso mogle.

Zgledalo je, da bo rezultat v tretjem setu prav tak. Marzotto je povedel in vodil z 10:3. Ob tem rezultatu so Nabrežinke pritisnile in do konca seta izsilile od nasprotnic še šest točk.

Nabrežinke so v tej tekmi dale od sebe vse, kar so mogle: odigrale so «tekmo leta» kot temu pravimo. Premočen nasprotnik, okrnjena postava, dolga vožnja in utrujenost so seveda vplivali na rezultat. Videli smo, da ekipa napreduje in to je najvažnejše.

Majhno opazko bi lahko naredili še vodstvu Marzotta zaradi občinstva, ki je med celotno tekmo razgrajalo in se neprimerno obnašalo. To je zabeležil tudi sodnik in tamkajšnjo ekipo opomnil.

Zaradi sodnikove zamude se je tekma začela skoraj pol ure pozneje. Sojenje je bilo v glavnem zadovoljivo; lahko bi samo pripomnili, da je sodnik dopuščal domačim igralkam, da so segale z roko čez mrežo, s čemer je precej oškodoval Sokola.

Prihodnjo tekmo bodo Nabrežinke odigrale v nedeljo na domačem igrišču proti Casagrandeju iz Sacila. Tekma bo odločala o tretjem mestu na lestvici.

r — n

ODBOJKA — ŽENSKA B LIGA

Casagrande v Dolino s strahom domov s celotnim izkupičkom

Brežanke niso znale izkoristiti prednosti domačega igrišča

V Dolini: CASAGRANDE — BREG 3:1 (14:16, 15:13, 15:2, 15:12)

BREG: Čuk 7, Foraus 7, Rapotec 2, Barut 2, Corradini, Slavec N. 11, Slavec D. 4, Kofol 6, Sedmak 4.

CASAGRANDE: Missinato, Camerin, Giacon, De Savi, Camilotti, Maso, Dal Santo, Pressotto G., Bottecchia, Pressotto M.

SODNIK: Treu.

STRANSKI SODNIK: Marcon.

ZAPISNIKAR: Pappacoda.

Brežanke sestavljajo res nenavadno ekipo: nikakor se ni mogoče zanesti na njeno storilnost: na tujem zmaguje z odlično igro, doma, pred svojim občinstvom zgublja. In to proti nasprotnicam, ki so vse prej kot pa nepremagljive.

Tako je bilo tudi srečanje s Casagrande iz Sacila. Gostje sodijo sicer med boljše ekipe te lige, vendar pa ne sodeč po tem, kar so pokazale v nedeljo v Dolini. Vse so razmeroma visoke (igra ob mreži jim zato ne dela težav), ob dobrih podajah ena ali dve igralki tudi razmeroma dobro udarita, s tem pa se tudi vse konča. Napad Furlank je na splošno dokaj blag, v obrambi pa je Casagrande razmeroma počasen in če naleti na le količkaj hitrega nasprotnika z dobrim udarcem, moštvo pritiska ne bi smelo vzdržati.

Brežanke so imele v nedeljo vrsto pogojev, da spravijo nasprotnice na kolena. V prvem setu so s hitro in požrtvovalno igro te pogoje tudi uveljavile ter izsilile zmago, v nadaljevanju igre pa so ti pogoji padali drug za drugim, tako, da je končno ostala le še relativna prednost domačega igrišča, na katerem pa so se skoraj bolje znašle gostje, kot domačinke.

Kje je bil vzrok poraza plavih? Ekipa ne razpolaga s šestimi enakovrednimi igralkami v prvi postavi. Šesterka je tako po svoji vrednosti dokaj heterogena: medtem, ko ima dve potencialni tolkačici od katerih je Čukova tudi gonilna sila ekipe, je šesta igralka še prevelika «luknja», kjer moštvo stalno «visi». Če k temu prištejemo še slab dan pete igralke, izredno nerazpoloženost Slavec Divne in neupoštevanje navodil trenerja pri razvijanju sistema, potem smo že našteli nekaj ugotovitev, ki so botrovale neuspehu. Nikakor pri tem ne smemo seveda spregledati tudi premajhne borbenosti nekaterih igralk, ki bi lahko marsikatero žogo rešile, če bi igrale, če že ne borbeno in zagrizeno, vsaj bolj pozorno in požrtvovalno.

Nedeljski nastop Brežank sicer ni bil povsem negativen, saj so pokazale precej navdušujočih potez, toda z odpravo nekaterih nepotrebnih napak bi lahko dosegle še več: tudi zmago.

Prvi set tekme je bil najlepši. Domačinke so bile ves čas v lahni prednosti in so po izenačenju 14:14 s Slavec Divno na mreži osvojile set.

Drugi set je bil izenačen. Brežanke niso imele po štirih menjavah še niti točke, nato pa sta obe ekipi pri vodstvu Brega z 9:3 napredovali po sedmih menjavah le za točko vsaka. Z nepazljivo igro so domačinke dopustile, da so jin gostje ujele, prehitele na 9:13, Breg se je približal Furlankam na 14:13, več pa ni zmogel.

Četrti set: katastrofa!

V zadnjem nizu so imele plave zopet možnost, da bi tekmo rešile: igra je bila vseskozi dokaj izenačena do stanja 11:11. Nekaj banalnih in nepotrebnih napak domače obrambe (pa tudi napada) je nudilo gostjam priliko, da so brez posebnega naprezanja zbrale še štiri točke.

Burno veselje Furlank nad zmago je bilo najlepši dokaz, da je prišel Casagrande v Dolino gostovat k nasprotniku, ki se ga je bal.

Corridoni premočan za drugo ekipo Brega

BREG B — CORRIDONI 0:3
(0:15, 7:15, 7:15)

BREG B: Žerjal, Slavec, Turko, Sancin D., Sancin M., Sancin N., Zobec, Kuret

CORRIDONI: Bon, Germani, Gobbo, Mattiazzi, Meceot, Montena, Trevisan, Visintin, Zanuttigh, Visintin Giuliana.

SODNIK: Marcon. ZAPISNIKAR: Pappacoda.

Druga ekipa Brega je ponovno zgubila; tokrat so mlade in neizkušene igralke zgubile srečanje z ekipo Corridoni. Kljub porazu, ter zelo slabi in neučinkoviti igri v prvem setu pa slovenske igralke niso popolnoma razočarale, saj so že premagale začetniško tremo, ki jih je trla v prvih tekmah in zdaj predvajajo tudi zelo lepo grajeno igro, čeprav jim seveda manjka še zaključevanje akcij. Hiter napredek pa dopušča upanje, da bo v povratnih srečanjih ekipa zaigrala mnogo bolje. Corridoni je pokazal, da je tehnično dobro podkovana ekipa, ki z zelo učinkovito igro brez fines, niza točko za točko do končnega uspeha. Ekipa je tudi zelo mlada in se bo v nekaj letih verjetno razvila v eno izmed najmočnejših v naši deželi. Prvi set je potekal v popolni premoči gostij, saj so Brežanke dobesedno spale na igrišču in niso nikoli izvedle svojih akcij do konca: povrh jih je že količkaj močnejši servis zmedel in tako so predale set brez borbe. V ostalih dveh setih je zmaga ponovno pripadla gostjam, toda tokrat so se domačinke precej upirale do polovice seta, potem pa so jih močni servisi ponovno strli.

K. V.

MLADINSKI POKAL MENON

Brežani se na velikem igrišču in hudi vročini niso znašli

CREMCAFFE' — BREG 1:0 (1:0)

STRELEC: Saule (C) v 20' p.p.

CREMCAFFE: Manfredi; Corazza, Cernivani; Piovesana, Celigoi, Dandri; Dazzara, Roberti, Tommasi, Saule, Baldè.

BREG: Žerjal; Krmec M., Slavec V., Bandi, Mikus, Berdon; Krmec V., Čuk I., Slavec I., Kocjančič, Zahar.

Ekipi sta se spoprijeli v največji opoldanski vročini na igrišču stadiona «I. maj», ki je precej veliko in jih je seveda kmalu utrudilo, tako, da sta obe ekipi igrali precej časa počasen nogomet, kljub temu, da so v obeh moštvih nastopili igralci prvih ekip; zato je bila tudi v igri velika razlika. Boljši igralci so mocno izstopali, ter tako še bolj poudarjali nepripravljenost ostalih. Cremcaffe je na splošno pokazal dobro tehnično in atletsko pripravljeno ekipo, ki pa nima v prednjih vrstah nikogar, ki bi znal uspešno streljati v vrata, saj bi moral Breg sodec po igri, zgubiti z mnogo večjo razliko, ker so domačini dobesedno oblegali Žerjalova vrata. Ta pa je bil zelo malokrat nevarno zaposlen. Obramba Brega je bila stalno na mestu in je zlasti po Mikuševi zaslugi lepo čistila položaj, tudi Bandi in Berdon sta lepo opravila svojo nalogo; ostali so zaigrali bolj medlo. Napad Brega praktično ni obstajal: Zahar in Čuk sta se zelo trudila, toda obramba domačinov in premajhno sodelovanje soigralcev jim je neomogočalo vsak podvig. Res je, da so pri Bregu manjkali trije najboljši igralci kot Čok, Rodella in Lovriha, ki bi brez dvoma popolnoma preobrnili položaj: tako pa je imel Breg še srečo, da je zgubil z enim samim golom razlike. Gol pa je dosegel v 20' p.p. Saule s strelom z roba kazenskega prostora, kjer se je znašel popolnoma sam, zoga je zadela vratnico ter se odbila v mrezo. Manfredi je bil samo enkrat nevarno zaposlen, to je v 3' d.p., ko je moral odbiti v kot Mikušev strel.

K. V.

ŽENSKA C LIGA

Pomembna zmaga Zarje nad Porziom v Vidmu

ZARJA — *PORZIO 3:0
(15:2, 15:6, 15:12)

PORZIO B: Fumi, Braidotti, Qualizza, Petrucco, Bertossi, De Paoli.

ZARJA: Križmančič Sonja, Križmančič Saška, Križmančič D., Križmančič M., Bandelj, Grgič, Seražin, Baldasin in Forda.

SODNIK: Fornasar (Videm).

ZAPISNIKAR: Moreale (Videm).

V nedeljo so igralke bazoviške Zarje odigrale v Vidmu zaostalo srečanje prvenstva C lige, ki bi moralo biti na sporedu že v prvem kolu. Takrat pa do spopada ni prišlo zaradi napake federacije.

Že v začetnih potezah nedeljske tekme se je takoj opazilo, da domačinke ne bodo niti najmanj ogrožale zmage slovenskih deklet. Porzio je postavil na igrišče le šest igralk, ki so igrale kot so znale in mogle, a niso bile nikoli na višini gostujoče ekipe.

Zarja je takoj pritisnila in je gladko odpravila nasprotnika z dobro grajeno igro in točnimi servisi.

V drugem nizu so Bazovke tudi zaigrale koristno z nekaj rezervami v svojih vrstah, a poznalo se je neucinkovito grajenje in zaključevanje. Kljub temu je bil rezultat seta precej čist.

V zadnjem setu so slovenske odbojkarice nepričakovano popustile. Porzio je močno povedel in stalno vodil s šestimi točkami razlike. Domačinke niso zgrešile niti servisa in lovile so vse žoge ki so jih kar takoj vracale na nasprotno polovico igrišča. To je nekoliko zrahljalo Zarjino obrambo, ki je sicer v tem setu zaigrala bolj lahkotno.

Prihodnjo nedeljo bo Zarja po daljšem času spet nastopila doma. Nasprotnik bo prav Porzio, ki so ga dekleta v nedeljo premagala. Tekma bo na igrišču Slomškovega doma z začetkom ob 11.30.

f. v.

ORIENTACIJSKI POHOD NA OPČINAH

Prvi dve mesti za ekipi SPD Trst

Učenci openske srednje šole v prvem nastopu osvojili 3. mesto

Prosvetno društvo Tabor in športno društvo Polet sta v nedeljo organizirala orientacijski pohod, katerega se je udeležilo deset ekip. Proga je potekala po trdem terenu mimo značilnih kraških jam. Pohod se je zaključil na Colu, vendar tekmovalci niso spoznali cilja; dobili so ovojnico, v kateri je bil označen cilj. Ekipa, ki bi se zgubila, bi ovojnico lahko odprla, vendar bi bila diskvalificirana.

Zmaga je pripadla SPDT, ki je s 16 točkami osvojilo pokal za najboljše društvo.

Končna lestvica:

1.	SPDT B	990	9
2.	SPDT A	965	7
3.	S. Kosovel A	835	5
4.	Škamperle B	821	4
5.	RMV C	810	3
6.	Jadran	765	2
7.	RMV B	656	1
8.	Škamperle A	285	1

Ekipa «S. Kosovel B» je odstopila pred prihodom na cilj, medtem ko je sodniški zbor diskvalificiral RMV A.

Prijetno presenečenje je pripravila ekipa nižje srednje šole z Opčin. Sestavljali so jo zelo mladi tekmovalci, ki se niso udeležili še nobenega pohoda: nepričakovano so osvojili tretje mesto.

TOTIP

1.	—	1. Atina	2
		2. Lion	1
2.	—	1. Lacios	1
		2. Botticelli	X
3.	—	1. Tiller	1
		2. Vittrice	X
4.	—	1. Obi	1
		2. Ciriolò	2
5.	—	1. Osborn	1
		2. Cortigiano	1
6.	—	1. Ardenne	X
		6. Garcilaso d. Vega	X

KVOTE

12 — 2.652.543 lir
11 — 84.655 »
10 — 7.528 »

športšportšportšportšport

KONEC PRVENSTVA A LIGE

Milan prvak

Spal, Brescia in Mantova v B ligi

Milan je nov italijanski nogometni prvak. Cudicini, Rivera, Prati in tovariši si bodo tako zašili na majice deveto značko najboljših nogometašev Italije. Da so si tega naslova zaslužili ni nobenega dvoma: prvenstvo so zaključili z zmago, pa čeprav so morali igrati proti trdovratnemu Vareseju z 10 igralci, vsega skupaj pa so si nabrali 46 točk, kar predstavlja pravcati rekord.

Večkratni italijanski in evropski prvaki Interja so letos popolnoma odpovedali in razočarali. Tudi v zaključnem delu so morali poraženi z igrišča in so se tako znašli na ne preveč častnem petem mestu. Neapeljčani pa so presenetili in so zasedli drugo mesto ter pustili za seboj celo lanskoletne prvake Juventusa, ki se bodo morali po porazu z Benfico pošteno potruditi in zaigrati na višku svojih sposobnosti, če bodo hoteli ostati še v borbi za pokal evropskih prvakov.

Največ uspehov na domačih tleh — 10 — so zabeležili Milan, Inter, Varese in Atalanta, medtem ko so na tujem želi največ uspeha prav Milančani: 8 zmag in 6 neodločenih izidov. Ti so morali samo enkrat poraženi s tujega igrišča. Zanimivo je, da je edino «nepremagano» igrišče Italije v Vareseju.

Milan je torej prvak 1968-1969, enajsterice Spala, Brescie in Mantove pa se bodo morale posloviti od elitne nogometne skupine. Prvenstvo so zaključile na zadnjih treh mestih lestvice, zaradi česar se bodo morale prihodnje leto v «vicah» italijanskega prvenstva, to je v B ligi, potegovati za ponovno napredovanje. Katere enajsterice bodo prevzele njihova mesta pa bomo videli ko bo zastor padel tudi na nogometno B ligo.

A LIGA

IZIDI

*Bologna — Mantova	1:0
*Cagliari — Inter	3:2
*Vicenza — Fiorentina	1:0
*Milan — Varese	1:0
*Napoli — Brescia	0:0
*Sampdoria — Atalanta	0:0
Juventus — *Spal	1:0
*Torino — Roma	2:1

LESTVICA

Milan	30	18	10	2	53	24	46
Napoli	30	13	11	6	34	24	37
Juventus	30	13	10	7	33	29	36
Fiorentina	30	13	9	8	35	23	35
Inter	30	13	7	10	46	34	33
Bologna	30	11	11	8	30	22	33
Torino	30	12	8	10	44	31	32
Varese	30	12	8	10	28	27	32
Cagliari	30	12	7	11	44	38	31
Sampdoria	30	6	15	9	27	32	27
Roma	30	7	13	10	25	35	27
Vicenza	30	8	9	13	22	30	25
Atalanta	30	10	5	15	26	42	25
Spal	30	10	2	18	23	38	22
Brescia	30	8	6	16	20	35	22
Mantova	30	3	11	16	13	37	17

Totocalcio

Bologna — Mantova	(1:0)	1
Cagliari — Inter	(3:2)	1
Vicenza — Fiorentina	(1:0)	1
Milan — Varese	(1:0)	1
Napoli — Brescia	(0:0)	X
Sampdoria — Atalanta	(0:0)	X
Spal — Juventus	(0:1)	2
Torino — Roma	(2:1)	1
Catania — Reggina	(2:0)	1
Lazio — Modena	(2:0)	1
Perugia — Verona	(3:1)	1
Legnano — Pro Patria	(1:0)	1
Pescara — Internapoli	(2:0)	1

KVOTE
13 — 1.330.400 lir
12 — 36.900 »

B LIGA

IZIDI

*Catania — Reggina	2:0
*Catanzaro — Bari	1:0
*Lazio — Modena	2:0
*Livorno — Venezia	1:0
*Messina — Foggia	1:0
*Padova — Monza	1:0
Lecco — *Palermo	1:0
*Perugia — Verona	3:1
*Potenza — Pisa	1:1
*Reggiana — Genoa	2:1

LESTVICA

Palermo	35	15	16	4	36	21	46
Pisa	35	16	12	7	43	26	44
Foggia	34	13	14	7	35	29	40
Verona	34	14	11	9	35	25	39
Reggiana	34	13	13	8	35	28	39
Bari	34	14	10	10	45	35	38
Livorno	34	15	8	11	28	25	38
Monza	34	10	16	8	37	35	36
Catania	34	12	11	11	35	28	35
Reggina	35	12	11	12	37	40	35
Catanzaro	35	8	18	9	24	26	34
Padova	34	12	9	13	28	27	33
Lazio	34	8	17	9	22	26	33
Modena	34	8	15	11	32	35	31
Perugia	35	9	13	13	35	41	31
Genoa	34	8	14	12	31	26	30
Lecco	35	6	18	11	30	37	30
Messina	34	9	12	13	20	35	30
Venezia	34	8	13	13	21	27	29
Novara	34	6	15	13	24	38	27
Potenza	34	4	14	16	20	43	22

Prihodnje tekme (19. t.m.)
Bari - Monza, Catanzaro - Perugia, Genoa - Potenza, Foggia - Lecco, Modena - Catania, Novara - Livorno, Palermo - Reggiana, Pisa - Lazio, Verona - Messina.

A SKUPINA C LIGE

IZIDI

*Biellese — Marzotto	4:2
*Bolzano — Triestina	1:1
*Como — Savona	1:0
*Legnano — Pro Patria	1:0
Verbania — *Mestrina	3:1
Alessandria — Monfalcone	2:1
Piacenza — Pavia	2:0
*Rapallo — Trevigliese	1:1
*Solbiatese — Treviso	1:0
*Entella — Udinese	2:1

LESTVICA

Como	33	20	9	4	44	13	49
Piacenza	33	17	11	5	37	18	45
Savona	33	15	10	8	37	20	40
Verbania	33	12	15	6	32	24	39
Udinese	33	16	6	11	45	30	38
P. Patria	33	14	9	10	46	33	37
Alessandria	33	12	10	11	34	41	34
Solbiatese	33	10	14	9	30	21	34
Triestina	33	8	16	9	24	27	32
Marzotto	33	11	10	12	33	34	32
Monfalcone	33	8	15	10	27	29	31
Legnano	33	10	11	12	25	29	31
Trevigliese	33	9	13	11	21	27	31
Biellese	33	8	15	10	39	46	31
Treviso	33	9	12	12	31	33	30
Entella	33	12	7	14	24	32	29
Rapallo	33	10	8	15	31	42	28
Bolzano	33	5	14	14	27	42	24
Pavia	33	4	14	15	18	42	22
Mestrina	33	5	11	17	43	26	21

Prihodnje tekme (19. t.m.)
Alessandria - Biellese, Entella - Mestrina, Marzotto - Legnano, Piacenza - Como, Pro Patria - Pavia, Savona - Solbiatese, Treviso - Rapallo, Trevigliese - Triestina, Udinese - Bolzano, Verbania - Monfalcone.

NOGOMET

Juventina že tretjič zaporedoma s polovičnim izkupičkom srečanja

V predtekmi so prvič nastopili mladi igralci Juventine

JUVENTINA — FIUMICELLO 1:1 (0:0)

JUVENTINA: Marušič, Žežlin, Rupin, Ferfolja, Pavlin, Nanut, Makuc, Milocco, Collini, Tabaj, Marvin.

FIUMICELLO: Smilovic, Gerion, Lubiana, Scarel, Sgubin G., Sgubin M., Pozzetto, Vadori, Dreas, Iacumin, Marcovig.

STRELCI: v 20' Ferfolja, v 25' Vadori, obav d.p.

KOTI 4:3 za Juventino.

To je že tretji zaporedni polovični izkupiček za Juventino. Prišla je do petindvajsetih točk in bi lahko dobila tudi iz te tekme točko več, saj je gostujočo ekipo do 25' drugega polčasa nadzorovala. Že v 20' p.p., ko je Juventini pripadel prosti strel nekaj metrov pred vrati Fiumicella, je Ferfolja takoj planil na žogo in jo medtem ko so se gostujoči branilci obotavljali podal Marvinu, novincu v ekipi, ki žoge ni pričakoval, a jo je vseeno uspel poslati čez ostale igralce, toda zadela je prečko. Strel za las ni uspel, toda prestrašil je goste in jih prisilil k opreznosti in budnejši obrambi. Juventina je še večkrat ogrožala nasprotna vrata, toda tudi Fiumicello je napenjal vse svoje sile, da bi realiziral. Vendar prvi polčas tekme ni bil kakovostno ravno na višku, igralci obeh ekip so se v nekaterih obdobjih igre dobesedno vlekli in večkrat zgrešili naravnost smešno lahke podaje. Tega je bila sicer kriva huda vročina, ki je vsem jemala moči in voljo do igranja.

Drugi polčas je bil nekoliko boljši, zapihal je veter, ki je prinesel nekaj olajšanja in igra je postala živahnejša. zlasti po zaslugi domače enajsterice. V 20' je pripadel Juventini prosti strel, ki ga je Milocco s točno podajo poslal na prav tedaj prostemu Ferfolji. Slednji je s čudovito parabolo dosegel vrata Fiumicella in žel glasno odobravanje občinstva. Pet minut kasneje si je Juventina zapravila prednost, ker je dovolila, da so gostje izenačili. Gol je dosegel Vadori, desno polkrilo Fiumicella. Obkrožali so ga kar štirje igralci Juventine, vendar jih le ni bilo dovolj, da bi ga ustavili, preigral jih je na eleganten način in neovirano brcnil v vrata.

Domačim se je poznalo tudi, da je med tekmo Collini bil precej pasiven, ker si je že pred srečanjem zvil gleženj in se mu je bolečina vrnila. Med gosti je imel glavno vlogo koordinatorja tekme Scarel, ki je usmerjal ekipo in kateremu so vodstvo in soigralci prepuščali vse ugodne strele.

* * *

Pred tekmo Juventina - Fiumicello smo prvič prisostvovali srečanju malih, enajst do trinajstletnih juventincev proti zavodu «Fabio Filzi». Tekma se je zaključila z izenačenjem 0:0. Naši so prvič nastopali v novih majicah, belih z rdečim dvojezičnim napisom Juventina ŠD Štandrež - S.S. Sant'Andrea. V sredini je kraljeval štandreški simbol — ohrovtova glava s puranoma — kar je tudi znak ekipe. Vodstvo je s tem izkoristilo priliko, da pokaže svojo narodno pripadnost.

D. R.

II. AMATERSKA LIGA

VESNA - TURRIACO 1:2 (1:0)

Križani, prvi v vodstvu na koncu pa poraženi

STRELCI: 23' p.p. Tence B. (V), 28' d.p. Minin A. (T), 45' d.p. Perzan (T).

VESNA: Tence R., Sulčič F., Raimondo, Finotto (k.), Sedmak, Milič, Košuta Z., Michelini, Božič, De Michele, Tence B.

TURRIACO: Peressin, Chitero, Todon (k.), Monaco, Lepre, Anut, Minin P., Minin A., Pezan, Trentin, Cragnolin.

SODNIK: Gradini iz Portogruara; kotov 6:4 za Vesno.

Mnogi, ki so se zbrali ob robu nabrežinskega igrišča so v nedeljo pričakovali zmago kriške ekipe. Teoretske možnosti za obstoj v II. amaterski ligi so bile pičle. Križani bi morali v vseh nadaljnjih srečanjih zmagati, direktni nasprotniki na izpad pa bi morali izgubiti vsa srečanja.

Po nedeljskem porazu je še ta majhna rešilna bilka splavala po vodi in z njo upi in nade Križanov. Preostali dve tekmi sta torej le formalnega značaja.

Vesna je v nedeljo prišla na igrišče z nekoliko spremenjeno postavo. V ekipo je ponovno prišel Michelini, ki je po prestani kazni prevzel vlogo režiserja. Milič se je tako pomaknil nazaj v krilsko vrsto. V sredini napada je bila novost: majico s štev. 9 je oblekel Božič, ki pa je razočaral. V opravičilo mu lahko štejemo, da je bil dolgo odsoten z igrišča ter da mu manjka vigranost z ostalimi.

Z vstopom Michelinija je ekipa pridobila na živahnosti in napadalnosti. Napadi so postali bolj jasni, sredina igrišča je bila v rokan Vesne (vsaj v prvem polčasu), vendar so tudi tokrat napadalci grešili tudi iz idealnih položajev. Tokrat se je izkazal Boris Tence, ne samo zaradi lepega gola, temveč zaradi zagrizenosti, s katero se je gnal za vsako žogo. S svojo gločnostjo ter predanostjo je soigralcem nudil številne priložnosti, ki pa niso bile izkoriščene. Žal pa je celotni ekipi proti koncu tekme zmanjkalo kondicije, tako da so gostje srečanje odločili v svojo korist.

Enajsterica iz Turjaka se je predstavila z zelo mlado a zelo vigrano ekipo. Gostje igrajo hiter moderen nogomet.

Kronika: V 5' p.p. akcija z leve strani Milič - Tence B. do prostega Košute Zmaga, ki je z ugodnega položaja poslal čez prečko. V 10' p. p. hiter protinapad gostov, prodrl je Minin A. po desni in silovito streljal. Žogo je Tence R. odbil z lepim skokom v drog in nato v kot. Dve minuti nato je imel Božič izredno priložnost, njegov prizemni strel pa je šel mimo droga. V 20' p.p. prodor gibčnega Tenceja B., ki je preigral svojega nasprotnika ter se znašel pred vratarjem. Toda njegov diagonalni strel se je odbil od droga v polje in obramba je rešila. V 23' p. p. je po desni prodrl De Michele ter skozi vso obrambo podal prostemu Tenceju B. Slednji je v teku neubranljivo poslal žogo v zgornji levi kot vrat.

Že v 6' drugega polčasa je moral Tence R. v plovnem skoku prestreči strel Minina A. V. 18' ter 19' je Tence R. z drznimi posegi pod noge rešil vrata pred golom. Toda komaj deset minut kasneje je moral s sklonjeno glavo pobrati žogo iz lastne mreže. Prosti strel z roba kazenskega prostora je streljal efektno Minin A., ki je prevaral Tenceja R., slednji je žogo prestregel, ni pa je zadržal, tako da se je zakotalila čez belo črto. V 33' so gostje s Perzanom zamudili ugodno priložnost: sam pred vratarjem je poslal čez prečko. Tik pred koncem tekme, v 45' pa je Perzan popravil zamujeno priložnost. S paraboličnim strelom pod prečko je drugič zatresel mrežo Tenceja R., ki je bil brez moči in s tem potlačil še tisto malo morale, ki je je ostalo v vrstah Vesne.

K. K.

Jugoslovanska prvenstva

I. ZVEZNA NOGOMETNA LIGA

IZIDI

Dinamo — Velež	1:1	(0:0)
Željezničar — Vardar	0:0	
Olimpija — Proleter	3:1	(0:0)
Hajduk — Zagreb	1:1	(0:0)
C. zvezda — Partizan	2:2	(1:1)
Vojvodina — Beograd	0:0	
Rijeka — Maribor	0:1	(0:0)
Radnički — Sarajevo	1:0	(1:0)

LESTVICA

Partizan	24	14	6	4	40	24	34
C. zvezda	24	12	9	3	48	24	33
Željezničar	24	10	8	6	37	25	28
Dinamo	24	9	9	6	34	27	27
Hajduk	24	10	7	7	33	28	27
Vardar	24	9	8	7	24	27	26
Radnički	24	11	1	12	28	35	23
Zagreb	24	8	6	10	43	42	22
Maribor	24	7	8	9	29	38	22
Sarajevo	24	10	1	13	37	36	21
Vojvodina	24	6	9	9	23	24	21
Velež	24	7	7	10	22	28	21
Proleter	24	7	7	10	27	39	21
Rijeka	24	7	6	11	29	35	20
Olimpija	24	6	8	10	26	35	20
Beograd	24	7	4	13	27	40	18

II. ZVEZNA LIGA (Zahod)

IZIDI

Bratstvo — Borovo	4:3	(3:0)
Rudar (K) — Borac	3:1	(2:0)
Famos — Lokomotiva	4:1	(0:1)
Belišče — BSK	1:3	(1:2)
Aluminij — Leotar	2:2	(1:0)
Sloboda — Split	4:1	(4:1)
Trešnjevka — Osijek	2:2	(1:1)
Šibenik — Čelik	1:0	(1:0)
Rudar (L) — Varteks	2:1	(0:1)

LESTVICA

Čelik	28	20	5	3	64	9	45
Sloboda	28	17	9	2	48	16	43
Rudar (L)	28	15	3	10	48	38	33
Famos	28	12	7	9	41	22	31
Osijek	28	12	6	10	37	25	30
Borac	28	11	7	10	42	38	29
Split	28	12	5	11	38	49	29
Leotar	28	8	12	8	29	34	28
Borovo	28	10	7	11	39	35	27
Lokomotiva	28	10	7	11	32	34	27
Bratstvo	28	11	4	13	33	45	26
Varteks	28	9	7	12	35	38	25
Belišče	28	11	3	14	36	45	25
Rudar (K)	28	10	4	14	39	54	24
BSK	28	9	5	14	39	45	23
Trešnjevka	28	7	9	12	38	50	23
Šibenik	28	10	3	15	29	48	23
Aluminij	28	4	5	19	29	66	13

SLOVENSKA LIGA

IZIDI

Koper — Kovinar	0:0	
Ljubljana — Mura	3:2	(3:0)
Slavija — Hrastnik	5:1	(3:0)
Rudar — Triglav	1:1	(1:0)
N. Gorica — Celje-Kl.	2:1	(1:0)
Železničar — Svoboda	2:1	(0:0)

LESTVICA

Ljubljana	18	12	4	2	47	20	28
Mura	18	10	4	4	51	27	24
Celje-Kl.	18	7	8	3	31	18	22
Slavija	18	8	5	5	29	20	21
Triglav	18	7	7	4	30	23	21
Koper	18	6	8	4	25	20	20
N. Gorica	18	6	6	6	23	22	18
Svoboda	18	4	5	9	27	40	13
Kovinar	18	3	7	8	22	37	13
Rudar	18	5	3	10	30	49	13
Železničar	18	4	4	10	29	46	12
Hrastnik	18	4	3	11	21	43	11

ZAHODNA CONSKA NOGOMETNA LIGA

IZIDI

Nanos — B. krajina	7:0	(2:0)
Zagorje — Ilirija	1:2	(1:0)
Slovan — Izola	1:1	(0:1)
Tabor — Piran	1:1	(0:0)
Novo mesto — Litija	1:1	(1:1)
Kamnik — Tolmin	3:0	(3:0)

LESTVICA

Ilirija	18	14	0	4	54	13	28
Zagorje	18	10	5	3	44	20	25
Tabor	18	9	6	3	29	23	24
Slovan	18	9	3	6	47	32	21
Izola	18	8	5	5	32	24	21
Piran	18	7	5	6	35	31	19
Litija	18	7	3	6	46	42	17
Tolmin	18	6	5	7	28	38	17
B. krajina	18	7	1	10	20	41	15
Kamnik	18	6	1	11	30	39	13
Nanos	18	3	3	12	26	55	9
N. Mesto	18	0	7	11	15	48	7

NOGOMET — C LIGA

Triestina z zadovoljivo igro osvojila točko v tekmi v Bocnu

V vrstah tržaškega tretjeligaša je najbolje zaigral novinec Ravallico

BOLZANO — TRIESTINA 1:1 (1:0)

BOLZANO: Bedendo; Verzolla, Natali; Scolati, Josio, Bertuolo; Lombardi, Prudenziati, Weiss, Paganin, Saiani.

TRIESTINA: Colovatti; Da Roid, Kuk; Del Piccolo, Sadar, Pestrin; Ravalico, Brusadelli, Pedroni, Scala, Ridolfi.

STRELCA: v 2' Weiss, v 89' Del Piccolo.

Približno 3000 gledalcev. Sodnik je izključil Weissa zaradi prekrška nad Ravalicom. Opomnil pa je Da Rolda in Sadarja. Po izenačenju je nekaj gledalcev poskusilo vdreti na igrišče. Sodnik se je moral zateči v slačilnice od koder je odšel le s pomočjo policije.

Zgleda, da je Triestina letos res «killer» moštev, ki se borijo za izpad. Po zmagi v Paviji je namreč odnesla točko tudi iz Bocna in s tem verjetno zapečatila usodo domačinov. Tekma sicer ni bila lepa, saj je močan in vztrajen dež popolnoma pokvaril igrišče, na katerem so se igralci le s težavo premikali. Domačini so prešli v vodstvo že v drugi minuti, nato pa so s serijo napadov (nekateri so bili res nevarni), zapustili vtis, da bodo lahko odločili tekmo v svojo korist. V celem prvem polčasu je Triestina le redkokdaj opustila obrambni sistem igre in Colovatti je bil večkrat na tem, da kloni. V drugem delu igre pa je nastopila med domačimi igralci utrujenost in Triestina je predvsem po zaslugi novinca Ravalica začela ogrožati Bedendova vrata. Pedroni in Brusadelli sta imela nekaj lepih priložnosti, toda tudi njima se je zataknilo zaradi blata. Minuto pred koncem je prišlo do izenačenja, kateremu je sledila vrsta izgredov, ki jih bo moralo verjetno moštvo plačati s hudo kaznijo.

Triestina tudi tokrat ni navdušila, prikazala pa je čvrsto igro, se prva znašla na blatnem igrišču in s tem prevladovala nad gosti na sredini igrišča. Največ dela je sicer imela obramba, katero so domačini v prvem polčasu prisilili k številnim težkim posegom, medtem ko je napad, v katerem je prvič nastopil tudi mladi Ravalico, prišel do veljave le v drugem delu srečanja. In ravno novinec je požel največ priznanja: torej še en mladi igralec, ki ga bo lahko Triestina valorizirala. V splošnem je v drugem delu Triestina večkrat prodrla skozi nasprotno obrambo, zato ni izključeno, da bi na boljšem igrišču dosegla ugodnejši rezultat. Za domačine pa je neodločen izid prav isto kot poraz, saj je bila zanje ta tekma ena izmed zadnjih možnosti, da zmanjšajo zaostanek za ostalimi moštvi. Bolzano sicer ni igral slabo če bi igral tako skozi vse prvenstvo se verjetno ne bi znašel v tako slabih vodah), toda napad je zapravil preveč priložnosti.

Kronika golov: V 2' je srednji napadalec Bolzana Weiss izkoristil negotovost tržaške obrambe in povedel svoje moštvo v vodstvo: Colovatti je slabo podal Sadarju, Lombardi je slednjega prehitel in streljal. Vratar je žogo odbil, tedaj pa je prihitel Weiss, ki jo je z glavo poslal v mrežo. V 89' izenačenje: gneča pred vrati Bedenda, eden izmed branilcev je padel na tla in Del Piccolo je dosegel zadetek. Domačini so zahtevali razveljavitev zaradi prekrška tržaškega igralca, toda sodnik in pozneje tudi stranski sodnik sta dosežek priznala, ker je prekršek napravil domačin sam.

uk

NOGOMET — D LIGA

Kljub dobri igri poraz Tržačanov

Saici in Ponziana sta odigrala najboljšo tekmo prvenstva

SAICI — PONZIANA 3:2 (2:1)

SAICI: Battiston (v 70' Sorato); Carpin I, Nardin; Cossaro, Montanari, Neri; Graziani, Corso, Dianti, Polvar, Carpin II.

PONZIANA: D'Ambrosi, Suard, Gianella; Baudaz, Covacich, Kirkmayr; Fonda, Ravalico, Furlani, Curci, Milcenich.

SODNIK: Puppo (Genova).

STRELCI: v 16' Furlani (P), v 18' Polvar (S), v 24' Carpin II (S), v 54' Fonda (P), v 73' Polvar (S).

Približno 1500 gledalcev. Kotov je bilo 3:2 v korist gostov.

Ponziana in Saici, moštvi ki nimata več nobenih problemov glede lestvice, sta zaigrali eno najlepših tekem na igrišču v Torviscosi. Enajsterici sta se pomerili brez obrambnih taktik in zavlačevanja, vseh 90' sta se korektno borili za vsako žogo in si s tem zaslužili priznanje gledalcev, ki so obe poplačali z burnim ploskanjem. Saici se je tako z lepo zmago poslovil od svojih navijačev, Ponziana pa je še enkrat dokazala, da bi z malo več sreče lahko ostala v tej konkurenci, saj je po igri, ki jo je v zadnjih tekmah prikazala, boljša od marsikaterega moštva, ki je na sredini lestvice. Neodločen rezultat bi bil morda pravičnejši, čeprav niso imele točke nobenega pomena: edino Ponziana bi lahko skušala prehiteti Schio in tako upala na odstop kakšnega moštva, da bi lahko tudi drugo leto nastopala v D ligi. V drugem delu so Tržačani več časa prevladovali in domačini se lahko zahvalijo le trdni obrambi, da je rešila rezultat, ko so že vsi pričakovali izenačenje.

Ponziana je prva prešla v vodstvo: v 16' je Cossar zagrešil prekršek izven kazenskega prostora in Furlani je presenetil zid gostov ter vratarja. Samo 2' kasneje so domačini izenačili: Tokrat je Polvar izvedel prosti strel, ki je presenetil D'Ambrosija. Drugi gol domačinov je prišel bolj po naključju. Carpin II. je streljal od daleč, žoga se je odbila od zemlje in je s čudnim skokom zopet presenetila vratarja D'Ambrosija.

V drugem delu so Tržačani potisnili nasprotnike v obrambo in zopet izenačili: v 54' je Furlani skušal s silovitim strelom presenetiti domačega vratarja, ta je sicer ubranil toda žoge ni ustavil in Fonda je v teku spravil usnje v mrežo. V 73' je padel odločilni gol, povsem enak prvemu golu domačinov. Sodnik je dosodil prosti strel, katerega je Polver znova izvedel s točnim udarcem, ki je ukanil tržaškega vratarja. Ostala prizadevanja Tržačanov so ostala brez sadu.

uk

VATERPOLO — POKAL CUBI

Turinski Fiat pred Triestino

Primorje in Triglav na zadnjih mestih lestvice

Fiat iz Turina je osvojil drugi Pokal Cubi v vaterpolu. V odločilni tekmi je premagal s tesnim izidom domačo Triestino, ki je bila po prvih dveh tekmah še na prvem mestu. Turinčani so v direktnem spopadu jasno pokazali svoje zmožnosti in s tem delno popravili slab vtis iz prvih dveh tekem. Rezultat bi bil lahko še večji, ko bi tržaški vratar Jacono ne izvedel celo vrsto odličnih posegov. V napadu pa je Triestina izgubila ali zapravila preveč priložnosti (med temi en sedmerec), sicer pa bi tudi v primeru neodločenega rezultata zmaga pripadla gostom.

V borbi za tretje mesto je Triglav premagal Primorje, ki pa si je vseeno priborilo boljšo uvrstitev zaradi boljšega količnika. Obe jugoslovanski moštvi sta prikazali hitro in morda tehnično boljšo igro, čeprav sta popuščali vedno v kritičnih trenutkih. Za ostalo pa so poskrbeli sodniki, ki so vsekakor prisodili več sedmercev domačinom kot njim.

Izidi nedeljskih tekem:

FIAT — Triglav	8:5
Triestina — Primorje	1:1
Triglav — Primorje	2:1
FIAT — Triestina	3:2

LESTVICA

FIAT	3	2	1	0	14	10	5
Triestina	3	1	1	1	7	7	3
Primorje	3	0	2	1	5	6	2
Triglav	3	1	0	2	10	13	2

uk

STEFAN OLIVIER

NOVI ŠEF

34.

Gerda je bila Ingenborg že od začetka vesela, pa tudi obraz čemerne Betty se je razvedril. «Prav je, da ste prišli,» je rekla, «ne veva več, o čem bi se še pogovarjali.»

Ingeborg se je nasmehnila. Potem se je slekla. Z vsakim delom obleke, ki ga je odložila, tako se ji je zdelo, se poslavlja od zunanjega sveta. Pomislila je na moža, ki ni imel časa, da bi jo pospremil v bolnišnico. Sedaj je bil nekje daleč, daleč. Nenadoma jo je prevzelo domotožje, Sedla je na rob postelje in zajokala.

«No, no,» se je oglasila Betty Ahlers, «pa vendar ne boste jokali. Če iščete robec, tamle je, na mizici.»

«Hvala,» je zašepetala Ingeborg.

Vzela je robec in si obrisala solze. «Hvala, kako sem neumna... Nisem...» in spet so ji pritekle solze, čeprav si je prizadevala, da ne bi jokala. Potem je pomislila. da bo vsak čas prišla sestra. Take ne sme videti. Nekajkrat je globoko vdihnila. Kakšna sem le? je pomislila.

Obrnila se je k steni in obleška nočno srajco. Ko je legla, si je potegnila odejo do prsi.

Betty Ahlers je še nekaj časa počakala, potem pa je vprašala: «Kdaj bi moralo biti?»

Ingeborg je ni razumela. «Prosim?»

«Mislim, kdaj boste imeli?»

«Verjetno prihodnji teden,» je tiho odgovorila Ingeborg.

«Prvi?»

«Drugi.»

«Drugi? Zakaj ste pa potem že prišli semkaj?»

«Svetovali so mi.» Ingeborg Roth je pravzaprav odgovarjala drugi ženski, čeprav je ta ni ničesar vprašala. Zdravnik je hotel, da pridem pred časom. Nima prave lege.»

«O? Ali pa gre za dvojčka?»

«Ne. To sem si mislila pri prvem, pač pa napačna lega.»

«Napačna lega?» se je spet oglasila Betty. «O, moj bog. Nekaj vam o tem lahko povem. Gospa Kremer, ki stanuje zunaj na vrtnariji, je tudi imela enkrat otroka z napačno lego. V bolnišnico pa ni hotela iti. Zdravnik je prišel vsak dan in ji to svetoval, a ni hotela. No, ko je prišel njen čas, sta prišla zdravnik in babica. Ostala sta štiri ure. Ko je konec koncev prišel otrok, ni mogel dihati, ves je bil moder. Mali revež je sicer vse srečno prestal, toda materi je šlo slabo, končno je morala v bolnišnico.» Zajela je sapo. V tem pa se je oglasila Gerda Holtmann: «Toda z vami ne bo tako. Prišli ste pravočasno. Pametneje je iti v bolnišnico. Mogoče se bo obrnil in se bo rodil normalno. Potem boste doma še pred menoj.»

Ingeborg ji je bila za vsako besedo hvaležna. «Ali ste tu prvič?»

«Da. Sploh prvič.»

«Vaš prvi otrok?»

«Da.»

Ingeborg je postala boljše volje. Občutka, da je zapuščena, ni bilo več. Ko pa je videla, da je Gerda še bolj neizkušena, je mislila, da ji mora povedati kaj tolažilnega.

«S prvim otrokom je šlo vse gladko. Rodila sem doma, potrebna je bila le babica, zdravnik sploh ni prišel. Res se vam ni treba bati.»

Gerda Holtmann se je zasmejala. «Saj tako se pa spet ne bojim.»

Oglasila se je Betty Ahlers. «Dva! Enega! Rodila sem jih več kot vidve skupaj! Pet! Kaj pravita k temu?» Skoraj zmagoslavno je gledala Ingeborg Roth.

«Res?» je vljudno vprašala Ingeborg. Ženska ji ni bila všeč, toda do nje je čutila neko spoštovanje, podobno kakor čuti vojak do soborca, ki se je v boju večkrat izkazal.

Prišla je sestra, vzela Ingeborgino obleko in vprašala, če kaj želi. Preden je odšla, je nekoliko bolj odprla okno. Ingeborg je gledala za njo, dokler ni zaprla vrat. Bilo je, kakor da se poslavlja od vseh svojih stvari.

Popoldne je prišel Neugebauer. Takoj je stopil k Ingeborgini postelji.

Tedaj se ni več videlo, da je jokala. Bila je rdeča, prijeten obraz so obkrožali gosti, kodrasti lasje. Na mizici poleg postelje je imela rdeče jabolko in v pisanih platnicah dva žepna romana. «Ali ste vse uredili?»

«Da, doktor.»

«Ali je vse v redu?»

«Da, hvala.»

«Tako je prav.» Pogledal je po sobi. «Tri porodnice? Gospa Holtmann prvič, vi drugič. Toda nikoli ne bosta dohiteli gospe Ahlers.»

«Vem,» je rekla Ingeborg, «razen...»

«Razen?»

«Razen, če bom imela četvorčke.»

Vsi so se zasmejali. «Ne govorite tako bahavo,» je povzel Neugebauer, «kdo vas je spravil na tako misel?»

Povesila je oči: «Mož.»

«Ali bi rad, da bi opravil vse naenkrat? To bi bila množična proizvodnja. Ne, saj ne boste razočarani, gospa Roth, dobili boste samo enega.»

«Kako pa lahko to veste?» je hripavo vzkliknila Betty.

«Vemo,» je odgovoril Neugebauer in gledal še naprej Ingeborg, «prisluškujemo njihovemu pogovoru. Vaš je sam, govori samo sam s seboj.»

Njegov pogled se je srečal z Gerdinim smehljajočim pogledom in z dvomljivim Bettynim. «Na svidenje,» se je poslovil.

Ko je odšel, je rekla Betty: «Dober je. Prisluškujejo njihovim pogovorom! O vseh stvareh!» Na glas se je zasmejala.

«Vsak dan pride,» je rekla Gerda, «tudi pozno ponoči. Svoje pacientke dobro pozna.»

«Tako je prav», se je dvignila Betty, «povsod je zraven. Njega se ni treba bati. Toda ko pride šef zdravnik z vsem tropom, je drugače. Gledajo vas, kot da bi bili mrtva riba in mrmrajo neke čudne besede. Vedno sem vesela, ko zadnji odide.»

* * *

Prihodnje jutro je imel obhod Warzin s sestro Evo. Ingeborg je vprašal, kako se počuti, ji potipal trebuh in odšel. Bil je raztresen, njegove misli niso bile v bolnišnici. Kmalu nato je Eva prinesla Bettynega otročka. Ingeborg ga še ni videla; ko so ga prinesli zjutraj, je še spala. Imel je rumenkast, naguban obraz, na blazini je jezno jokal.

«Pridi, pridi!» ga je poklicala Betty, «in ne bodi tako siten!»

Nestrpno je krilil z rokami in stokal, dokler ni našel dojke. Gerda in Ingeborg sta ga pozorno opazovali. Ko je sesal je imel zaprte oči. Ženski sta slišali, kako mlaska z ustnicami. Videli sta, kako je Bettyn trdi obraz postal mehak, po njem se je razlila nežnost.

Ko se je otrok napil, ga je Betty dolgo časa gledala, potem pa se je ozrla po sobi «Ni lepotica,» je rekla, kakor da ga brani pred neizgovorjeno sodbo, «toda ko bo zrasla... Zlatenico ima, a to ne bo dolgo trajalo, pravi doktor.»

Ingeborg ji je prijazno prišla na pomoč. «Moja prva je bila kot pesa,» je rekla v smehu, «ko sem jo prvič videla, sem se kar ustrašila. Vaša je prav čedna stvar.»

«Ali res,» je vprašala Betty. V Ingeborginih očeh je brala, da misli resno, in bila je zadovoljna.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst